

Save the Children

unicef
for every child

คู่มือสำหรับ การทำแผนรับมือภัยพิบัติ เพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

คู่มือสำหรับ การทำแผนรับมือภัยพิบัติ เพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

วราภรณ์ มุกุมล
เขียนและรวบรวม

คำนำ

ประเทศไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นภัยจากธรรมชาติหรือภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ สถานการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็ก ซึ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าผู้ใหญ่ ต้องตกอยู่ในภาวะความเสี่ยงรูปแบบต่าง ๆ หากไม่ได้รับการตอบสนองที่ทัน่วงทีย่อมมีผลต่อสวัสดิภาพและพัฒนาการของเด็ก รวมถึงการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระยะยาว

“คู่มือสำหรับการทำแผนรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพให้แก่ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองเด็ก สำหรับวางมาตรการหรือหาแนวทางดำเนินการคุ้มครองเด็กที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงตัวอย่างเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับจัดเก็บข้อมูลสำรวจความต้องการและสถานการณ์ด้านการคุ้มครองเด็กในภาวะภัยพิบัติเพื่อปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมตามความเหมาะสม ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมการรับมือ และการดำเนินการหลังเกิดภัยพิบัติ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินในระดับสากล และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ขอขอบคุณองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาครั้งนี้ องค์การช่วยเหลือเด็ก (Save the Children) ที่ได้ช่วยศึกษาข้อมูลและเรียบเรียงเนื้อหา และผู้แทนหน่วยงานทุกภาคส่วน ที่มาร่วมให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาคู่มือสำหรับการทำแผนรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินฉบับนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “คู่มือสำหรับการทำแผนรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน” จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมในการนำแนวทางการปฏิบัติไปใช้ได้จริงเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน ลดความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และเกิดการคุ้มครองเด็กที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	1
1. ที่มาและจุดประสงค์ของคู่มือ	1
2. วิธีการจัดทำคู่มือ	2
3. กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้คู่มือ	2
ส่วนที่ 1 ความหมายของการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินและกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	5
1.1 นิยามศัพท์ : ความหมายของการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน	6
1.2 ช่วงเวลาการก่อตัวของภัยพิบัติ: การเตรียมความพร้อมและรับมือ	8
1.3 กรอบกฎหมายหรือข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน	9
1.4 หลัก “การคุ้มครอง” เป็นศูนย์กลาง (Centrality of Protection)	10
1.5 มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กในบริบทการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Minimum Standards on Child Protection in Humanitarian Action)	11
1.6 การทำงานคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน และหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	12
ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนเตรียมความพร้อมและรับมือในภาวะฉุกเฉินที่บูรณาการเรื่องการคุ้มครองเด็ก	15
2.1 การคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง	16
2.2 แผนเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน (Emergency Preparedness and Response Plan - EPP) คืออะไร ต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง	20
2.3 การบูรณาการเรื่องการคุ้มครองเด็กเข้าไปในแผนเตรียมความพร้อมและรับมือภัยพิบัติ	42
ส่วนที่ 3 มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กจากความเสี่ยงรูปแบบต่าง ๆ	49
3.1 การทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ (Physical and emotional maltreatment)	51
3.2 ความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ (Sexual and Gender-Based Violence – SGBV)	54
3.3 การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental Health and Psychosocial Distress)	58

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
3.4 เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ดูแล (Unaccompanied and Separated Children)	63
3.5 การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (Preparedness and Early actions)	64
3.6 การเผชิญเหตุและรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน (Response)	65
ภาคผนวก	67
Tool 1: แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็ก อย่างเป็นองค์รวม	69
Tool 2: ตัวอย่างแบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็ก ในภาวะฉุกเฉิน (สถานการณ์โควิด-2019)	74
Tool 3: ตัวอย่างแบบฟอร์มการสำรวจความต้องการของเด็กในการรับมือ การข้ามแดนผู้หนีภัยการสู้รบ ปี 2020	78
Tool 4: ตัวอย่างแผนเตรียมความพร้อมฯ ในภาวะฉุกเฉินแบบละเอียด	94
Tool 5: แนวทางการบูรณาการงานด้านคุ้มครองเด็กในแผนงานรับมือ ภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉิน	125
Tool 6: แบบฟอร์มการลงทะเบียนฉบับเต็มสำหรับเด็กที่ไม่ได้รับการดูแล และพลัดพรากหรือแยกจากจากครอบครัว	129

บทนำ

1. ที่มาและจุดประสงค์ของคู่มือ

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉินทั้งด้านภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อผู้คนในวงกว้าง กระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของบุคคล รวมถึงต่อจิตใจของเด็กและครอบครัว เมื่อต้องเผชิญกับภาวะฉุกเฉิน พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองเด็กอาจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากสภาวะทางร่างกายจิตใจที่ไม่ปกติ การเผชิญกับการสูญเสียบุคคลใกล้ชิด ทรัพย์สิน หรือที่อยู่อาศัยอย่างฉับพลันไม่ทันตั้งตัว ในขณะที่ระบบคุ้มครองเด็กในระดับต่าง ๆ อาจประสบปัญหาการขาดบุคลากรที่เพียงพอและแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนในภาวะฉุกเฉิน ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เด็กตกอยู่ในภาวะเสี่ยงเพิ่มขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความรุนแรงในครอบครัวหรือในบริเวณชุมชน การถูกล่อลวงปล้นสะดม การถูกล่วงละเมิดหรือถูกแสวงประโยชน์ทางเพศ การใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย การทารุณกรรม รวมถึงการค้ามนุษย์ เด็กมีโอกาที่จะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติรุนแรงกว่าผู้ใหญ่และเด็กมีความต้องการเฉพาะด้าน หากไม่ได้รับการตอบสนองที่ทัน่วงทีย่อมมีผลต่อพัฒนาการ สวัสดิภาพและโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของเด็กเพื่อเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระยะยาว การช่วยเหลือหรือตอบสนองต่อความต้องการของเด็กในภาวะฉุกเฉินในปัจจุบันยังมีลักษณะเฉพาะหน้าขาดการวางแผนอย่างเป็นองค์รวมและการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขจากหลายมิติ เช่น ช่วงอายุของเด็ก เพศสภาพ (เด็กหญิง เด็กชาย และเด็ก LGBTQI+) ชาติพันธุ์ สถานะทางกฎหมาย ภาวะทุพพลภาพ ศาสนา จารีตประเพณีประจำท้องถิ่น องค์กรและหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีความเข้าใจในความเปราะบางและความเสี่ยงของเด็กกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงการจัดการแผนงานความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กได้อย่างทัน่วงที ปลอดภัย และเหมาะสม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับ องค์กรยูนิเซฟ (UNICEF) ประเทศไทย และองค์กรช่วยเหลือเด็ก (Save the Children) เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน จึงริเริ่มโครงการจัดทำคู่มือและเครื่องมือสำหรับการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางมาตรการหรือหาแนวทางในการดำเนินการคุ้มครองเด็กที่เป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว และสถานรองรับเด็ก จะได้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมและรับมือกับภัยพิบัติ ที่เน้นแนวทางการคุ้มครองเด็ก รวมถึงตัวอย่างเครื่องมือต่าง ๆ ในการจัดเก็บข้อมูล สำรวจความต้องการและสถานการณ์ด้านการคุ้มครองเด็กในภาวะภัยพิบัติ เพื่อปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมสำหรับเตรียมความพร้อม (Preparedness) รับมือภัยเบื้องต้น (Early actions) และการเผชิญเหตุเต็มรูปแบบ (Response) ตามความเหมาะสม

2. วิธีการจัดทำคู่มือ

กระบวนการจัดทำคู่มือฉบับนี้ เริ่มต้นจากการที่องค์การช่วยเหลือเด็ก ได้หารือวางแผนกรอบการทำงาน ร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน UNICEF ประเทศไทย ถึงขอบเขตการทำงานและเป้าหมายที่ต้องการ องค์การช่วยเหลือเด็กเป็นผู้จัดทำวางแผนกรอบคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion -FGD) เพื่อให้ผู้พัฒนาคู่มือได้รับทราบข้อมูลแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อรับมือภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินในพื้นที่ รวมถึงความต้องการของเจ้าหน้าที่เพื่อพัฒนาศักยภาพในการคุ้มครองเด็กเมื่อเกิดภัยพิบัติ

การสนทนากลุ่มได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 24 - 30 กรกฎาคม 2564 โดยได้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ปภ.จังหวัด) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) บ้านพักเด็กและครอบครัว (บพด.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ฯลฯ ในพื้นที่ 5 จังหวัดที่มีประสบการณ์การทำงานรับมือภัยพิบัติอย่างเข้มข้น ได้แก่ จังหวัดระยอง อุบลราชธานี แม่ฮ่องสอน สงขลา และยะลา

ข้อค้นพบจากการเก็บข้อมูลทำให้ทราบว่ายังไม่มีแผนและแนวทางการปฏิบัติที่เน้นเรื่องการคุ้มครองเด็กเป็นการเฉพาะ แผนเผชิญเหตุหรือรับมือภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉินจะใช้แผนหลักของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เป็นกรอบการดำเนินการหลัก โดยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะเป็นผู้ประสานให้หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) บ้านพักเด็กและครอบครัว (บพด.) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เข้ามาทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือตามภารกิจ ยังไม่มีการเตรียมแผนรับมือ จัดวางวิธีการดำเนินงานและประสานงานในภาวะฉุกเฉินเพื่อค้นหาเด็กกลุ่มเสี่ยง รวมถึงการอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่เจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก และการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบรายงานเหตุที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กอย่างเป็นระบบแบบแผน มีเพียงบางพื้นที่ที่บ้านพักเด็กและครอบครัว หรือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ได้ร่วมปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานด้านเด็ก ยังไม่ได้แสดงบทบาทนำในการบูรณาการเครื่องมือ หรือหลักการที่จำเป็นต่อการคุ้มครองเด็กเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ องค์การช่วยเหลือเด็ก ได้นำผลจากการสนทนากลุ่มมาเรียบเรียงสรุปประกอบการเขียนคู่มือให้มีความครอบคลุม โดยเน้นไปยังกระบวนการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ การบูรณาการงานด้านการคุ้มครองเด็ก เมื่อต้องรับมือกับภาวะฉุกเฉิน ซึ่งเป็นองค์ความรู้และทักษะที่หน่วยงานด้านเด็กต้องการพัฒนาเป็นลำดับแรก รวมถึงเครื่องมือสำคัญเบื้องต้นในการเก็บข้อมูลสำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รายละเอียดของผลการสนทนากลุ่มสามารถดูประกอบในภาคผนวก

3. กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้คู่มือ

ผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กทุกหน่วย สามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ เนื่องจากแนวทางและเครื่องมือที่นำเสนอพยายามให้แนวทางการคุ้มครองเด็กอย่างเป็นองค์รวม เชื่อมโยงกับระบบป้องกันและรับมือภัยพิบัติ ภายใต้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อันถือเป็นระบบหลักที่ทำหน้าที่ประสานทรัพยากรและเป็นผู้วางทิศทางการช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ อย่างไรก็ตาม กรมกิจการเด็กและเยาวชนเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายหลักสำหรับคู่มือฉบับนี้ คือ เจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา อาสาสมัคร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว สถานรองรับต่าง ๆ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นสำคัญ โดยบ้านพักเด็กและครอบครัวและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อาจเป็นผู้ดำเนินการหลักในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีต่อเด็กและจัดทำแผนรับมือฯ หรือกรอบการทำงานด้านการคุ้มครองเด็กเพื่อนำไปสอดแทรกหรือเพิ่มเติมจากแผนหลักที่มีอยู่เดิม

คู่มือและเครื่องมือในการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน แบ่งเป็นสามส่วนหลัก

ส่วนที่ 1 : ว่าด้วยความหมายของการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินและกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ส่วนนี้จะให้ภาพรวมในระดับสากลว่าการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินนั้นมีความสำคัญอย่างไร และมีขอบเขตการทำงานอย่างไร ช่วงเวลาการก่อตัวของภัยพิบัติและการเตรียมการรับมือที่หน่วยงานด้านเด็กสามารถทำได้ นอกจากนี้ยังชี้แจงให้เห็นถึงกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเอาข้อมูลนี้ไปอ้างอิงเพื่อผลักดันให้กรอบเรื่องการคุ้มครองเด็กเป็นแนวทางหลักหรือเป็นศูนย์กลาง (centrality of protection) ในการทำงานช่วยเหลือเด็กในภาวะวิกฤติหรือภาวะฉุกเฉิน

ส่วนที่ 2 : ว่าด้วยขั้นตอนที่จำเป็นต้องทำเบื้องต้นเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กและการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมและรับมือในภาวะฉุกเฉินที่บูรณาการเรื่องการคุ้มครองเด็ก ส่วนนี้จะอธิบายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดรับมือภัยพิบัติ ทำแผนเตรียมความพร้อมฯ เช่น การระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงของภัยพิบัติโดยรวม และที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กโดยเฉพาะ การติดตามสถานการณ์เพื่อประเมินการยกระดับความช่วยเหลือ รวมถึงแนวทางในการบูรณาการการคุ้มครองเด็กเข้าไปในส่วนต่าง ๆ ของการทำงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การศึกษาและสาธารณสุขในภาวะวิกฤติหรือภาวะฉุกเฉิน ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือเพื่อพัฒนาแผนของหน่วยงาน โดยสามารถอ้างอิงหรือปรับรายละเอียดจากตัวอย่างแผนเตรียมความพร้อมฯ หรือจากเครื่องมือที่ให้ไว้

ส่วนที่ 3 : ว่าด้วย มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กจากความเสี่ยงรูปแบบต่าง ๆ ส่วนนี้จะเป็นการนำเอามาตรฐานขั้นต่ำที่ปรากฏในคู่มือสากล “Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action ฉบับปรับปรุง ปี ค.ศ. 2019” มาเสนอในรูปแบบของแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อม (Preparedness) และรับมือ (Response) กับความเสี่ยงรวมถึงภัยรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก โดยคัดเลือกมาตรฐานขั้นต่ำสี่หัวข้อที่ได้รับการลงคะแนนมากที่สุดเป็นลำดับแรก คะแนนเหล่านี้ได้มาจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion -FGD) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบรรเทาภัยและการคุ้มครองเด็ก ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเอาตัวอย่างกิจกรรมตามมาตรฐานขั้นต่ำเหล่านี้ไปปรับใช้และสอดแทรกไว้ในแผนการเตรียม

ความพร้อมของหน่วยงาน หรือผลักดันให้เข้าไปอยู่ในแผนเผชิญเหตุระดับต่าง ๆ เพื่อรับประกันว่าแนวทางการคุ้มครองเด็กจะได้รับการคำนึงถึงและนำไปปฏิบัติในขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมรับมือเบื้องต้น และระหว่างเผชิญเหตุกับภัยพิบัติ

บ้านพักเด็กและครอบครัว รวมถึงสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สามารถใช้คู่มือฉบับนี้เพื่อพัฒนาแผนเตรียมความพร้อมและรับมือภาวะฉุกเฉิน (Emergency Preparedness Plan –EPP) ซึ่งมุ่งจัดการภัยที่ส่งผลต่อหน่วยงานโดยตรง (เช่น กรณีที่บ้านพักเด็กและครอบครัว และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ตั้งอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมต่อภัยหรือ เจ้าหน้าที่อาจได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติเมื่อต้องเดินทางมายังสำนักงาน หรือไปปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยง) และควรพิจารณาระบุภารกิจขยายในแผนเตรียมความพร้อมนี้ เพื่อส่งเสริมงานเชิงป้องกันหรือเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉินร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอหรือตำบล ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าระบบการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 1 : ความหมายของการคุ้มครองเด็ก ในภาวะฉุกเฉินและกรอบกฎหมายระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 นิยามศัพท์: ความหมายของการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน
- 1.2 ช่วงเวลาการก่อตัวของภัยพิบัติและการรับมือ
- 1.3 กรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1.1 นิยามศัพท์ : ความหมายของการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

การคุ้มครองเด็ก คือ การป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงต่อเด็กและรับมือเมื่อเกิดเหตุ ความรุนแรงต่อเด็ก รวมถึงการถูกล่วงละเมิดทางกายและจิตใจ ปล่อยบปละลเลย ทอดทิ้ง ถูกแสวงประโยชน์ (ทางเพศและการใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย) หรือตกเป็นผู้เสียหายจากกระบวนการค้ามนุษย์¹

ภาวะฉุกเฉิน² คือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการดำเนินการพิเศษหรือมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อควบคุมจัดการไม่ให้สถานการณ์ดังกล่าวขยายวงกว้างจนกลายเป็นภาวะวิกฤต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้คน ทรัพยากร ระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางลึกซึ้งซึ่งเกินกว่าที่ชุมชนจะรับมือได้ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ ภาวะฉุกเฉิน หมายถึงภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ เช่น การสู้รบ การก่อความไม่สงบ ความขัดแย้งทางการเมือง ภัยจากสารเคมีรั่วไหลหรือกระจายในวงกว้าง และภัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม แผ่นดินไหว สึนามิ เหตุการณ์การเกิดโรคหรือภัยคุกคามสุขภาพในบางพื้นที่อาจปรากฏทั้งสองรูปแบบร่วมกัน

สถานการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเด็กในหลายรูปแบบ เช่น เด็กเสียชีวิต ถูกทำให้พิการหรือบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ เด็กต้องพลัดพรากจากครอบครัวหรือกลายเป็นเด็กกำพร้า ถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ (เช่น การนำรูปเด็กไปหาประโยชน์จากเงินบริจาค) หรือมีการลักพาตัวและนำเด็กเข้าร่วมกองกำลังทหารหรือกองกำลังติดอาวุธ ความขัดแย้งในหลายพื้นที่ทั่วโลกมุ่งโจมตีโรงเรียน รวมถึงโรงพยาบาล เด็กได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากทุ่นระเบิดและอาวุธสงคราม หลายครั้งมีการปฏิเสธการเข้าถึงความช่วยเหลือ ภาวะฉุกเฉินยังทำให้ความเสี่ยงหรือภัยคุกคามที่มีอยู่เดิมรุนแรงขึ้น เช่น แรงงานเด็ก ความรุนแรงในครอบครัว ภาวะความเครียดและซึมเศร้า หรือการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา สีดวง เป็นต้น) ภายใต้ภาวะฉุกเฉินเช่นนี้ เด็กถือเป็นผู้ที่เปราะบางมากที่สุดซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองอย่างเร่งด่วน

การคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน คือ การวางแผนแนวทางการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลเด็ก ซึ่งอาจเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับชุมชน อำเภอหรือจังหวัด หรือเป็นการประสานทรัพยากรจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชน/มนุษยธรรมระหว่างประเทศ เพื่อรับประกันความปลอดภัยและการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

แผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (EPP) คือ แผนที่องค์กรประเมินสถานการณ์และออกแบบกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานและการรับมือในสภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากภัยธรรมชาติ อุทกภัย อัคคีภัย โรคระบาด อุบัติเหตุ หรือภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ เช่น การก่อการประท้วง การก่อการจลาจล การก่อวินาศกรรม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (Asian Disaster Preparedness Center: ADPC)

ในบริบทของคู่มือนี้ **การเตรียมความพร้อม (Preparedness)** คือ การดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานด้านคุ้มครองเด็ก รวมถึงบ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

¹ The Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action (2019 Edition); the Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, p.19

² คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ; 2559; สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP)

และเครือข่าย มีความรู้และทักษะต่าง ๆ พร้อมทั้งจะเผชิญกับภัย เช่น การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยและการกระจายข่าวสาร การวางแผนรับมือเผชิญเหตุ ระบุและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความล่อแหลมและเปราะบาง และประเมินความเสี่ยง รวบรวมข้อมูลความเสียหายและผลกระทบจากภัยในอดีต (รวมถึงข้อมูลประชากรเด็กกลุ่มเปราะบางแยกตามครัวเรือน เพศ อายุ และพื้นที่) การฝึกซ้อมแผน การจัดทำแผนอพยพและเตรียมเส้นทางอพยพ การเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยสี่และภัยยังชีพ การเตรียมการเพื่อสนับสนุนด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และงบประมาณ

การเผชิญเหตุหรือการรับมือ (Response) ให้ความสำคัญกับการรักษาชีวิตของผู้ประสบภัย เด็กและครอบครัวเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน รวมถึงการปฏิบัติงานเพื่อรับประกันความปลอดภัยสวัสดิภาพของเด็กและครอบครัวทั้งทางร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมและส่งเสริมความเข้มแข็งเพื่อฟื้นตัว นอกเหนือจากให้ความช่วยเหลือประสานทรัพยากรเพื่อกู้ชีพ กู้ภัย การพยาบาลและสาธารณสุข ตลอดจนการบรรเทาทุกข์และแจกจ่ายสิ่งของยังชีพ การดูแลช่วยเหลือผู้อพยพและการจัดการศูนย์อพยพ รวมทั้งการจัดการระบบสั่งการ ระบบการสื่อสาร และประสานงานความร่วมมือ

แผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติจะสามารถทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเตรียมการในการเผชิญเหตุตั้งแต่ในระยะก่อนเกิดภัยหรือภาวะฉุกเฉิน การวางแผนเตรียมทรัพยากรทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร และด้านงบประมาณล่วงหน้าจะทำให้หน่วยงานด้านคุ้มครองเด็ก รวมถึงบ้านพักเด็กและครอบครัว และเครือข่ายสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ลดผลกระทบจากการหยุดชะงักในการดำเนินงานหรือการให้บริการ ส่งผลให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของหน่วยงานแม้ต้องเผชิญกับเหตุภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉิน

“ภัยพิบัติ” คือ การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคมอันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557) อย่างไรก็ตาม คำว่า “สาธารณภัย” เป็นการประยุกต์แนวคิดเรื่องภัยพิบัติตามบริบทของประเทศไทย ดังคำนิยามที่ปรากฏในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติหลักของประเทศไทยในการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยต่าง ๆ ในประเทศไทย กล่าวคือ

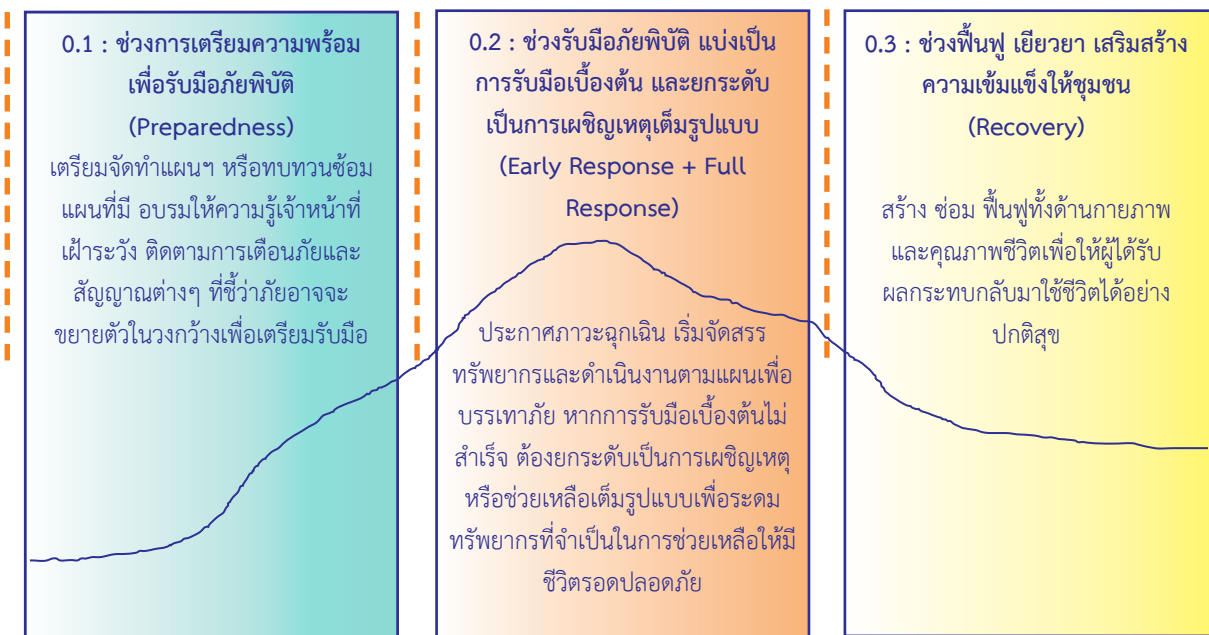
“สาธารณภัย” หมายถึง “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย” สาธารณภัยให้ความสำคัญกับสถานการณ์ภัยทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและด้วยน้ำมือมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐทุกประเภท โดยมีได้จำกัดแต่เพียงสถานการณ์ที่เกินขีดความสามารถของชุมชนจะรับมือได้เท่านั้น (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2557)

สำหรับในคู่มือฉบับนี้จะใช้คำว่าภัยพิบัติเป็นหลัก โดยอาจสลับกับคำว่าภาวะวิกฤต หรือภาวะฉุกเฉิน เพื่อเจาะจงให้เห็นระดับความรุนแรง และความจำเป็น หรือความเร่งด่วนในการรับมือหรือจัดการภัย

1.2 ช่วงเวลาการก่อตัวของภัยพิบัติ : การเตรียมความพร้อมและการรับมือ

ในคู่มือฉบับนี้เน้นให้ผู้ปฏิบัติงานเตรียมการในช่วงระยะเวลาที่ 1 ช่วงเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (Preparedness) และช่วงระยะเวลาที่ 2 ช่วงรับมือภัยพิบัติ (Response) โดยในช่วงที่ 1 ผู้ปฏิบัติงานสามารถเตรียมการไว้ล่วงหน้าเป็นระยะเวลาหนึ่งหากสามารถคาดการณ์ช่วงเวลาที่ภัยพิบัติมักเกิดขึ้น (เช่น ภัยธรรมชาติตามฤดูกาล) ส่วนในช่วงที่ 2 นั้นหากมีแผนรับมือที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน ดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างทันทั่วถึงที่เมื่อภัยเริ่มก่อตัว (Early Response) และสามารถติดตามสถานการณ์จากหน่วยงานบรรเทาภัยพิบัติเพื่อพิจารณาว่าจะยกระดับการช่วยเหลือเป็นแบบเต็มรูปแบบ (Full Response) หรือไม่

แผนผังที่ 1: ช่วงเวลาการก่อตัวของภัยพิบัติและการรับมือ

- อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาสาสมัคร อปท. ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการสังเกตข้อบ่งชี้เด็กที่ถูกระเมิด รวมถึงเด็กให้มีทักษะในการป้องกันตัวเอง

- รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเสี่ยงและความรุนแรงที่มีต่อเด็กในพื้นที่

- ผลักดันให้กรอบการทำงานคุ้มครองเด็กเข้าไปอยู่ในแผนรับมือภัยฯ หลักของ ปก.

- ทบทวน ปรับปรุง ขั้นตอน ฝังานในกระบวนการส่งต่อขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุความรุนแรงต่อเด็กให้รวดเร็วฉับไว มีประสิทธิภาพ

- จัดประชุมหน่วยงานด้านเด็กเพื่อประเมินความเสี่ยง ระบุเด็กกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่

- ลงพื้นที่เพื่อประเมินความต้องการของเด็กและครอบครัวกลุ่มเสี่ยง

1.3 กรอบกฎหมายหรือข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

กรอบการทำงานคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน อยู่ภายใต้สามกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Human Rights Law) กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (International Humanitarian Laws) และกฎหมายผู้ลี้ภัยระหว่างประเทศ (International Refugee Laws)

กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ครอบคลุมถึง สิทธิของบุคคลทั้งในยามสงบและในสถานการณ์ความขัดแย้ง ในภาวะฉุกเฉิน (ซึ่งรวมถึงภัยทุกรูปแบบที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของมนุษย์) อาจมีการงดเว้นสิทธิบางอย่าง แต่สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนรวมถึงเด็กและครอบครัวต้องได้รับ คือ สิทธิที่จะมีชีวิตรอดปลอดภัย ไม่ถูกทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องคุ้มครองเคารพและรับประกันสิทธิดังกล่าวตามที่ได้ลงนามให้คำมั่นสัญญาไว้ในอนุสัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ กล่าวถึง ข้อควรปฏิบัติของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในสถานการณ์ความขัดแย้ง และการให้หลักประกันความปลอดภัยและการคุ้มครองพลเรือน/ประชาชนทั่วไป ในพิธีสารเพิ่มเติมของอนุสัญญาเจนีวา (Protocols Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949) 3 ฉบับ ที่ให้หลักประกันกับทางด้านมนุษยธรรมเมื่อเกิดสงครามหรือความขัดแย้ง ดังนี้

- พิธีสารเพิ่มเติมของอนุสัญญาเจนีวามีสามฉบับ ฉบับที่หนึ่งว่าด้วยการขัดกันทางอาวุธระหว่างประเทศ (Additional Protocol of the Geneva Convention relates to international armed conflict) Protocols Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and Relating
- พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่สองว่าด้วยการคุ้มครองผู้เสียหายจากความขัดแย้งทางอาวุธที่ไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ (Additional Protocol 2 relates to relating to the protection of victims of non-international armed conflicts) และ
- พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่สามซึ่ง กำหนดความหมายของกรอบแนวคิดขั้นพื้นฐานอย่าง เช่น การปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม การยุติการทรมานและการกระทำที่โหดร้ายทารุณ ตลอดจนกล่าวถึงประเด็นความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ไม่ได้รับการพูดถึงในข้อคิดเห็นฉบับแรกและฉบับที่สอง

โครงการพัฒนาคู่มือนำเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพ ความรับผิดชอบ และการตรวจสอบได้ในงานด้านมนุษยธรรมและมาตรฐานขั้นต่ำในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ (Sphere Project and Sphere Handbook) ซึ่งจัดทำขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1997-2000 คือ แนวทางหลักที่ถูกจัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติและเสริมสร้างความน่าเชื่อถือด้วยการจัดทำมาตรฐานขั้นต่ำในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในภาวะภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยทุกรูปแบบ ได้แก่ ภัยทางธรรมชาติ ภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ เช่น สงคราม ความขัดแย้ง และโรคระบาดหรือภัยที่คุกคามต่อสุขภาพ เนื้อหาหลักของกฎบัตรมนุษยธรรมได้กล่าวถึงหลักการคุ้มครอง และมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับการดูแลสุขอนามัยพื้นฐานและสุขภาพโดยรวม (น้ำสะอาด สุขาภิบาล) การสร้างที่พักพิงชั่วคราวและเครื่องอุปโภคบริโภค การดูแลด้านอาหารและโภชนาการ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กนั้น คู่มือดังกล่าวได้ส่งเสริมและแนะนำให้รัฐหรือผู้ให้บริการคำนึงถึงเด็กในฐานะที่เป็นผู้ถือสิทธิ (rights holder) ดังนั้น รัฐต้องรับประกันและช่วยเหลือให้เด็กและครอบครัวได้มีโอกาสยืนยันสิทธิที่ควรจะได้อย่างมีศักดิ์ศรี เช่น รัฐต้องส่งเสริมเอื้ออำนวยให้เด็กได้เข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น

ช่วยเหลือเรื่องเอกสารประจำตัวส่วนบุคคล (เช่น การจดทะเบียนการเกิด หรือเอกสารจำเป็นอย่างอื่น ๆ ที่ตกหล่น หรือสูญหายระหว่างเกิดภัยพิบัติ) รวมถึงให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุแนวทางแก้ปัญหา³

กฎหมายผู้ลี้ภัยระหว่างประเทศ กล่าวถึงสิทธิและการคุ้มครองผู้ลี้ภัย ในที่นี้หมายถึงบุคคลที่มีคุณสมบัติสามประการต่อไปนี้

- บุคคลที่อยู่นอกรัฐต้นกำเนิดที่ให้สัญชาติ หรือประเทศถิ่นฐานประจำซึ่งได้รับสิทธิอยู่อาศัย
- บุคคลที่จำเป็นต้องลี้ภัยประเทศบ้านเกิดของตนเอง เนื่องจากความหวาดกลัวมีหลักฐานอันเชื่อได้ว่า อาจถูกเช่นฆ่าให้เสียชีวิต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ ความคิดเห็นทางการเมือง หรือการเป็นสมาชิกในกลุ่มสังคมเฉพาะ
- บุคคลนั้นไม่สามารถหรือไม่สมัครใจที่จะรับความคุ้มครองจากรัฐของตน หรือกลับไปยังรัฐบ้านเกิด เนื่องจากความหวาดกลัวที่จะถูกเช่นฆ่า

กฎหมายระหว่างประเทศเหล่านี้ แม้ไม่มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับกฎหมายภายในประเทศ แต่ถือว่าเป็นพันธสัญญาทางจริยธรรมของรัฐเพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมืองระหว่างประเทศว่ารัฐจะส่งเสริมและวางมาตรฐานการปฏิบัติที่เหมาะสมในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและยึดเอาประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นที่ตั้ง

1.4 หลัก “การคุ้มครอง” เป็นศูนย์กลาง (Centrality of Protection)

แนวทางการส่งเสริมให้หลักคิดเรื่องการคุ้มครองเป็นศูนย์กลาง กล่าวถึงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและดำเนินการคุ้มครองกลุ่มที่มีความเปราะบางมากที่สุดให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายในฐานะที่เป็นหัวใจหรือเป้าหมายสำคัญของการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ในปี 2003 ได้มีการตกลงและรับรองร่วมกันในการประชุมเพื่อประกาศยืนยันหลักการของคณะกรรมการประจำระหว่างหน่วยงาน (Inter-Agency Standing Committee – IASC Principals statement) ว่า การคุ้มครองผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะฉุกเฉินจะเป็นหลักหัวใจสำคัญและเป็นศูนย์กลางของการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ในทางปฏิบัติ องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำงานพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็กต้องรับประกันว่าการทำงานในภาวะฉุกเฉินจะต้องช่วยปกป้องคุ้มครองเด็กจาก

- การถูกละเมิดและความรุนแรงทุกรูปแบบ
- ผลกระทบอันร้ายแรงใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากละเมิดสิทธิเด็ก

³ “Humanitarian actors help affected communities claim their rights through information and documentation, and support efforts to strengthen respect for rights.” —Sphere Handbook, 2018

1.5 มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กในบริบทการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Minimum Standards on Child Protection in Humanitarian Action)

มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กในบริบทการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือ “Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action – CPMS” ฉบับปรับปรุง ปี ค.ศ. 2019 คือ เครื่องมือสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และช่วยให้ผู้ปฏิบัติที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก ครอบครัว และชุมชนได้วางกรอบการทำงานช่วยเหลือให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน ในคู่มือฉบับนี้ ได้นำเอาหลักการและแนวปฏิบัติสำคัญที่เกี่ยวข้องจากคู่มือมาตรฐานขั้นต่ำ มานำเสนอในหลายหัวข้อ ดังได้กล่าวไปแล้วในบทนำ เนื้อหาที่สำคัญของเอกสารฉบับนี้กล่าวถึง

- หลักการโดยทั่วไปสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก
- การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือผู้ปฏิบัติงานภาวะฉุกเฉิน
- การเสริมสร้างมาตรฐานคุณภาพการทำงานด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อก่อให้เกิดผลด้านบวกสำหรับเด็ก
- การสร้างระบบตรวจสอบที่ติดตามประเมินผลได้ในการดำเนินโครงการด้านการคุ้มครองเด็ก
- การให้ตัวอย่างการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการเรียนรู้และนำไปปรับใช้ ซึ่งทันต่อเหตุการณ์
- การสร้างความเข้มแข็งด้านนโยบายและการสื่อสารเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็ก ความจำเป็นที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและการจัดการแก้ไขความเสี่ยง หรือให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เด็กปลอดภัยและมีสุขภาวะที่ดี

มาตรฐานขั้นต่ำ สามารถใช้วางแผนการทำงานได้ในทุกระยะและขั้นตอนของการดำเนินงานช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในภาวะฉุกเฉิน ตั้งแต่ขั้นการเตรียมความพร้อมและการวางแผนรับมือ ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติการหรือเผชิญเหตุวิกฤติ และการฟื้นตัวของชุมชน การบรรลุเป้าหมายตามแนวทางที่ระบุในมาตรฐานขั้นต่ำ ต้องอาศัยเงื่อนไขต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ความสามารถในการเข้าถึงผู้ประสบภัยหรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ
- 2) ระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ รวมถึงองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่
- 3) ระดับของความปลอดภัยในพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน และ ระบบความช่วยเหลือ ประสาน ส่งต่อ ก่อนเกิดภัยพิบัติ (ว่าทำงานมีประสิทธิภาพหรือไม่)

หากต้องการดำเนินการให้บรรลุตามมาตรฐานขั้นต่ำ หน่วยงานที่รับผิดชอบจำเป็นต้องออกแบบโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพและระดมทรัพยากรตามระยะเวลา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งศักยภาพและจำนวนของบุคลากรมีจำกัด หรือสถานการณ์ความต้องการและปัญหาที่เด็กกำลังเผชิญอยู่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หน่วยงานอาจใช้มาตรฐานขั้นต่ำ เป็นกรอบในการอ้างอิงหรือตกลงร่วมกันในการวางแผนงานรับมือภัยพิบัติ รวมถึงประมาณการค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการ หรือพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นต่อไป

1.6 การทำงานคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน และหลักการตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

หลักการเรื่องการมีชีวิตอยู่รอดและได้รับการพัฒนา ในภาวะวิกฤติผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กต้องคำนึงถึง a) การตอบสนองต่อความต้องการของเด็กเพื่อช่วยรับประกันให้เด็กมีชีวิตรอดปลอดภัย b) ส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สุขภาวะทางใจรอบด้านทั้งด้านจิต อารมณ์ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รวมถึงด้านจิตวิญญาณ การสนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กได้สร้างความผูกพันและความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กทารกหรือเด็กเล็กได้เติบโตและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

หลักการเรื่องการปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียม เด็กไม่ควรถูกเลือกปฏิบัติหรือถูกกีดกันความช่วยเหลือด้วยเหตุแห่งเพศสภาพ รสนิยมทางเพศ สภาวะข้อจำกัดทางร่างกาย เชื้อชาติ สถานะทางกฎหมายหรือเหตุผลอื่น ๆ ควรต้องมีการวิเคราะห์เข้าใจรากหรือสาเหตุของการเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม และหาแนวทางแก้ไข ผู้ปฏิบัติงานต้องตระหนักว่าตนเองมีความคิด ความเชื่อหรือให้คุณค่ากับเรื่องใดเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันการลำเอียงหรือความไม่เป็นธรรมเมื่อต้องดำเนินการตัดสินใจช่วยเหลือเด็กผู้ประสบภัยกลุ่มต่าง ๆ การเลือกปฏิบัติกีดกันไม่ให้เด็กเข้าถึงการบริการที่ควรจะได้รับ หรือละเลยกลุ่มที่เปราะบางที่สุด จะยิ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเด็กเพิ่มมากขึ้นทุกรูปแบบ ทั้งการถูกล่วงละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์และความรุนแรง การเลือกปฏิบัติสามารถป้องกันแก้ไข บรรเทาหรือขจัดให้สิ้นลงได้ หากมีการระบุ แจ้ง รายงานติดตามรูปแบบของการกีดกันที่เกิดขึ้นในชุมชน และออกแบบโครงการที่คำนึงถึงการกระจายความช่วยเหลือให้แก่ทุกกลุ่มที่ประสบปัญหา

หลักการเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็ก ผู้ปฏิบัติงานต้องหาทางส่งเสริมให้เด็กได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่อมาตรการหรือความช่วยเหลือใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับชีวิตเด็ก เช่น การร่วมวางแผนเตรียมความพร้อม และรับมือภัยพิบัติ การเปิดโอกาสให้เด็ก ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างความหวังและกำลังใจในการฟื้นคืนและอยู่ในภาวะที่เข้มแข็งทางจิตใจ เด็ก ๆ จะสามารถคิดวิเคราะห์ถึงโอกาสในการสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการเสริมพลังและสร้างวินัยรวมถึงความรับผิดชอบให้แก่เด็ก ๆ การมีส่วนร่วมของเด็กนั้นจะต้องมีการวางแผนอย่างละเอียดเพื่อรับประกันว่าเด็ก ๆ จะได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย ไม่ใช่แค่เพียงให้คำแนะนำแต่เพียงเท่านั้น กิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเข้ามาเป็นผู้นำหรือผู้ร่วมตัดสินใจจะต้องคำนึงว่า a) ประเด็นนั้น ๆ เกี่ยวข้องและอยู่ในความสนใจของเด็ก เด็กต้องให้ความยินยอมและตอบรับเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ b) ต้องมีการประเมินความเสี่ยงและวางมาตรการเรื่องความปลอดภัย ผู้จัดกิจกรรมต้องรับประกันว่ากิจกรรมต่าง ๆ ไม่ทำให้เด็กต้องตกอยู่ในอันตราย (รวมถึงการถูกล้อเลียน ดูถูกหรือลดคุณค่า) c) ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ d) เด็กต้องได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอต่อการตัดสินใจ หรือได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมกิจกรรม e) กิจกรรมต้องออกแบบให้เป็นมิตรกับเด็ก (สนุก ได้ความรู้ ใช้สื่อหรือสารที่เด็กเข้าใจได้ง่าย) f) ผู้ใหญ่ต้องให้การสนับสนุนและเสริมพลังเด็กอยู่เบื้องหลัง

หลักการเรื่องประโยชน์สูงสุดของเด็ก ประโยชน์สูงสุดของเด็ก หมายถึง ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กรอบด้าน ซึ่งพิจารณาได้จากหลายองค์ประกอบ ทั้งองค์ประกอบในระดับตัวบุคคล (อายุ เพศ ระดับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ของเด็ก) หรือปัจจัยอื่น ๆ เช่น การได้อยู่ร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่เด็กรู้สึกคุ้นเคยและปลอดภัย คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ดูแล ภาวะสุขภาพกายใจ จิต อารมณ์ สังคม และความปลอดภัยโดยภาพรวม

กระบวนการกำหนดว่าสิ่งใดจะเป็นประโยชน์สูงสุดของเด็กนั้นคือการพิจารณาถึงทางเลือกต่าง ๆ และประเมินว่าแนวทางเหล่านั้นน่าจะส่งผลกระทบต่อเด็กบ้างและทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด กรณีการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่มีความต้องการหลากหลายหรือปัญหานั้นมีความซับซ้อนหรือที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสถานะบุคคลซึ่งต้องมีหน่วยงานภายในและระหว่างประเทศหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง กระบวนการกำหนดประโยชน์สูงสุดควรมีแนวปฏิบัติที่อ้างอิงได้ มีการจดบันทึกการตัดสินใจที่เป็นทางการ ระบุถึงขั้นตอนที่รัดกุม รอบคอบ มีการคำนึงถึงสิทธิของเด็ก นำเอาความเห็นของเด็กและผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณา โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ ความผาสุกและความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

ตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (ข้อที่ 3 วรรค 1) ได้กล่าวว่าประโยชน์สูงสุดของเด็กจะถูกนำมาพิจารณาเป็นประการแรกในการกำหนดแนวทางช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง หรือตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ทุกเรื่อง ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขภาวะทั่วไปของเด็ก หรือกรณีที่ต้องเกี่ยวข้องกับหลักการทางกฎหมาย เช่น การกำหนดผู้ดูแลเด็กอย่างเป็นทางการ เช่น กรณีที่ต้องแยกจากพ่อแม่หรือเด็กต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง สถานดูแลของรัฐหรือศาล การดำเนินการใด ๆ ต้องสัมพันธ์ สอดคล้องกับกรอบนโยบายในประเทศและระบบคุ้มครองเด็ก

องค์ประกอบสำคัญของการกำหนดประโยชน์สูงสุดของเด็ก (Best Interest Determination – BID) ต้องคำนึงถึง⁴

1. ความเห็นของเด็กต่อการบริการหรือการตัดสินใจใด ๆ ก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเขา (เช่น เด็กรู้สึกอย่างไรต่อทางเลือกหรือการตัดสินใจนี้) เด็กควรต้องได้รับการสนับสนุนให้สามารถแสดงความคิดเห็น ข้อกังวล และร่วมตัดสินใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของการให้ข้อมูล ทางเลือก และผลกระทบที่ครบถ้วน
2. อัตลักษณ์ของเด็ก (เพศ เพศสภาพและรสนิยมทางเพศ ภูมิหลัง ถิ่นที่กำเนิด ศาสนา ความเชื่อ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และบุคลิกภาพ) เมื่อต้องตัดสินใจคัดเลือกผู้ดูแลหลักหรือการให้บริการ ความช่วยเหลือแก่เด็ก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอัตลักษณ์ประจำตัวของเด็กที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้เด็กได้เติบโตในสภาพแวดล้อมที่สามารถส่งเสริมศักยภาพและความสามารถของเด็กได้อย่างเต็มที่
3. สภาพแวดล้อมของครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวกับเด็ก (เด็กไม่ควรถูกแยกออกจากพ่อแม่ผู้ปกครอง พี่น้อง ญาติหรือบุคคลที่เด็กคุ้นเคย หากไม่ได้เป็นไปเพื่อการช่วยเหลือให้ปลอดภัย)
4. สิทธิของเด็กและการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐาน รวมถึงการดูแลคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของเด็ก รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาตามวัย (เด็กได้รับปัจจัยพื้นฐาน ครบถ้วนหรือไม่สำหรับการพัฒนาตามวัย เช่น ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา การคุ้มครองให้ปลอดภัยจากความรุนแรงหรือการล่วงละเมิด)
5. สถานการณ์ความเปราะบางของเด็ก รวมถึงความเสี่ยงที่เด็กต้องเผชิญ และแหล่งปัจจัยที่จะปกป้องคุ้มครองเด็กจากอันตราย รวมถึงความสามารถในการฟื้นคืนความเข้มแข็งและการเสริมพลังให้กับเด็ก

⁴ “Humanitarian actors help affected communities claim their rights through information and documentation, and support efforts to strengthen respect for rights.” —Sphere Handbook, 2018

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่าในกรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เจตนารมณ์ของการคุ้มครองเด็ก คือ การจัดให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา หรือสถานที่อื่นใดที่เด็กต้องพึ่งพาอาศัยและเป็นสมาชิกผู้หนึ่ง โดยต้องสามารถให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และสามารถปกป้องคุ้มครองเด็ก มิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตราย แก่ร่างกาย จิตใจหรือพัฒนาการ รวมทั้งพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรมที่ดีสามารถแสดงบทบาท หน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม

คู่มือปฏิบัติและข้อตกลงร่วมกัน เรื่อง การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยง และเป็นผู้เสียหายจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์ และความรุนแรง (กรมกิจการเด็กและเยาวชน) ได้อ้างอิงถึง คำแนะนำทั่วไปของคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ฉบับที่ ๑๔ ว่าด้วยสิทธิของเด็กที่ประโยชน์สูงสุด โดยกล่าวถึงการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กว่า ประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก รวมถึงการคุ้มครองและการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดีของเด็ก โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจต่อพัฒนาการและความอยู่ดีของเด็ก ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านความต้องการพื้นฐาน ทั้งด้านร่างกาย ทางการศึกษา ทางอารมณ์ รวมถึงความต้องการความรัก และความปลอดภัย โดยในด้านความปลอดภัยนั้น ต้องคำนึงถึงการคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายและการทารุณกรรม การคุกคามทางเพศ การกดขี่โดยกลุ่มเพื่อน การข่มเหงรังแก จารีตวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ ทางเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ การใช้สารเสพติด การใช้แรงงาน และการขัดแย้งทางอาวุธ ฯลฯ

ส่วนที่ 2 : การจัดทำแผนเตรียมความพร้อม และรับมือในภาวะฉุกเฉินที่บูรณาการเรื่องการ คุ้มครองเด็ก

- 2.1 การคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง
- 2.2 แผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ คืออะไร ต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
- 2.3 การบูรณาการเรื่องการคุ้มครองเด็กเข้าไปในแผนเตรียมความพร้อมและรับมือภัยพิบัติ

2.1 การคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเบื้องต้นเพื่อเตรียมการให้ความช่วยเหลือ (Preparedness) อาจเริ่มต้นด้วยการประเมินว่าหน่วยงานในพื้นที่มีกรอบการทำงานเกี่ยวกับการรับมือภาวะฉุกเฉินหรือไม่ เช่น แผนเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน และมีการระบุถึงความเสี่ยงต่อเด็กในลักษณะใดบ้าง

(Preparedness) ขั้นตอนที่ 1:

ตรวจสอบ ทบทวนว่าในพื้นที่ของเรามีแผนรับมือภาวะฉุกเฉินหรือไม่

ถ้ามี แผนรับมือนั้นเป็นแผนระดับจังหวัด อำเภอ หรือชุมชน แผนได้ระบุความเสี่ยงและแนวทางเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในช่วงภัยพิบัติหรือไม่ อย่างไรก็ตามมีการประเมินศักยภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กด้วยหรือไม่

ถ้าไม่มี หรือแผนที่มีไม่ได้กำหนดแนวทางการคุ้มครองดูแลเด็กอย่างครบถ้วน หน่วยงานด้านการคุ้มครองเด็กควรต้องดำเนินการจัดทำแผนหรือกรอบการทำงานเพิ่มเติมเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน (ดูหัวข้อ 2.2 เรื่องการจัดทำแผนรับมือฯ ที่เน้นการคุ้มครองเด็ก)

ขั้นตอนต่อไปเมื่อสำรวจแผนและกรอบการทำงานเรียบร้อยแล้ว หากพบว่าจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กอาจจัดหารือประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาสังคมฯ บ้านพักเด็กและครอบครัว ส่วนงานด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ เพื่อเป็นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ ประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก

ข้อมูลพื้นฐาน คือ ชุดข้อมูลที่บ่งบอกสถานะของชุมชนหรือสังคมในอดีตหรือปัจจุบัน รวบรวมไว้เพื่อใช้เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหาเมื่อเกิดเหตุในอนาคต การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดภัยพิบัติจะช่วยให้สามารถวางแผนบริหารจัดการภัย เช่น การกู้ชีพกู้ภัย การให้ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ตลอดจนการวางแผนเพื่อฟื้นฟู ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทำเมื่อใด:

ก่อนภัยพิบัติเกิด

ประมาณ 4-5 เดือน

เป็นต้น

(Preparedness) ขั้นตอนที่ 2:

จัดประชุมหารือเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กในพื้นที่เท่าที่สามารถทำได้ เช่น

- ข้อมูลความเสียหายจากเหตุการณ์ภัยพิบัติในอดีต ทั้งในพื้นที่ของบ้านพักเด็กและครอบครัวหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดและพื้นที่ของจังหวัดในภาพรวม ได้แก่
- จำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบ จำนวนเด็กหญิง/ชาย และเด็กที่มีภาวะทุพพลภาพ โดยแบ่งตามอายุ ครอบครัวที่ยากจน ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว สตรีมีครรภ์ มารดาให้นมบุตร เด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ โดยกำเนิด เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่เป็นประชากรแฝง เช่น บุตรของแรงงานต่างชาติ
- ภัยที่เด็กเผชิญในพื้นที่ หรือสถานการณ์ด้านเด็ก ที่ได้รวบรวมไว้ก่อนหน้านี้ได้แก่รูปแบบของความรุนแรง และการล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีเด็ก ที่ประสบความรุนแรงในพื้นที่ เช่น จำนวนเด็กที่พลัดพรากจากครอบครัว ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก รวมถึงอันตรายทางกาย/การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ แนวโน้มของเด็กที่มีอาการบาดเจ็บทางจิตใจ เช่น สภาวะทางจิตใจไม่ปกติ การประสบกับภาวะเครียด/ ซึมเศร้า/มีความรู้สึกอยากฆ่าตัวตาย และสถานการณ์เด็กที่ถูกละเมิด

ทำเมื่อใด:

1-3 อาทิตย์แรก

นับจากเวลาที่เกิดภัย

(Preparedness/Early Response) ขั้นตอนที่ 3: นำข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็ก พิจารณาเก็บข้อมูลเพิ่มเติมหากจำเป็น ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กนำเอาข้อมูล ([Grab your reader's attention with a great quote from the document or use this space to emphasize a key point. To place this text box anywhere on the page, just drag it.])

- พื้นฐานมาวิเคราะห์ หากยังมีข้อมูลสำคัญที่ขาดไป อาจเก็บข้อมูลเพิ่มเติมความต้องการอย่างรวดเร็ว (Rapid need assessment) (ดูรายละเอียดแนวทางการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ในหัวข้อ 2.2.1)
- จัดลำดับความสำคัญว่ารูปแบบความเสี่ยงใดน่าจะส่งผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด สถิติหรือตัวชี้วัดใดบ้างที่ควรต้องติดตามเผื่อระวัง เด็กกลุ่มใดที่เป็นกลุ่มเปราะบาง ความต้องการของเด็กกลุ่มเสี่ยง และความช่วยเหลือเบื้องต้น รวมถึงศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก (ดูตัวอย่างตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองเด็กในหัวข้อ 2.2.2.1 และ 2.3)
- นำเอาข้อมูลความเสี่ยง ตัวชี้วัด แผนกิจกรรมใส่ไว้เป็นฉบับเดียวกัน เช่น เป็นส่วนบทนำของแผนรับมือฯ หรือรอบการทำงานคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินของจังหวัด/ชุมชน

(Early Response) ขั้นตอนที่ 4:

ลงมือให้ความช่วยเหลือ

- จัดสรรบุคลากรเจ้าหน้าที่เพื่อลงติดตามให้ความช่วยเหลือเด็กและครอบครัวตามความต้องการในภาวะฉุกเฉิน (เช่น อาหาร น้ำ ยา ที่พักชั่วคราว การปฐมพยาบาลทางจิตใจ การช่วยเหลือจากความรุนแรงทุกรูปแบบ)
- ทบทวน ปรับปรุง ขั้นตอน ฝั่งงาน ในกระบวนการส่งต่อขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุความรุนแรงต่อเด็กให้รวดเร็ว ฉับไว มีประสิทธิภาพ
- ติดตามคูตัวชี้วัดเกี่ยวกับเด็กที่ระบุไว้ในแผนรับมือฯ เช่น เด็กที่พลัดพรากจากผู้ปกครอง เด็กที่ถูกละเมิดหรือเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ เด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา เพื่อ ระดม แสวงหาทรัพยากรในการป้องกันและช่วยเหลือ

2.2 แผนเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน (Emergency Preparedness and Response Plan - EPP) คืออะไร ต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

องค์ประกอบของแผนเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน

แผนเตรียมความพร้อมฯ (EPP) จำเป็นต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ความเสี่ยง และติดตามความเป็นไปของภัยที่ก่อตัวขึ้น เพื่อสามารถวางแผนได้อย่างรัดกุม มองเห็นภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กอย่างรอบด้าน และประสานหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ให้สามารถบูรณาการแผนงานย่อยอื่น ๆ รวมถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการภัยและช่วยเหลือเด็ก แผนเตรียมความพร้อมฯ ที่ดีจะสามารถช่วยให้ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่สามารถตัดสินใจว่า จะดำเนินการในระดับใด เช่น การดำเนินการตามแผนรับมือเบื้องต้น (Early Actions) หรือจะยกระดับเป็นการเผชิญเหตุอย่างเต็มรูปแบบเพื่อจัดการกับภาวะฉุกเฉินที่ขยายผลในวงกว้าง (Humanitarian Interventions) การตัดสินใจ ดำเนินการอย่างฉับพลันทันที จะช่วยลดแรงกระแทกหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กหรือครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนสำคัญของการทำแผนเตรียมความพร้อมฯ ประกอบด้วย 1.การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยง 2.การติดตามสถานการณ์ สัญญาณภัย และกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวางแผนรับมือ 3.การเตรียมความพร้อม (Preparedness/Early Action Planning) และ 4.การรับมือเต็มรูปแบบเมื่อสถานการณ์ยกระดับสู่ภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน (Humanitarian Response) ซึ่งสามารถแยกเป็นระดับย่อย ๆ ได้อีกสามรูปแบบ ได้แก่ 4.1 การแทรกแซงรับมือเบื้องต้น (Early Intervention) 4.2 การเผชิญเหตุหรือรับมือช่วยเหลือ (Response) 4.3 การยกระดับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเต็มรูปแบบ (Humanitarian Response)

 <p>2.2.1 การระบุ และ วิเคราะห์ความเสี่ยง</p>	 <p>2.2.2 การติดตามสถานการณ์ สัญญาณตัวชี้วัด</p>	 <p>2.2.3 การเตรียมความพร้อม (Preparedness/ Early Action Planning)</p>	 <p>2.2.4 การรับมือ (Response)</p>
--	---	---	---

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

2.2.1 การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Identification)⁵

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยจะทำให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ และภาคบริการต่าง ๆ ในชุมชนใด ชุมชนหนึ่ง ณ หนึ่งช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัย ความอ่อนแอ ความเปราะบาง และศักยภาพ

$$\text{ภัย} + \text{ความอ่อนแอ} + \text{ความเปราะบาง} + \text{ศักยภาพ} = \text{ความเสี่ยง}$$

การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงมีขั้นตอนสำคัญต่อไปนี้

2.2.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นพื้นฐาน (Baseline Data) โดยเริ่มจากการทบทวนข้อมูลผลการประเมินความเสี่ยงที่เคยมีการจัดทำมาแล้วในพื้นที่ ข้อมูลพื้นฐานคือชุดข้อมูลที่บ่งบอกสถานะของชุมชนหรือสังคมในอดีตหรือปัจจุบัน รวบรวมไว้เพื่อใช้เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ขึ้นในอนาคต ในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ในสภาวะก่อนภัยพิบัติเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีการจัดเก็บภายหลังการเกิดภัยพิบัติจะช่วยให้สามารถประมวลสถานการณ์ตลอดจนระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการภัยพิบัติ เช่น การกู้ชีพกู้ภัย การให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการวางแผนเพื่อฟื้นฟู เป็นต้น

- ข้อมูลความเสียหายจากเหตุการณ์ภัยพิบัติในอดีต ทั้งในพื้นที่ของบ้านพักเด็กและครอบครัวหรือชุมชนใกล้เคียง และพื้นที่ของจังหวัดในภาพรวม
- จำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบ จำนวนเด็กหญิง/ชาย และเด็กที่มีภาวะทุพพลภาพ โดยแบ่งตามอายุ ครอบครัวที่ยากจน ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว สตรีมีครรภ์ มารดาให้นมบุตร เด็กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ โดยกำเนิด เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่เป็นประชากรแฝง เช่น บุตรของแรงงานต่างชาติด
- ภัยที่เด็กเผชิญในพื้นที่ หรือสถานการณ์ด้านเด็กที่ได้รวบรวมไว้ก่อนหน้านี้ ได้แก่ รูปแบบของความรุนแรงและการล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นกับเด็กและสถิติเด็กที่ประสบความรุนแรงในพื้นที่ เช่น จำนวนเด็กที่พลัดพรากจากครอบครัว ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กรวมถึงอันตรายทางกาย/การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ แนวโน้มของเด็กที่มีอาการบาดเจ็บทางจิตใจ เช่น สภาวะทางจิตใจไม่ปกติ การประสบกับภาวะเครียด/ซึมเศร้า/มีความรู้สึกอยากฆ่าตัวตาย และสถานการณ์เด็กที่ถูกละเมิดหรือแสวงประโยชน์ทั้งทางเพศ และทางแรงงาน รวมถึงการค้ามนุษย์

ดูประกอบ Tool 1: แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็กอย่างเป็นองค์รวม

⁵ ขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้อ้างอิงจาก คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ; 2559; สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (Asian Disaster Preparedness Center: ADPC)

2.2.1.2 การประเมินภัย ได้แก่ การระบุลักษณะภัย รวมถึงแหล่งกำเนิด ความรุนแรงและความน่าจะเป็นในการเกิดภัยในบริเวณพื้นที่ เช่น การประมาณขอบเขตของพื้นที่อุทกภัยและระดับความลึกของน้ำจุดต่าง ๆ การคาดการณ์ลักษณะการกระจายแพร่ระบาดของโรคตามจังหวัด/เขตสุขภาพหรือตามชุมชนที่บ้านพักเด็กและครอบครัวตั้งอยู่หรือตามลักษณะทางระบาดวิทยาและการประมาณจำนวนเด็กและครอบครัวผู้ติดเชื้อโคโรนาไวรัสใหม่ สัมผัสต่อสปาดาร์ ลักษณะของการก่อความไม่สงบ (เช่น การใช้ระเบิดที่มีผลกระทบในวงกว้าง การใช้เครื่องบินทิ้งระเบิด (Air Strike) การลักพาตัวเจ้าหน้าที่หรือเด็ก) การประเมินขอบเขตพื้นที่ที่มีเกิดการชุมนุมประท้วง หรือการปะทะระหว่างคู่ขัดแย้ง

2.2.1.3 การประเมินความล่อแหลม คือ การประเมินโอกาสที่ความเสียหายอาจเกิดขึ้นในเชิงกายภาพ ความปลอดภัยและชีวิตมนุษย์ ได้แก่ การระบุจำนวน สถานที่ตั้งของอาคารบ้านเรือน ที่ทำการของภาครัฐ โรงพยาบาล โรงเรียน สถานสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัว และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบประปา ระบบการจ่ายไฟฟ้า ทรัพย์สิน รวมถึง กลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่น่าจะได้รับผลกระทบหรือความเสียหาย

2.2.1.4 การประเมินความเปราะบาง คือ การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาวะใด ๆ ที่เด็กจะประสบกับภัยหรือสถานการณ์ความรุนแรงตามรูปแบบต่าง ๆ ข้างต้น พิจารณาสภาพทางสังคมของกลุ่มเด็กและครอบครัวที่มีความเปราะบาง ทำให้ไม่สามารถปกป้องตัวเองหรือรับมือกับภัยพิบัติ หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหายอันเกิดจากภัยจังหวัด เช่น เด็กที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับผู้ปกครองหรือครอบครัว เด็กพิการ/มีข้อจำกัดทางร่างกายและสติปัญญา อยู่อาศัยในพื้นที่แออัด ประชากรต่างด้าว/ผู้พลัดถิ่น

2.2.1.5 การประเมินศักยภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์ศักยภาพเจ้าหน้าที่ ทรัพยากร ทักษะ ความสามารถของประชากรในชุมชน ความรู้ในการป้องกันตัวของเด็ก ตลอดจนองค์กรที่เกี่ยวข้องในการรับมือผลกระทบจากภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ ในบางกรณีขั้นตอนนี้อาจทำควบคู่ไปกับการประเมินความเปราะบาง

ดูประกอบ Tool 1: แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็กอย่างเป็นองค์รวม

2.2.1.6 การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นการประมวลผลข้อมูลทั้งหมดจากการความเสี่ยงที่ระบุได้ (ดังขั้นตอนในข้อที่ 1) และคะแนนความเสี่ยงของภัยที่อาจเกิดขึ้น (เสี่ยงมาก/เสี่ยงน้อย) รวมถึงข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์เมื่อภัยก่อตัวขึ้นเพื่อดำเนินการตัดสินใจและยกระดับการรับมือ **การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง** จะช่วยให้ระบุลักษณะความรุนแรง และโอกาสในการเกิดผลทางลบจากภัยพิบัติ โดยผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กอาจดำเนินการร่วมกับทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่ภัยอาจเกิดขึ้น ความล่อแหลมหรือโอกาสที่พื้นที่จะประสบกับภัยดังกล่าว รวมถึงการประเมินความเปราะบางของกลุ่มเสี่ยงหรือความเป็นไปได้ที่ภัยจะทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคล (เด็กและครอบครัว) หรือเจ้าหน้าที่ รวมถึงทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม

การให้คะแนนความเสี่ยง

เมื่อได้ข้อมูลที่จำเป็นจากขั้นตอนที่ 1 เรื่องการระบุความเสี่ยงแล้ว ผู้ปฏิบัติงานอาจประเมินเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และสำรวจข้อมูลที่มีอยู่ และให้คะแนนว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับใด คะแนนตามเมตริกซ์ด้านล่างคือการประมาณความเป็นไปได้ในการเกิดภัยและผลกระทบที่อาจตามมา ระดับความเสี่ยงมาจากผลคูณระหว่างความเป็นไปได้ในการเกิดภัยและระดับของผลกระทบ

ตาราง 1: ตัวอย่างเมตริกซ์ความเสี่ยง:

ความเป็นไปได้ในการเกิด	ผลกระทบ				
	(1) น้อยมาก	(2) น้อย	(3) ปานกลาง	(4) มาก	(5) มากที่สุด
(5) ค่อนข้างแน่นอน	ปานกลาง (5)	สูง (10)	สูง (15)	สูงที่สุด (20)	สูงที่สุด (25)
(4) เป็นไปได้สูง	ปานกลาง (4)	ปานกลาง (8)	สูง (12)	สูง (16)	สูงที่สุด (20)
(3) เป็นไปได้	ต่ำ (3)	ปานกลาง (6)	ปานกลาง (9)	สูง (12)	สูง (15)
(2) ไม่น่าจะ	ต่ำ (2)	ปานกลาง (4)	ปานกลาง (6)	ปานกลาง (8)	สูง (10)
(1) เป็นไปได้ต่ำ	ต่ำ (1)	ต่ำ (2)	ต่ำ (3)	ปานกลาง (4)	ปานกลาง (5)

ที่มา: คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (2559) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ความเสี่ยงสูงที่สุด (มากกว่า 16) ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก อาจมีผลกระทบที่ร้ายแรงมาก จำเป็นต้องหาทางยับยั้ง อาจต้องใช้มาตรการฉุกเฉินและต้องดำเนินการในทันที หรือด่วนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- ความเสี่ยงสูง (10-16) ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่รุนแรงและอาจก่อผลกระทบรุนแรงได้ ควรต้องดำเนินการโดยเร็ว ต้องมีการจัดทำเตรียมความพร้อมตามแผนเพื่อลงปฏิบัติการในอนาคตอันใกล้
- ความเสี่ยงปานกลาง (4-9) เป็นความเสี่ยงที่อาจยอมรับไม่ได้ แต่ยังเป็นความเสี่ยงที่ไม่รีบด่วน มีความสำคัญปานกลาง ไม่รุนแรงมากนัก ยังไม่จำเป็นต้องจัดการทันที สามารถวางแผนจัดการในระยะต่อไปได้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มี
- ความเสี่ยงต่ำ (1-3) เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ อยู่ในระดับที่ไม่รุนแรง และส่งผลกระทบน้อย อาจไม่ต้องดำเนินการอะไรเป็นพิเศษ แต่ควรเตรียมการโดยควรระดมกลุ่มประชากรที่อาจจะได้รับผลกระทบ

ตาราง 2: ตัวอย่างตารางผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างง่าย

ลำดับความสำคัญ (เรียงตามคะแนน ความเสี่ยง)	ความเสี่ยงเร่งด่วนที่ต้อง วางแผนรับมือ	รูปแบบของภัยพิบัติ Seasonal มาเป็นระยะ/ตามฤดูกาล Evolving – ค่อยพัฒนา อุบัติหรือก่อตัวขึ้น หรือแสดงสัญญาณวิกฤติ	คะแนน ความเสี่ยง
1	โรคติดเชื้อ/โรคระบาดร้ายแรง (เช่น โควิด-19)	กำลังเกิดขึ้นและแพร่กระจายในวงกว้าง	24
2	ฝุ่นควันและมลพิษ (pm 2.5)	มาเป็นระยะ/ตามฤดูกาล	24
3	อุทกภัย/น้ำท่วมฉับพลัน/พายุ	มาเป็นระยะ/ตามฤดูกาล	18
4	ภัยแล้ง	มาเป็นระยะ/ตามฤดูกาล	16
5	การย้ายถิ่นฐานของผู้อพยพ/ผู้ลี้ ภัยทางการเมือง	กำลังก่อตัว/แสดงสัญญาณวิกฤติ	12
6	ความไม่สงบ/ความรุนแรง ทางการเมือง	กำลังก่อตัว/แสดงสัญญาณวิกฤติ	8

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง : สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจถึงความจำเป็นในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พิจารณาว่าความเสี่ยงใดที่ควรให้ความสำคัญ และมีแนวทางใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับการรับมือกับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยเฉพาะความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและครอบครัว การวิเคราะห์ความเสี่ยงทำให้ตระหนักถึงความซับซ้อนของผลกระทบจากภัยพิบัติทั้งความเสียหาย ความสูญเสีย ในระดับบุคคล ชุมชนและสังคมโดยรวม ในด้านการคุ้มครองเด็ก การประเมินความเสี่ยงจะต้องเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการประเมินความเสี่ยงภัยพิบัติภาพรวม การประเมินความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กไม่เพียงช่วยระบุว่าผู้ใดจะได้รับผลกระทบมากที่สุด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยเตรียมแผนเพื่อลดระดับความรุนแรงหรือผลกระทบต่อภัยพิบัติอย่างไร แต่จะนำไปสู่การวางแผนให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบในระยะยาว ทำอย่างไรให้ฟื้นฟูได้อย่างยั่งยืน ในหัวข้อ 2.3 ผู้ปฏิบัติงานจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กโดยเฉพาะ

2.2.2 การติดตามสถานการณ์ สัญญาณ และตัวชี้วัดเพื่อเตรียมรับมือเบื้องต้นหรือ ยกระดับการเผชิญเหตุเต็มรูปแบบเพื่อจัดการภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน

การวิเคราะห์ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ว่ามีโอกาสขยายตัวกลายเป็นวิกฤติหรือไม่
จำเป็นต้องพิจารณาว่ามีตัวชี้วัดหรือสัญญาณใดที่จะบ่งบอกให้เราต้องเตรียมการรับมือ

- **ตัวชี้วัด (Indicators)** หรือ สิ่งที่ระบุความรุนแรงของภัยและความเร่งด่วนในการแก้ปัญหา เช่น จำนวนเด็กที่เสียชีวิต จำนวนครัวเรือนและเด็กที่พลัดพรากจากพ่อแม่หรือผู้ดูแลในขณะเกิดเหตุฉุกเฉิน จำนวนเด็กที่ได้รับการรายงานว่ามีประสบความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงที่ภัยก่อตัว สำหรับการประเมินความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กมีประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานอาจนำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดได้ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่ต้องคำนึงถึงเมื่อต้องการคุ้มครองเด็กให้อยู่รอดปลอดภัยในช่วงภัยพิบัติ สามารถดูเพิ่มเติมในข้อ 2.3
- **สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Trigger for Early Action)** คือเหตุการณ์ การคาดการณ์ การพยากรณ์ หรือรายงานที่บ่งชี้ว่าภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินนั้นกำลังขยายตัวมากขึ้นและน่าจะส่งผลกระทบต่อองค์กร เด็กหรือชุมชน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องตัดสินใจดำเนินการขั้นต้นเพื่อจัดการลดระดับความรุนแรงหรือป้องกันให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด
- **สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับเป็นการเผชิญเหตุเต็มรูปแบบ (Trigger for Humanitarian Response)** คือสถานการณ์ที่บ่งชี้ว่าภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินนั้นได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อวงกว้างรุนแรง จำเป็นต้องยกระดับความช่วยเหลือ/การรับมือโดยประสานทรัพยากรจากหลายหน่วยงานและในทุกระดับ
- **แหล่งข้อมูล** ที่มาของข้อมูลซึ่งผู้ปฏิบัติงานใช้อ้างอิงในการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ และเตรียมการเผชิญเหตุ
- **ความถี่ (Frequency)** จำนวนครั้งหรือโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยนั้น ๆ ในช่วงเวลาต่าง ๆ ของปี ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มักจะได้รับผลกระทบ
- **ผู้รับผิดชอบ (Responsible Person/Organization)** บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ปฏิบัติภารกิจเพื่อเตรียมรับมือหรือเผชิญเหตุฉุกเฉิน

ตารางที่ 3: ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์เพื่อเตรียมรับมือภาวะฉุกเฉิน

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicators)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องดำเนินการช่วยเหลือเบื้องต้น	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับเป็นการเผชิญเหตุเต็มรูปแบบ	ที่มาของข้อมูล (Source)	ช่วงเวลาที่เกิดภัยและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้รับผิดชอบ
น้ำท่วม	ร้อยละของเด็กและกลุ่มเปราะบางที่ประสบภัยพิบัติ ร้อยละเด็กที่เสียชีวิตหรือเด็กที่พลัดพรากจากพ่อแม่หรือผู้ดูแลในขณะที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ร้อยละเด็กที่ได้รับ การรายงานว่าเป็นประสบการณ์ที่รุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงที่ภัยก่อตัว	การประเมินความเสี่ยงและสถานการณ์แสดงให้เห็นว่าขาดแผนเผชิญเหตุในพื้นที่หรือชุมชน -การเตือนภัยฝนตกหนักหรือพายุ -การเตือนภัยจากหน่วยงาน เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา พยากรณ์อากาศฝนตกหนักหรือมรสุมฝนตกอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละของเด็กและกลุ่มเปราะบางที่ต้องอพยพออกจากที่อยู่อาศัยเนื่องจากน้ำท่วม	สื่อต่างๆ การแจ้งเตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	น้ำท่วมเกิดขึ้นในช่วงฤดูมรสุมและอาจเกิดขึ้นบ่อยในพื้นที่ตะวันตกเฉียงใต้ช่วงเดือน พ.ค. ถึงกลางเดือน ต.ค. และพื้นที่ภาคใต้ในช่วงเดือน พ.ย. ถึงเดือน ม.ค. ช่วงที่มีน้ำเอ่อที่สูงสุดจะอยู่ระหว่างเดือน ส.ค. ถึงเดือน ก.ย.	หน่วยงานที่ดูแลด้านเด็กในระดับจังหวัดและชุมชน

2.2.2.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก

เด็กเป็นกลุ่มเปราะบาง ที่พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษในช่วงเกิดภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉิน ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น มักจะได้รับบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิตหากไม่มีการให้ความรู้ พัฒนาทักษะหรือมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสม

ในระหว่างการเตรียมความพร้อมหรือวางแผนเพื่อรับมือกับภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินนั้น ผู้ปฏิบัติงานด้านการรับมือกับภัยพิบัติอาจจะไม่ได้ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กอย่างรอบด้าน นอกเหนือจากการพยายามช่วยชีวิต ป้องกัน บรรเทาหรือลดผลกระทบหากเกิดอาการบาดเจ็บทางร่างกายแก่เด็กในระหว่างที่เกิดภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ กลไกชุมชน และผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กจะต้องระมัดระวังและวางมาตรการเฝ้าระวังป้องกันรวมถึงช่วยเหลือเด็กจากความรุนแรงรูปแบบอื่น ๆ ที่มักจะเกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน เพราะสภาวะการณดังกล่าวทำให้เด็กต้องอยู่ในภาวะเปราะบางมากกว่าเดิม เมื่อเกิดภัยพิบัติ

หรือภาวะฉุกเฉินขนาดใหญ่ ทำให้ระบบต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ เช่น ระบบสาธารณสุข ระบบการศึกษา ระบบสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ไม่ทำงานหรือมีข้อจำกัดมากขึ้นกว่าเดิม ทรัพยากรที่จำกัดและการเข้าถึงความช่วยเหลือที่ล่าช้า ทำให้เด็กต้องเผชิญกับความรุนแรงที่ต่อเนื่องยาวนาน การไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีหรือได้รับบริการที่ครบถ้วนตามกระบวนการ ย่อมส่งผลกระทบต่อโอกาสในการฟื้นตัวของเด็ก ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และพัฒนาการทางเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมโดยรวม (เช่น ขาดทักษะในการตัดสินใจ การประเมินภัย การร้องขอความช่วยเหลือ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับคนรอบข้าง)

ประเด็นความเสี่ยงที่ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงและดำเนินการสำรวจเพิ่มเติม เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก ประเด็นด้านล่างนี้คือประเด็นหลักในการสำรวจความเสี่ยงและความต้องการด้านการคุ้มครองเด็กเบื้องต้น หน่วยงานด้านเด็กควรผลักดันให้ประเด็นเหล่านี้เข้าไปอยู่ในแผนงานประเมินความเสี่ยง (Rapid Need Assessment) รวมทั้งนำเอาประเด็นความเสี่ยงเหล่านี้มาปรับเป็นตัวชี้วัด ตามที่ปรากฏในตารางที่ 3 ด้านบน การประเมินความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กควรทำร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือหน่วยงานด้านสุขภาพจิตและสาธารณสุขเพื่อให้แผนงานรับมือสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก และครอบครัวได้อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ

1. เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล

- รูปแบบของการพลัดพราก (แตกต่างกันหรือไม่ระหว่างเด็กชาย/เด็กหญิง)
- รูปแบบของการดูแลเด็กที่พลัดพรากจากพ่อแม่ ไม่มีผู้ดูแล กำพ้อ และช่องว่างหรืออุปสรรคที่มีในการดูแลเด็ก เช่น การดูแลเชิงสถาบัน (สถานสงเคราะห์ บ้านเด็กกำพ้อ) การจัดหาครอบครัวทดแทนในลักษณะเครือญาติ กลไกชุมชน หรือพ่อแม่อุปถัมภ์
- ทักษะและแนวปฏิบัติของชุมชนในการดูแลเด็กที่พลัดพรากหรือสูญเสียผู้ดูแลหลัก
- ศักยภาพของรัฐ องค์กรพัฒนาภาคเอกชนหรือ กลไกชุมชนที่มีในการระบุ ช่วยเหลือ ดูแล จัดหาบริการให้เด็กกลุ่มนี้
- ระบบกฎหมาย แนวปฏิบัติในการดูแลเด็กที่ไม่มีผู้ปกครองดูแล

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กที่สูญเสียผู้ปกครองหรือพลัดพรากจากพ่อแม่ในช่วงภัยพิบัติ #เด็กที่ได้รับรายงานว่าต้องการความช่วยเหลือด้านการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในช่วงภัยพิบัติ (เช่น เด็กที่หนีออกจากบ้าน เด็กที่ใช้ชีวิตเร่ร่อนตามท้องถนน) #เด็กที่เข้าสู่สถานสงเคราะห์ สถานรับรองหรือสถานดูแลเด็กในช่วงภัยพิบัติ

2. ภัยอันตรายหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

- ภัยอันตรายจากสภาพแวดล้อมหรือลักษณะพื้นที่ที่เด็กอยู่อาศัย ทั้งในพื้นที่อาศัยปกติ และพื้นที่อาศัยชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ใกล้แหล่งน้ำหรือบ่อน้ำ สายไฟเก่าที่ไม่ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพดี อาจทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจร ห้องน้ำที่ไม่รั่วรอบขอบชิดหรือมีลักษณะเป็นส้วมหลุม กัประเบิดหรือวัตถุไวไฟต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้กับที่พักหรืออยู่ระหว่างทางที่เด็กต้องเดินผ่าน หรือภัยจากกลุ่มกองโจร ผู้ก่อการร้ายที่อาจทำร้ายหรือลักพาตัวเด็ก) หรือเด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดที่มีโรคระบาด
- ภัยอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บ เช่น โรคระบาดร้ายแรง ทำให้เด็กต้องสูญเสียพ่อแม่ผู้ดูแล กลายเป็นเด็กพ้อ เด็กที่ไม่ได้ไปโรงเรียนเป็นเวลานานหรือถูกแยกออกจากผู้ปกครองเพื่อเฝ้าดู

อาการในศูนย์กักตัวเป็นเวลานานอาจจะเผชิญความเสี่ยงเรื่องภาวะความเครียด ซึมเศร้า หดหู่ หรือการหลุดออกจากระบบการศึกษาที่เป็นทางการ เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เป็นต้น ในกลุ่มผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กเองก็อาจจะประสบภาวะเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดการส่งต่อภาวะความเครียดไปยังเด็ก หากไม่มีแนวทางในการป้องกันและรับมืออาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางจิตของเด็กและครอบครัวในระยะยาว ซึ่งอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้เช่นกัน (เช่น พ่อแม่ ที่มีภาวะซึมเศร้า มีแนวโน้มที่จะทอดทิ้งเด็ก หรืออัตราการฆ่าตัวตายที่สูงขึ้น ทั้งในช่วงวัยทำงานและวัยรุ่นในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำเพราะภัยโรคระบาดที่กินเวลานาน เป็นต้น)

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กที่ได้รับเชื้อหรือติดโรคระบาด #เด็กที่เข้าไม่ถึงบริการขั้นพื้นฐานเช่นการรักษาพยาบาลหรือสาธารณสุขเมื่อเกิดโรคระบาด #เด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำหรือได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ เช่น ภัยที่มากับน้ำ/อัคคีภัย #เด็กที่ได้รับผลกระทบหรือเสียชีวิตจากภัยสงครามหรือความขัดแย้ง

3. ความทารุณกรรมทางร่างกายและแนวปฏิบัติ ความเชื่อ จารีตประเพณีที่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อเด็ก

- การใช้ความรุนแรงเพื่อลงโทษเด็ก การทำร้ายร่างกายหรือการทำให้เด็กบาดเจ็บ สิ่งนี้อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ครู ผู้นำในชุมชน ผู้นำทางศาสนาหรือบุคคลใกล้ชิดกับเด็กซึ่งอาจมีจำนวนมากขึ้นในช่วงเกิดภัยพิบัติเนื่องมาจากความเครียดหรือการสูญเสียความสามารถหรือไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเพียงพอให้สามารถรับมือกับภัย
- สาเหตุที่มักจะนำไปสู่อาการบาดเจ็บอย่างรุนแรงในเด็ก หรือความเป็นไปได้ที่เด็กจะถูกทำร้ายหรือเกิดภาวะการบาดเจ็บอย่างรุนแรงในบริบทของชุมชนนั้น ๆ เช่น ในช่วงภัยพิบัติโรคระบาด COVID-19 หรือช่วงที่มีภัยทางธรรมชาติระดับใหญ่ ทำให้พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็กอาจสูญเสียโอกาสในการหารายได้ ภาวะการดำรงชีพปกติไม่สามารถฟื้นคืนกลับมาได้โดยเร็ว อาจจำเป็นต้องมีการสังเกตว่าส่งผลกระทบต่อเด็กหรือไม่อย่างไร เช่น มีการรายงานจากการสำรวจสถานการณ์เด็กในช่วงโควิด ว่าช่วงเวลาที่มีการลือคตาวน ทำให้เกิดความรุนแรงระหว่างคู่สมรสมากขึ้น พ่อแม่และเด็กมีระดับความเครียดสูง ส่งผลให้เกิดการทำร้ายหรือใช้ความรุนแรงกับเด็ก/ลูกมากขึ้น
- ระดับการมีส่วนร่วมของเด็กในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงทางร่างกาย เช่น กลไกสภาเด็กและเยาวชน หรือชมรมเด็กและเยาวชนที่ช่วยสอดส่องดูแล รายงานและติดตามกรณีที่มีการทำร้ายหรือละเมิดเด็ก
- จารีตประเพณีในชุมชนที่อาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น การบังคับหรือจับคู่ให้เด็กแต่งงาน ในช่วงภาวะภัยพิบัติ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจมักส่งผลให้พ่อแม่ในบางพื้นที่ต้องการปลดภาระในการเลี้ยงดูเด็ก หรือใช้วิธีการหารายได้เข้าครอบครัวด้วยการแสวงประโยชน์จากเด็ก เช่น การจับให้เด็กแต่งงาน จารีตประเพณีบางอย่าง เช่น การอนุญาตให้มีการตี ตบ ต่อย ทำร้าย กักขัง ค่าประจาน ละเลย หรือเพิกเฉย หรือวิธีการอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของเด็กอย่างรุนแรง โดยอ้างว่าเป็นการปรับพฤติกรรมหรือสร้างวินัยแก่เด็กซึ่งอาจเกิดขึ้นมาก่อนที่จะมีภัยพิบัติ แต่เนื่องจากภาวะความยากลำบาก

ในการรายงาน ระบบบริการต่าง ๆ ที่มีภาระล้นเหลือ หรือแม้แต่ความจริงที่ว่าหน่วยงานต่าง ๆ อาจจะไม่มุ่งความสนใจไปที่การช่วยชีวิต (เช่น การจัดหาบริการน้ำอาหาร ฤกษ์ชีพ) ในช่วงภัยพิบัติ ก็อาจทำให้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กเหล่านี้ ถูกเพิกเฉยหรือไม่ได้รับการรายงาน ปัญหาที่เคยมีอยู่แล้วก็อาจจะสะสม พอกพูน เกิดเป็นวงจรของการกระทำซ้ำโดยที่เด็กไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันที่ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและสภาพจิตใจของเด็กในระยะยาว

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กที่รายงานว่าประสบกับการทารุณกรรมหรือการใช้ความรุนแรงทางกายและจิตใจในช่วงภัยพิบัติ #เด็กที่ได้รับการรายงานว่าต้องการการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 #เด็กที่ถูกบังคับให้แต่งงานก่อนอายุ 18 ปี #เด็กที่ถูกทำร้ายหรือทำให้บาดเจ็บโดยคนในครอบครัวหรือบุคคลอื่น

4. การละเมิดหรือความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก

- ความเสี่ยงที่เด็กจะถูกละเมิดหรือใช้ความรุนแรงทางเพศ ต่างกันหรือไม่ ในเด็กชายและเด็กหญิง
- ครอบครัว ตัวเด็ก/เยาวชน ผู้นำในชุมชนหรือรัฐ เข้าใจอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ เช่น การกระทำรูปแบบใดคือการละเมิดหรือใช้ความรุนแรงทางเพศ แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร กรณีที่เป็นเด็กชาย/เด็กหญิง
- การเข้าถึงช่องทางการรายงาน หรือการขอความช่วยเหลือของเด็กและครอบครัว รวมถึงลักษณะของบริการที่มีกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ (รวมทั้งการบำบัดเยียวยาทางอารมณ์จิตใจ และการคืนสู่ครอบครัว) และข้อจำกัดในการรายงานหรือขอรับความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน
- วิถีปฏิบัติในชุมชนเมื่อมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือมีการล่วงละเมิดทางเพศ

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กที่ได้รับรายงานว่าถูกคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศในชุมชนหรือในโรงเรียนช่วงเกิดภัยพิบัติ #เด็กที่ได้รับรายงานว่าถูกคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ #เด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว

5. สุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental Health and Psychosocial Distress) ในเด็กและวัยรุ่นซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านอารมณ์ จิตใจและพฤติกรรมของเด็ก

- สาเหตุของความเครียดหรือข้อบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงภาวะเครียด ความกังวล ซึมเศร้า หวาดกลัว ขาดความมั่นใจของเด็กและวัยรุ่นทั้งเพศชาย หญิง หรืออื่น ๆ (LGBTQI+) รวมถึงของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก
- กลไกหรือวิธีการในการรับมือกับความเครียดในภาวะวิกฤติ/ฉุกเฉินของเด็กและผู้ปกครอง
- ศักยภาพในการให้ความช่วยเหลือ ทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนที่สามารถประคับประคองหรือปฐมพยาบาลทางจิตใจให้แก่เด็ก ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลในเบื้องต้น รวมถึงบริการด้านวิชาชีพหรือการบำบัดเฉพาะด้านในเชิงจิตวิทยา (Specialized Service for Mental Health Care)

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กและผู้ปกครองที่รายงานว่าเผชิญภาวะความเครียดและปัญหาด้านสุขภาพจิตในช่วงภัยพิบัติ #เด็กหรือผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมทำร้ายตนเองหรือพยายามฆ่าตัวตาย สถิติความรุนแรงในครอบครัว ช่วงภัยพิบัติ

6. การคุ้มครองกลุ่มเด็กเปราะบางอื่น ๆ ซึ่งถูกจำกัดการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ซึ่งอาจตกหล่นจากการสำรวจการเก็บข้อมูลประเมินความเสี่ยง จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องพิจารณาว่ามีสาเหตุใดบ้างที่อาจผลักดันให้เด็กบางกลุ่มกลายเป็นผู้ที่เปราะบางที่สุด เพื่อวางแผนให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันที่และทั่วถึง เช่น

- ข้อจำกัดทางร่างกาย เช่น เด็กที่มีภาวะพิการทางร่างกาย ทางสมอง เด็กที่มีพัฒนาการช้าหรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- สถานะทางกฎหมายหรือสถานะบุคคล เช่น เด็กต่างชาติ เด็กไร้สัญชาติ เด็กที่ไม่มีเอกสารประจำตัว
- เพศสภาพ เช่น เด็กกลุ่ม LGBTQI+
- กรอบทางจารีตอื่น ๆ เช่น เด็กที่เกิดจากพ่อแม่ที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือสมรสกันตามกรอบที่สังคมกำหนด

7. การแสวงประโยชน์จากเด็ก ซึ่งอาจรวมถึง การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย การแสวงประโยชน์ทางเพศเชิงพาณิชย์ รวมถึงการค้ามนุษย์รูปแบบอื่น ๆ

● รูปแบบ สติติที่มีอยู่ หรือการปรากฏขึ้นของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กทั้งในรูปแบบของการค้าบริการทางเพศและในโลกออนไลน์ รวมถึงการค้ามนุษย์อันน่าจะเป็นผลจากภัยพิบัติโดยตรง หรือเป็นเพราะเงื่อนไขของภัยพิบัติเหนี่ยวนำให้เกิดสถานการณ์การแสวงประโยชน์ในเด็ก

- การปรากฏตัวของการแสวงประโยชน์จากเด็กในรูปแบบอื่น ๆ หลังจากภัยพิบัติ/ภาวะฉุกเฉิน

ตัวอย่างตัวชี้วัด #เด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มเข้าสู่การทำงานในรูปแบบที่เลวร้าย #เด็กที่ถูกแสวงประโยชน์ทางเพศ (รวมถึงออนไลน์) หรือสถิติการค้าบริการทางเพศหรือการใช้แรงงานเด็กในพื้นที่ช่วงที่เกิดภัยพิบัติ

ดูประกอบ

Tool 2: ตัวอย่างแบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน (สถานการณ์โควิด-2019)

Tool 3: ตัวอย่างแบบฟอร์มการสำรวจความต้องการของเด็กในการรับมือการข้ามแดนผู้หนีภัยการสู้รบ ปี 2020

2.2.3. การวางแผนเตรียมรับมือเบื้องต้นในภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน (Preparedness)

การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ สำนักงานกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อลดภัยพิบัติแห่ง สหประชาชาติ (UNISDR, 2007)⁶ อธิบายว่า “เป็นความรู้หรือศักยภาพที่ถูกพัฒนาโดยรัฐ ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการภัยพิบัติและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลป้องกันฟื้นฟูสภาพแก่ชุมชนและบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการประเมินตอบสนองและการฟื้นฟูจากผลกระทบของเหตุการณ์อันตรายในปัจจุบันหรืออนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น”

⁶ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติสำหรับเด็ก: บทบาทพยาบาล Disaster Preparedness for Children: Nurses' Roles; 2019; ทับทิม ปัตตะพงศ์

มีเป้าหมายเพื่อสร้างความสามารถที่จำเป็นในการจัดการภาวะฉุกเฉินทุกประเภทอย่างมีประสิทธิภาพให้ผ่านระยะเผชิญภัยพิบัติไปสู่ระยะการฟื้นฟูสภาพ

การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติสำหรับเด็กเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ดำเนินการในระยะก่อนเกิดภัย เพื่อให้มีศักยภาพในการตอบสนองเมื่อเกิดภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ ความเสี่ยง การลดความเสี่ยง หรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายจากมุมมองของเด็กในพื้นที่เสี่ยงภัย การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติสำหรับเด็ก เน้นกระบวนการแสวงหาและถ่ายทอดความรู้ โดยการวิเคราะห์ เรียนรู้และส่งต่อความรู้ และพัฒนาให้เกิดความสามารถในการประเมินสถานการณ์และการตอบสนองได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เช่น การเตรียมของใช้ล่วงหน้าเมื่อเกิดการอพยพ เรียนรู้การติดตามการเตือนภัย และมีเป้าหมาย

ตัวอย่างกิจกรรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ (preparedness) สำหรับการคุ้มครองเด็ก

รูปแบบของภัย	กิจกรรม	เนื้อหาหรือรายละเอียด
ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ลมพายุ อัคคีภัย	1. จัดทำหลักสูตรลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction) เรียนรู้หลักปฏิบัติในการรับมือภัยพิบัติ โดยศึกษา ลักษณะข้อควรปฏิบัติ ข้อควรหลีกเลี่ยงของภัยพิบัติแต่ละประเภท วิธีป้องกัน แก้วไข การปฏิบัติตนเมื่อเกิดภัยพิบัติ การช่วยเหลือ และการปฐมพยาบาลในเบื้องต้น	ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของภัยธรรมชาติ ผลกระทบจากความรุนแรงที่มีต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และการปฏิบัติตนเบื้องต้นเมื่อเกิดภัย ผ่านกิจกรรมสาระการเรียนรู้หลักตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผ่านกิจกรรมเสริมทักษะในชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
	2. สืบค้น เสาะหาแหล่งความรู้/ผู้เชี่ยวชาญ แหล่งความรู้ซึ่งจะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ให้แก่เด็ก	เช่น หน่วยงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย จะมีความเชี่ยวชาญด้านการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันภัยพิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติเพื่อเอาตัวรอดจากภัย สถานบริการสุขภาพ เช่น โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความเชี่ยวชาญในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น หรือการจัดการผู้บาดเจ็บภาวะฉุกเฉิน หน่วยงานด้านเด็กร่วมกับ อปท. ส่งเสริมเรื่องการคุ้มครองป้องกันภัยจากความรุนแรงทุกรูปแบบ รวมถึงช่องทางการรายงานที่เหมาะสมเป็นมิตรกับเด็ก

รูปแบบของภัย	กิจกรรม	เนื้อหาหรือรายละเอียด
	3. ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมวางแผนในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เช่น กิจกรรม “กระเป๋าลูกเห็บ” ของฉัน	ทำอย่างไรให้เด็กรักษาตัวให้ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ และฝึกให้เด็กเรียนรู้วิธีคิดในการตัดสินใจเลือกสิ่งของจำเป็นสำหรับดำรงชีพ เรียนรู้หลักการพื้นฐานของชุดดำรงชีพเมื่อหนีภัย
ภัยโรคระบาดร้ายแรง (Pandemic) เช่น โควิด-19	1. จัดทำสื่อเผยแพร่ให้ความรู้และอบรมให้เด็ก ผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับภัยโรคระบาด รวมถึงช่องทางที่สามารถหาข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง	รู้ จัก โรค รูปแบบการติดต่อของโรคความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับเด็ก ผลกระทบจากความรุนแรงที่มีต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และการปฏิบัติตนเบื้องต้นเมื่ออาจตกเป็นกลุ่มเสี่ยง
	2. การเตรียมความพร้อมเด็กและครอบครัวหากต้องมีการปิดโรงเรียน สถานประกอบการ หรือการห้ามเคลื่อนย้ายเข้าออกจากพื้นที่	ทบทวนแผนเตรียมการรองรับทั้งการเรียนการสอนปกติในโรงเรียนโดยมีมาตรการคัดกรอง สวมหน้ากาก จุดบริการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ การจัดเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล และพิจารณาควบคุมจำนวนนักเรียนเพื่อลดความแออัด หรือการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีหรือระบบออนไลน์ที่เป็นมิตรกับเด็ก โดยการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็ก การเตรียมวางแผนกิจกรรมหรือช่องทางการจัดบริการให้คำปรึกษาหรือให้ข้อมูลออนไลน์เพื่อสนับสนุนการดูแลสุขภาพทางใจแก่เด็กและผู้ปกครอง

ตัวอย่างเมนูกิจกรรมตามความเสี่ยงที่เด็กเผชิญ (สรุปจากมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็ก)

MENU 1 การทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ (Physical and emotional maltreatment)

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

ประสานงาน

ประเมินและพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานต่างๆ

พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก/ผู้จัดการเคส (caseworkers) และเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านอื่นๆ

ระบุจุดแข็ง ช่องว่าง โอกาสและทรัพยากรที่มี และพัฒนาชุดศาสตร์

ประสานงานกับเด็กและผู้ดูแล เพื่อพัฒนาสื่อ ข้อมูล

MENU 2 ความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ (Sexual and gender-based violence – SGBV)

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

เก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์เบื้องต้น

พัฒนาคู่มือ ตรวจสอบระบบส่งต่อ

หารือร่วมกับกลุ่มตัวแทนเด็กเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะหรือสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัย

อบรมให้ความรู้แก่เด็กและผู้ดูแลผ่านช่องทางโรงเรียน กลไกชุมชน

ทำงานร่วมกับเด็ก ครอบครัวและชุมชน เพื่อระบุความรุนแรงของปัญหา

สร้างความเข้มแข็งให้กลไกชุมชนมีความสามารถในการติดตามตรวจสอบและระบุเด็กที่เสี่ยง

MENU 3 การดูแลสุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental health and psychosocial distress)

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

การทำแผนที่ความเชี่ยวชาญและโครงสร้างบริการด้านสุขภาพจิตที่มีอยู่ในพื้นที่

วิเคราะห์บริบทของปัญหาเรื่องสุขภาพจิต เสนอแนะทางสังคมวัฒนธรรมอะไรบางอย่างที่ช่วยสนับสนุนการจัดการสุขภาพจิตและรับมือกับความเครียด

วิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงาน และวางแผนกิจกรรม

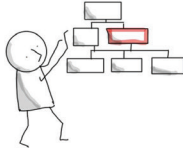
ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานอาสาสมัครด้านการคุ้มครองเด็ก ให้มีทักษะ LOOK LISTEN LINK

สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ผู้ดูแลเด็กและกลไกชุมชนให้มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเบื้องต้น

MENU 4 เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ดูแล (Unaccompanied and separated children)

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

การทำแผนที่สำรวจบริการที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชนและจังหวัด ที่เกี่ยวข้องกับ การดูแลเด็กที่พลัดหลง ละเอียดทุกข้อ

ให้ความรู้ถึงความสำคัญของการจดทะเบียนการเกิด

สร้างเสริมศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือรายกรณี

กำหนดตัวบ่งชี้การ หรือผู้ประสานงานในพื้นที่ที่อาจเป็นจุดพบเจอเด็ก

ส่งเสริมให้ระบบการคุ้มครองเด็กและการจัดการรายกรณี รับเรื่องและดำเนินการจัดการช่วยเหลือเด็กที่พลัดพรากหรือถูกขโมย

สื่อสาร ให้ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อป้องกันการพลัดพรากหรือแยกจากครอบครัว

MENU 5 การแสวงประโยชน์จากเด็ก : แรงงานเด็ก

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงนโยบายและแผนการทำงาน

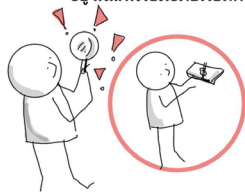

สร้างศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อวิธีการช่วยเหลือเด็กที่ถูกแสวงประโยชน์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

วางแนวทางการป้องกันการใช้แรงงานเด็กให้อยู่ในแผนรับมือภัยพิบัติหรือแผนช่วยเหลือ

สอดส่องติดตามปัจจัยเสี่ยงหรือสิ่งที่ชักจูงผลักดันให้เด็กขายแรงงาน

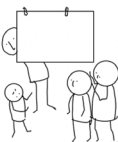
สื่อสาร ให้ข้อมูลเบื้องต้น และวิธีการขอความช่วยเหลือเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าสู่รูปแบบการทำงานที่เลวร้าย

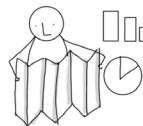
MENU 6 สภาพแวดล้อมที่อันตรายและการบาดเจ็บทางร่างกาย(Dangers and injuries)

การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (preparedness and early actions)

ประสานงานการทำงานกับเด็ก ชุมชน และภาคีเครือข่าย วิเคราะห์ความเสี่ยงทางกายภาพ หรือสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ และประเมินความเป็นไปได้ที่จะเกิด

รวบรวมความเสี่ยงเข้าสู่ระบบการคุ้มครองเด็ก และเครื่องมือการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกลุ่มเสี่ยง

เสริมสร้างศักยภาพการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การเฝ้าระวังการบาดเจ็บ และการจัดลำดับความเร่งด่วน

ออกแบบการป้องกัน การบรรเทา และการรับมือ โดยอ้างอิงจากพื้นฐานข้อมูลที่กล่าวถึงวิธีการ สาเหตุ และพื้นที่ที่เด็กเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บ

พัฒนานาถกยุทธศาสตร์แนวปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการลดความเสี่ยง การรณรงค์ให้ความรู้

สร้างศักยภาพของหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อป้องกันความบาดเจ็บ และการเข้าถึงการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเด็กและผู้ดูแล

2.2.4. การรับมือ(เผชิญเหตุ)เมื่อสถานการณ์ยกระดับสู่ภาวะวิกฤติ/ฉุกเฉิน

คือ มาตรการ แนวทางหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยผ่อนหรือบรรเทาความหนักหน่วงของภัยพิบัติให้ลดลง เช่น เมื่อมีการคาดการณ์ผลกระทบหรือความเสียหายจากภัยพิบัติ/หรือภาวะฉุกเฉินที่กำลังก่อตัวขึ้นซึ่งอาจสามารถแบ่งได้เป็นสามระดับ ได้แก่

2.2.4.1 การแทรกแซงรับมือเบื้องต้น (Early Intervention/Action) เมื่อผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องสังเกตเห็นแล้วว่าภัยที่กำลังเผชิญอยู่น่าจะส่งผลกระทบต่อเนื่องขยายไปในชุมชนในวงกว้าง จึงจำเป็นต้องหามาตรการจัดการ รับมือเบื้องต้นเพื่อให้ภัยดังกล่าวอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ปกติแล้วการแทรกแซงรับมือเบื้องต้นจะเกิดขึ้นในช่วง ที่ภาวะการณ์ปกติ (เฟส 0) หรือภาวะเฝ้าระวัง (เฟส 1) นั่นคือเริ่มมีสัญญาณบ่งบอกว่าสถานการณ์อาจขยายตัวกว้างขึ้นหรืออาจเข้าสู่ภาวะวิกฤติ

2.2.4.2 การเผชิญเหตุ (Response) หากภัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อไปในวงกว้างและส่งผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก ผู้ที่หน้าที่และอำนาจในการตัดสินใจสามารถวิเคราะห์และประเมินจากข้อมูลและตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อประกาศยกระดับการจัดการให้เป็นการเผชิญเหตุกับภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน (Response) การดำเนินงานรวมถึงประสานทรัพยากรจากทุกระดับ เพื่อยกระดับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างรอบด้าน ทั้งด้านน้ำ อาหาร ที่พัก สาธารณูปโภค สุขอนามัยหรือการช่วยเหลือที่จำเป็นด้านอื่น ๆ เป้าหมายเพื่อหาทางจัดการกับสถานะฉุกเฉินให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ลดอัตราการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินและช่วยให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบได้รับความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงหามาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ได้รับผลกระทบได้กลับคืนสู่สภาวะปกติ (รวมถึงการประกอบอาชีพ) โดยเร็วที่สุด การเผชิญเหตุหรือปฏิบัติการรับมือช่วยเหลือจะเกิดขึ้นเมื่อสถานการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤติและฉุกเฉิน (ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน) หรือเฟสที่ 3 และ 4 ตามตารางตัวอย่างด้านล่าง

2.2.4.3 การยกระดับสู่การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Response) หากภาวะวิกฤติขยายวงกว้างอย่างรวดเร็ว เกินกว่าระบบจัดการภัยพิบัติหรือทรัพยากรที่มีจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นภัยที่มีขอบเขตเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ และต้องอาศัยหน่วยงานระหว่างประเทศหรือองค์การสหประชาชาติเข้ามาช่วยเหลือประสานทรัพยากร รวมถึงการจัดการข้อมูล เพื่อให้การช่วยเหลือทันทั่วถึงและครอบคลุมกลุ่มประชากรจำนวนมาก รัฐหรือผู้รับผิดชอบต่อภัยพิบัตินั้นอาจทำการยกระดับให้เข้าสู่ระบบการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเต็มรูปแบบ ซึ่งมักจะแบ่งการจัดการและรับมือออกเป็นคณะทำงานด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ที่พักอาศัย ด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพสาธารณสุข และด้านการคุ้มครอง (เด็กและผู้เปราะบาง) ในบางสถานการณ์เช่น ภัยสงครามและความขัดแย้งที่ต่อเนื่องยาวนาน อาจทำให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Response) ต้องดำเนินไปเป็นระยะเวลาหลายสัปดาห์กลายเป็นโครงการต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือ พื้นฟู ผู้ที่ได้รับผลกระทบรอบด้าน ทั้งทางด้านการศึกษาที่อยู่อาศัย การลงทะเบียนเพื่อให้ได้สถานะบุคคลที่ได้รับการยอมรับตามกฎหมายของรัฐ หรือเป็นพลเมืองของประเทศที่เข้าร่วมโครงการสนับสนุนผู้ลี้ภัย เป็นต้น

การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมมักจะเกิดขึ้นเมื่อ ทั่วชีวิตทุกตัวบ่งชี้ว่าสถานการณ์กำลังสู่ภาวะฉุกเฉินเต็มรูปแบบ (เฟส 4) และมีหลักฐานปรากฏชัดว่าเป็นวิกฤติการณ์ขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยการบูรณาการเชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมในวงกว้าง

ตารางด้านล่างจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กๆ มีความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมสำหรับการรับมือเบื้องต้นและรูปแบบสถานการณ์ที่ผู้ตัดสินใจควรยกระดับจากการรับมือเบื้องต้นไปสู่การเผชิญเหตุอย่างเต็มรูปแบบ

บ้านพักเด็กและครอบครัว รวมถึง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อาจต้องประเมินศักยภาพของเจ้าหน้าที่และขององค์กรโดยภาพรวมในการวางแผนเตรียมความพร้อมๆ ให้หน่วยงานสามารถจัดการภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กโดยตรง หรือตัวองค์กรเอง เช่น กรณีที่บ้านพักเด็กอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมต่อภัยพิบัติ และควรพิจารณาการเตรียมความพร้อมหรือรับมือภาวะฉุกเฉิน ร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายอื่น ๆ ในจังหวัด เช่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บุคลากรและระบบการเฝ้าระวังส่งต่อ มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะฉุกเฉิน

ตารางที่ 4: ตัวอย่างกิจกรรมการเตรียมความพร้อม (Preparedness) การแทรกแซงรับมือเบื้องต้น (Early Actions) และการเผชิญเหตุ (Response)

ระดับความฉุกเฉิน	ภาวะของสถานการณ์/ความเสี่ยงของเด็ก	คำอธิบาย	ตัวอย่างกิจกรรมของการรับมือภัยพิบัติเบื้องต้น (Early Actions) และการรับมือ (Response)
<p>เฟส 0</p> <p>เฟสนี้อาจเริ่มทำได้ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หรืออาจทำไปพร้อมกับรับมือภัยพิบัติเบื้องต้นในกรณีที่ไม่มีการเตรียมความพร้อมมาก่อน</p>	<p>ปกติ</p> <p>ความเสี่ยง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กพลัดหลงจากผู้ดูแล - เด็กเผชิญภาวะความเครียดและใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม ในการแก้ปัญหา 	<p>สถานการณ์ปกติ ไม่มีตัวชี้วัดหรือสัญญาณที่บ่งบอกถึงภาวะวิกฤติหรือภาวะฉุกเฉินที่ต้องดำเนินการโดยด่วน</p>	<p>กิจกรรมลดความเสียหายภัยพิบัติและส่งเสริมความเข้มแข็งทางจิตใจ และทักษะในการดูแลตัวเองของเด็กและครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การสื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับภัยและการป้องกันตัวเอง จากความรุนแรงประเภทต่างๆ แก่เด็กในโรงเรียนและชุมชน วิธีการจัดการกับความเครียดของเด็กและผู้ปกครอง เพื่อลดความเสียหายในการพึ่งสารเสพติดหรือการใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ปัญหา ● การทำแผนเตรียมความพร้อมๆ ที่ครอบคลุมเรื่องการคุ้มครองเด็ก (หากยังมี) ● การเตรียมสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น ข้อความเตือนภัยหรือข้อแนะนำแก่เด็กหากพลัดหลงจากผู้ปกครองในช่วงเกิดภัย ช่องทางการรายงานหรือให้คำปรึกษา
<p>เฟส 1</p> <p>Early Actions</p>	<p>ตื่นตัว</p>	<p>เริ่มมีสัญญาณบ่งบอกหรือชี้ให้เห็นว่าภัยที่เกิดขึ้นอาจจะมีโอกาสขยายตัวในวงกว้างและส่งผลกระทบต่อเด็กและครอบครัวจำนวนมาก</p>	<p>กิจกรรมที่ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก หรือการปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเบื้องต้น (Preparedness) เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การอบรมเตรียมความพร้อมแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลเด็ก เพื่อให้มีทักษะสังเกตข้อบ่งชี้เมื่อเด็กประสบปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือทั้งในระดับชุมชน หรือโรงเรียน

ระดับความฉุกเฉิน	ภาวะของสถานการณ์/ความ เสี่ยงของเด็ก	คำอธิบาย	ตัวอย่างกิจกรรมของการรับมือ ภัยพิบัติเบื้องต้น (Early Actions) และการรับมือ (Response)
<p>เฟส 2</p> <p>Early Actions</p>	<p>เฝ้าระวัง</p> <p>ความเสี่ยง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กพลัดหลงจากผู้ดูแล - พัดปรากจากผู้ปกครอง - เด็กเผชิญภาวะความเครียดและใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา 	<p>สัญญาณบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าเริ่มมีการขยายตัวของภัยพิบัติเพิ่มขึ้นในวงกว้างจนอาจยกระดับขึ้นสู่ภาวะวิกฤติหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การทบทวนสื่อสารช่องทางในการรายงานเหตุ ร่วมกับกลไกชุมชน ปภ. พมจ. บ้านพักเด็กและครอบครัว วางขั้นตอนการประสานงานส่งต่อ เมื่อเกิดความรุนแรงแก่เด็ก หากภัยดังกล่าวยกระดับขึ้นสู่ภาวะวิกฤติ หรือภาวะฉุกเฉิน ● การซักซ้อมแผนหนีภัยหรือรับมือกับภาวะฉุกเฉินให้แก่เด็กและครอบครัวในโรงเรียน บ้านพักเด็ก หรือในชุมชน
			<p>กิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณและการประสานทรัพยากรเพิ่มขึ้น (ระดับกลาง) (Middle-scale Interventions) เพื่อเตรียมรับมือกับการขยายตัวของภัยพิบัติ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดประชุมติดตามสถานการณ์ และซ้อมแผนอย่างละเอียดเพื่อเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ● การจัดหาประสานทรัพยากรเบื้องต้นจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น การเตรียมกระบวนการจัดซื้ออุปกรณ์ อาหารแห้ง อาหารสำหรับเด็ก รวมถึงอุปกรณ์จำเป็นสำหรับเด็กในวัยต่างๆเมื่อต้องเผชิญภัยพิบัติ ● การสำรวจหรือทบทวน นำเอาข้อมูลเด็กกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบมาวิเคราะห์ติดตามสอบถามความต้องการเฉพาะหน้า หรือวางแผนหาแนวทางช่วยเหลืออย่างทั่วถึงเมื่อภัยพิบัติมาถึง

ระดับความฉุกเฉิน	ภาวะของสถานการณ์/ความเสี่ยงของเด็ก	คำอธิบาย	ตัวอย่างกิจกรรมของการรับมือภัยพิบัติเบื้องต้น (Early actions) และการรับมือ (Response)
<p>เฟส 3 Response</p>	<p>วิกฤติ ความเสี่ยง: - เด็กพลัดหลงจากผู้ดูแลพลัดพรากจากผู้ปกครอง - เด็กเผชิญภาวะความเครียดและใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา</p>	<p>สถานการณ์เข้าสู่ภาวะวิกฤติ มีตัวชี้วัดบ่งบอกอย่างชัดเจนว่าภัยพิบัติได้ขยายตัวสู่วงกว้าง ส่งผลกระทบต่อเด็กและครอบครัวทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การเริ่มสำรวจจุดอพยพ ศูนย์พักพิงชั่วคราว และการจัดวางผังพื้นที่ที่ปลอดภัย/รวมถึงห้องน้ำ สำหรับหญิงตั้งครรภ์และเด็กทารกต้องอพยพเข้าไปอยู่ในศูนย์พักพิง <p>อาจดำเนินการตามแผนรับมือเบื้องต้นต่อเนื่อง และเริ่มดำเนินการรับมืออย่างเต็มรูปแบบในบางพื้นที่ เช่น การแจกถุงประสมภัย/ถุงยังชีพ การติดต่อสอบถามเด็กกลุ่มเสี่ยงและครอบครัวในชุมชนอย่างต่อเนื่อง การจัดหาบริการหรือความช่วยเหลือเบื้องต้น เช่น การจัดหาอาหารหรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น กรณีที่ได้ผู้ประสบภัยเป็นผู้ป่วยหรือการประสานงานเพื่อการจัดการรายกรณี (Case Management) การจัดตั้งกลุ่มกลไกอาสาสมัครในชุมชนที่สามารถทำงานด้านหน้าระบุ/ส่งต่อกรณีเด็กที่ต้องการการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ผ่านโครงสร้างรับมือภัยพิบัติในระดับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน (รวมถึงกลไก อบต.)</p>

ระดับความฉุกเฉิน	ภาวะของสถานการณ์/ความ เสี่ยงของเด็ก	คำอธิบาย	ตัวอย่างกิจกรรมของการรับมือ ภัยพิบัติเบื้องต้น (Early actions) และการรับมือ(Response)
			<ul style="list-style-type: none"> - ผู้มีอำนาจหน้าที่ จัดประชุมหารือเพื่อตัดสินใจจากข้อมูลหรือตัวชี้วัดที่ บ่งชี้ว่า จะดำเนินการยกระดับแผนรับมือเป็นการเผชิญเหตุเต็มรูปแบบหรือไม่ เมื่อใดในพื้นที่ได้บ้าง และใครเป็นผู้รับผิดชอบหลัก - ดูตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถดำเนินการเพิ่มเติมได้ในส่วนที่ 3 ตามรูปแบบความเสี่ยงที่เด็กต้องเผชิญ
เฟส 4 Response	<p>ฉุกเฉิน (ต้องดำเนินการโดยด่วน)</p> <p>ความเสี่ยง:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กพลัดหลงจากผู้ดูแล <p>พลัดพรากจากผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กเผชิญภาวะความเครียดและใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา 	<p>ตัวชี้วัดทุกตัวบ่งชี้ว่า สถานการณ์กำลังสู่ภาวะฉุกเฉินเต็มรูปแบบ และมีหลักฐานบ่งชี้ว่าเป็นวิกฤตการณ์ขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยการบูรณาการเชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมในวงกว้าง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การเผชิญเหตุรับมือภาวะวิกฤตและฉุกเฉินเต็มรูปแบบ (Humanitarian Response) - ดูตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถดำเนินการเพิ่มเติมได้ในส่วนที่ 3 ตามรูปแบบความเสี่ยงที่เด็กต้องเผชิญ

ดูประกอบ Tool 4: ตัวอย่างแผนเตรียมความพร้อมฯ ในภาวะฉุกเฉินแบบละเอียด

ก่อน

- ✓ อบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ

ระหว่าง เกิดภัย

- ✓ ประเมินสถานการณ์
- ✓ หนีภัย
- ✓ หนีภัย
- ✓ หนีภัย

หลัง

- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ

แผนการจัดอาหารและรับมือนักเรียน

เราสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและบุคลากรทุกคนทั้งกับธรรมชาติภัยจากน้ำมือมนุษย์ รวมถึงสถานการณ์อื่นใดที่ส่งผลกระทบต่อเด็กทุกรูปแบบ

ก่อน

- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ

ระหว่าง เกิดภัย

- ✓ ประเมินสถานการณ์
- ✓ หนีภัย
- ✓ หนีภัย
- ✓ หนีภัย

หลัง

- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ
- ✓ ฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่เด็ก การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น การสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ

แผนการจัดอาหารและรับมือนักเรียน

เราสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและบุคลากรทุกคนทั้งกับธรรมชาติภัยจากน้ำมือมนุษย์ รวมถึงสถานการณ์อื่นใดที่ส่งผลกระทบต่อเด็กทุกรูปแบบ

2.3 การบูรณาการเรื่องการคุ้มครองเด็กเข้าไปในแผนเตรียมความพร้อมและรับมือภัยพิบัติ

การนำประเด็นคุ้มครองเด็กสอดแทรกเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานในทุกภารกิจ เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา การดูแลสุขภาพอนามัยพื้นฐาน สุขภาพและโภชนาการ หรือเศรษฐกิจและการยังชีพ จะช่วยให้เกิดผลสำเร็จในการคุ้มครองเด็กและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลบวกรอบด้านแก่เด็กและครอบครัว การบูรณาการยังจะช่วยเหลือโอกาสหรือเหตุการณ์ที่เด็กต้องเผชิญกับความเสียหาย รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากการออกแบบโครงการช่วยเหลือที่ไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อรับมือกับความปลอดภัยและสุขภาพที่ดีของเด็ก ในอีกทางหนึ่งนี้ แผนบูรณาการด้านการคุ้มครองเด็กสอดคล้องกับหลักการ Do No Harm ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานหลีกเลี่ยงการกระทำที่เด็กทำตามที่ได้ก็ทำตามทำให้เด็กต้องตกอยู่ในอันตราย

แนวทางการบูรณาการเบื้องต้น :

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. งานด้านการศึกษา (โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ หรือพื้นที่ฝึกทักษะอาชีพ)	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงดูแลให้โครงสร้างอาคารสถานที่ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ให้เพียงพอ ปลอดภัย ทนทานต่อภัยพิบัติ - ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และเด็กทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้; - มีนโยบายการคุ้มครองเด็กและระบบการรายงานเหตุที่ชัดเจน รวมถึงมีการกำหนดจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการติดตามสอดส่องดูแลประเมินผล; 	<p>ร้อยละของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีโครงสร้างอาคารสถานที่ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เพียงพอปลอดภัยตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษากำหนด;</p> <p>ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กที่ลงนามรับทราบเกี่ยวกับนโยบายการคุ้มครองเด็ก และข้อควรปฏิบัติของเจ้าหน้าที่</p> <p>ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้และทักษะด้านความร่วมมือของเด็ก การส่งเสริมความเท่าเทียมหลากหลาย และการใช้วัยเชิงบวก</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บ้านเด็กและครอบครัว และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาในพื้นที่นั้น ● เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ● เทศบาลตำบล/นครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	<p>- พัฒนาหลักสูตรการอบรมครูผู้สอน ผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การใช้วัยเชิงบวก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและแนวทางในการคุ้มครองเด็ก</p> <p>- ผลักดันให้รัฐบาลส่วนกลางลงนาม/รับเอา "ปฏิญญาว่าด้วยโรงเรียนที่ปลอดภัย (Safe School Declaration)" ไปปฏิบัติใช้</p>	<p>ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับ การอบรมไปเพื่อการติดตามและรายงาน กรณีที่มีการละเมิดสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง เช่น การโจมตีหรือใช้พื้นที่สถานศึกษา โดยกองกำลังติดอาวุธ</p>	
<p>2. ส่วนงานด้านสุขภาพอนามัย/ การป้องกันโรค</p>	<p>- จัดหาบริการ สิ่งของจำเป็นหรือข้อมูลที่เหมาะสมกับวัย เพศ และวัฒนธรรมในพื้นที่ เพื่อให้ความรู้และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแม่เจริญพันธุ์ การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย และได้ รับความยินยอม การตั้งครรภ์และการ เลี้ยงดูบุตร แก่วัยรุ่นรวมถึงเด็กหญิงที่ แต่งงานแล้ว โดยผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือสามารถเข้าถึงได้อย่างปลอดภัยและ เท่าเทียม</p>	<p>ร้อยละของโครงการด้านสาธารณสุขที่สามารถรวบรวมข้อมูลด้านการคุ้มครองเด็ก ร้อยละของสถานพยาบาลในพื้นที่ ที่ให้บริการทางด้านสุขภาพที่เป็นมิตร กับเด็ก ร้อยละของเจ้าหน้าที่/ผู้ปฏิบัติงานด้าน สาธารณสุขที่ได้รับการอบรมและสามารถ ระบุ รวมถึงดำเนินการช่วยเหลือกรณีที่เกิดเหตุการใช้ความรุนแรง การละเมิดเด็ก หรือการละเลยทอดทิ้ง</p>	<p>● บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ร่วมกับศูนย์สุขภาพจิต ระดับเขต</p> <p>● โรงพยาบาลประจำตำบล</p> <p>● ศูนย์พึ่งได้ ร่วมกับบ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>● เทศบาลตำบล/นครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดย เชื่อมต่อกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน</p>

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>มาตรฐานขั้นต่ำ ข้อ 24: เด็กทุกคนต้องได้รับการดูแลสุขภาพและ การรักษาโรคที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ความต้องการ อายุและพัฒนาการของเด็ก</p> <p>มาตรฐานขั้นต่ำ ข้อ 9: เด็กทุกคนต้อง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจาก ความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงที่เกิดจากเหตุแห่งเพศหรือเพศสภาพ (Sexual and Gender-Based Violence) และสามารถเข้าถึงบริการความช่วยเหลือ ตามความเหมาะสมแห่งเพศ อายุ ความสามารถหรือข้อจำกัดในการประกอบ กิจกรรมต่าง (Disability) พัฒนาการ และ ภูมิหลังทางวัฒนธรรมและศาสนา</p>	<p>กิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขสามารถสังเกต มองเห็นจากข้อบ่งชี้ต่างๆเกี่ยวกับการล่วงละเมิดหรือใช้ความรุนแรงทางเพศ ทั้งแก่เด็กหญิงและเด็กชายตามช่วงวัย ของอายุและพัฒนาการของเด็ก และสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม - จัดตั้งหรือทำให้ระบบการรายงานส่งต่อ มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรกับเด็ก และมี พนักงานเจ้าหน้าที่ด้านการคุ้มครองเด็ก ร่วมปฏิบัติงาน ในกรณีที่เกิดเป็นต้องตรวจ ทหารอรรถยการมีเพศสัมพันธ์ การล่วงละเมิดทางเพศ หรือการถูกล่วงละเมิด - สร้างศักยภาพให้ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขสามารถดำเนินการช่วยเหลือทางการแพทย์อย่างเหมาะสมแก่เด็กตามช่วงอายุและพัฒนาการของเด็ก ในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดหรือใช้ความรุนแรงทางเพศ เช่น การถูกล่วงละเมิด 	<p>ตัวชี้วัด</p> <p>ร้อยละของสถานพยาบาลที่มีผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งได้รับการอบรมเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สำหรับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็ก และร้อยละของสถานพยาบาลที่มีระบบ การส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการ จัดการรายกรณี โดยเฉพาะเมื่อมีการ รายงานขอความช่วยเหลือให้แก่เด็กที่ จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ</p>	<p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ</p>

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	<p>- ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมให้เด็กและผู้ปกครองอยู่ร่วมกันระหว่างที่มีการส่งต่อหรือให้บริการเฉพาะด้านแก่เด็ก รวมถึงการแยกมาอยู่ในบ้านพักฉุกเฉินหรือศูนย์พักพิง พักรอคอยต่างๆ หากเป็นไปได้</p> <p>- ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านการคุ้มครองเด็กในการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เหมาะสม เป็นมิตร เข้าถึงได้ง่ายเมื่อต้องลงทะเบียนรับเด็กไว้ดูแล หรือปล่อยตัวเด็กกรณีที่เกิดพลัดพราก แยกจากผู้ดูแล หรือถูกละเลยทอดทิ้ง</p>	<p>“ผู้ให้บริการสามารถรายงานและส่งต่อให้เด็กเข้ารับบริการที่ปลอดภัย”</p> <p>ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่ให้บริการคุ้มครองเด็กผู้เสียหายโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของอายุ เพศสภาพ วัฒนธรรม หรือจารีตในชุมชน (ควรตั้งเป้าไว้ที่ร้อยละ 90 , CPMS)</p> <p>ร้อยละของเด็ก และ/หรือผู้ดูแลที่ระบุว่าจะพอใจต่อบริการที่ได้รับที่ประสบความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงที่เกิดจากเหตุแห่งเพศหรือเพศสภาพ (จำนวนร้อยละแล้วแต่ความเหมาะสมของบริบท, CPMS)</p> <p>ร้อยละของสถานพยาบาลหรือสถานีบริการการแพทย์ที่เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมให้สามารถระบุเด็กที่ต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพและดำเนินการช่วยเหลือเด็กที่ประสบเหตุรุนแรง(เป้าหมาย ร้อยละ 100)</p> <p>ร้อยละของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สามารถสอดแทรกประเด็นการป้องกันการพลัดพรากและการทอดทิ้งเด็กให้เข้าไปอยู่ในงานด้านการแพทย์หรือสาธารณสุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ร่วมกับศูนย์สุขภาพจิตเขต ● โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ● ศูนย์พึ่งได้ ร่วมกับบ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ● เทศบาลตำบล/นครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดยเชื่อมต่อกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	<p>- ประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครด้านสาธารณสุข หรือสหวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อดำเนินการให้บริการรายกรณีแก่เด็กและผู้ปกครองที่ต้องการบริการเฉพาะ ด้านสุขภาพจิตและการฟื้นฟูสภาพจิตใจ หรือบริการด้านสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ ที่เข้าข่าย</p> <p>สร้างความสัมพันธ์หรือการเชื่อมต่ออย่างเป็นระบบระหว่างงานจดทะเบียนเกิดและงานดูแลสุขอนามัยเจริญพันธุ์ งานอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว</p>	<p>ร้อยละของพื้นที่ปฏิบัติงานที่มีการประสานงานส่งต่อร่วมกับวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและการฟื้นฟูสภาพจิตใจ อารมณ์สังคมโดยภาพรวม</p> <p>ร้อยละของเด็กเกิดใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนการเกิดอย่างเป็นทางการ (เป้าหมาย ร้อยละ 100)</p>	
<p>3. การดูแลด้านสาธารณสุขภูมิภาค (น้ำสะอาดและการดูแลสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน)</p> <p>มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับอุปโภคบริโภคเข้าถึงน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค และได้รับการสุขอนามัยขั้นพื้นฐานที่เคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และลดความเสี่ยงต่อความรุนแรงทางกาย ทางเพศและการแสวงประโยชน์ต่อเด็ก</p>	<p>- จัดหาน้ำสะอาด น้ำดื่ม น้ำใช้ที่เพียงพอในพื้นที่ที่ดูแลเด็ก</p> <p>- ทารอร่วมกับเด็กและเยาวชน (รวมทั้งเด็กหญิง) เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานที่ให้บริการน้ำสะอาด (จุดรองน้ำดื่มห้องน้ำ ที่ชำระล้างอื่นๆ) และวิธีการจัดการขยะจากฝักอนามัย รวมถึงบริการหรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับเด็กที่อาจมีข้อจำกัดทางร่างกาย</p>	<p>ร้อยละของพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กที่มีน้ำใช้ น้ำดื่มเพียงพอ (เป้าหมาย ร้อยละ 100)</p> <p>ร้อยละของโครงการสาธารณสุขปลอดภัยพื้นฐานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพที่ดีของเด็ก ซึ่งมีการจัดทำการประเมินความเสี่ยงตั้งแต่ช่วงวางแผนจัดทำโครงการ ระหว่างดำเนินการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล</p>	<p>● เทศบาลตำบล/นครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดยเชื่อมต่อกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน</p> <p>● สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ</p>

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>มีการจัดบริการด้านสาธารณสุขปีละครั้งในพื้นที่ชุมชนในพื้นที่ที่ดูแลเด็กหรือสถานที่ที่ให้บริการด้านคุ้มครองเด็ก (เช่น ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย หรือพื้นที่สร้างสรรคสำหรับเด็ก)</p>	<p>- จัดทำและสร้างจุดบริการนำสะอาดเพื่อใช้อุปโภคบริโภคที่ปลอดภัย (แสงสว่างทั่วถึง มีกลอนล็อกแคมนหนา แยกเพศชายหญิง แข็งแรง เด็ก ๆ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวางสำหรับผู้พิการ และสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในชุมชน)</p> <p>- ในพื้นที่ที่เด็กจะเข้าไปรอน้ำ อาจจัดเตรียมภาชนะที่เหมาะสมกับเด็ก ต้องระมัดระวังไม่ให้เป็นการสนับสนุนการใช้แรงงานเด็กมายนหรือขนน้ำ คำนึงถึงระยะทางที่เด็กจะเดินมาที่จุดรอน้ำว่าไกลเกินไปหรือไม่ หรือการที่เด็กมารอน้ำไปใช้ จะเป็นการรบกวนการทำกิจกรรมอื่นๆของเด็กหรือไม่ (เช่น การเข้าชั้นเรียน หรือการร่วมกิจกรรมของเด็ก)</p>	<p>ร้อยละของสถานที่ให้บริการนำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคที่ดำเนินการตามมาตรฐาน ร้อยละของพื้นที่โครงการที่มีมาตรการสร้างความปลอดภัยและลดความเสี่ยงเมื่อมีเด็กมาบรรทุกหรือขนน้ำไปใช้ ร้อยละของเด็กหญิงและเด็กที่มีภาวะพิการซึ่งได้รับความช่วยเหลือให้เข้าถึงอุปกรณ์ที่จำเป็นและสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในชุมชนเพื่อรักษาสุขภาพอนามัย ฝ้ออนามัย หรือของใช้ส่วนตัวอื่น ๆ ในการทำความสะอาดร่างกาย</p>	
	<p>จัดทำฝ้ออนามัยที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงเด็กที่พิการหรือทุพพลภาพ</p>		

ส่วนงาน/วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>4. ส่วนงานด้านโภชนาการเด็ก</p> <p>มาตรฐานขั้นต่ำๆ ข้อ 25: เด็กและผู้ดูแล โดยเฉพาะหญิงตั้งครรภ์และแม่ที่ให้นมบุตรสามารถเข้าถึงบริการทางโภชนาการที่ปลอดภัย เพียงพอและเหมาะสม</p> <p>โครงการด้านโภชนาการเด็กสนับสนุนส่งเสริมการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและการฟื้นฟูด้านอารมณ์ให้แก่ผู้ดูแลเด็กเล็ก และเด็กที่ได้รับผลกระทบ</p>	<p>กิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินมาตรการช่วยเหลือสำหรับครัวเรือนที่เสี่ยงต่อภาวะทุพโภชนาการ และ/หรือที่เสี่ยงต่อความรุนแรง เช่น การส่งเสริมกิจกรรมแม่ช่วยแม่ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ หรือกิจกรรมพัฒนาทางจิตและสังคมสำหรับเด็กทารกและเด็กเล็ก - จัดกิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือให้พ่อแม่เลี้ยงดูลูกโดยไม่ใช้ความรุนแรง การพัฒนาทางจิตสังคม และการฟื้นฟูความเข้มแข็งให้แก่เด็กและครอบครัว - สํารวจเบื้องต้นว่าเด็กที่เข้ารับบริการด้านโภชนาการได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ปลอดภัยจากความรุนแรงด้วยหรือไม่ 	<p>ร้อยละของโครงการโภชนาการในพื้นที่ที่สอดคล้องกับแนวทางการคุ้มครองเด็กเข้าไปหลักการและกติการวม (เป้าหมาย ร้อยละ 100);</p> <p>ร้อยละ ของการส่งต่อที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามจรรยาบรรณจากหน่วยงานด้านโภชนาการเด็กไปยังกลุ่มงานคุ้มครองเด็ก</p> <p>ร้อยละ ของเจ้าหน้าที่ด้านโภชนาการที่สามารถบูรณาการความช่วยเหลือเพื่อป้องกันเด็กจากการพลัดพรากจากครอบครัว (เป้าหมายร้อยละ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เทศบาลตำบล/นครหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดยเชื่อมต่อกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และโรงพยาบาล ● ศูนย์อนามัยฯ
<p>ผู้ปฏิบัติงานด้านโภชนาการเด็กร่วมทำงานป้องกันไม่ให้เกิดพลัดพรากจากครอบครัวและสามารถให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมเมื่อเจอเด็กที่พลัดหลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามเด็กกลุ่มเสี่ยงที่เข้าสู่โครงการโภชนาการ รวมถึงเด็กที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลหรือเด็กที่เสี่ยงต่อการพลัดพรากจากผู้ดูแล หรือถูกละเลยทอดทิ้ง - ติดตามผลการจัดหาแนวทางการดูแลเด็กเมื่อผู้ดูแลเด็กเข้ามาใช้บริการในโครงการ 		

ส่วนที่ 3 : มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็ก จากความเสี่ยงรูปแบบต่างๆ

- 3.1 ความทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์ จิตใจ
(Physical and Emotional Maltreatment)
- 3.2 ความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ
(Sexual and Gender-Based Violence – SGBV)
- 3.3 การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและภาวะความเครียด
(Mental Health and Psychosocial Distress)
- 3.4 เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล
(Unaccompanied and Separated Children)

+ ตัวอย่างกิจกรรมระหว่างการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยเบื้องต้น
(Preparedness and Early Actions) และระหว่างเผชิญเหตุ (Response)

มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กจากความเสี่ยงรูปแบบต่างๆ

มาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองเด็กในบริบทการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือ “Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action – CPMS” ฉบับล่าสุด ปีค.ศ.2019 ได้กำหนดความหมายของการทำงานป้องกันและช่วยเหลือเด็กจากความเสี่ยงต่างๆ ไว้ในเสาหลักที่ 2 (Pillar 2) โดยกล่าวถึงเป้าหมายในการทำงาน รวมถึงรูปแบบของกิจกรรมในระหว่างเตรียมความพร้อมและการรับมือเบื้องต้น (preparedness and Early Actions) และในระหว่างปฏิบัติการเผชิญเหตุ (Response) ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถพิจารณานำแนวทางดังกล่าวไปปรับใช้ ยกระดับมาตรฐานและประสานความร่วมมือด้านการคุ้มครองเด็กให้มีประสิทธิภาพ

ในคู่มือฉบับนี้ได้นำเอามาตรฐานขั้นต่ำๆ สี่หัวข้อ ซึ่งได้รับการลงคะแนนมากที่สุดจากการประชุมสนทนากลุ่ม ว่าเป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก ได้แก่

มาตรฐานข้อ 8 (CPMS) : ความทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ (Physical and Emotional Maltreatment)

มาตรฐานข้อ 9 (CPMS) : ความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ (Sexual and Gender-Based Violence – SGBV)

มาตรฐานข้อ 10 (CPMS) : การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental Health and Psychosocial Distress)

มาตรฐานข้อ 13 (CPMS) : เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล (Unaccompanied and Separated Children)

3.1 การทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ (Physical and Emotional Maltreatment)

การทารุณกรรม (Maltreatment) หมายถึง การกระทำทุกรูปแบบรวมถึงการละเลยหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก อันจะส่งผลให้เกิดอันตราย หรือความเสี่ยงที่จะเป็นภัยคุกคามต่อเด็ก ภัยอันตราย รวมถึงการทารุณกรรมต่อเด็กอาจเกิดขึ้นได้ในทุกสถานที่ โดยผู้กระทำอาจเป็นผู้ดูแลหรือพ่อแม่ หรือบุคคลในครอบครัวของเด็ก ผู้ที่มีสถานะทางอำนาจที่เหนือกว่า คนแปลกหน้า หรือแม้กระทั่งเด็กด้วยกันเอง มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่าการทารุณกรรมเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้มากในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Humanitarian Settings) ที่สภาพแวดล้อมหรือโครงสร้างการคุ้มครองมีความเปราะบาง การสำรวจพบว่าเด็ก 1 คน ในทุก 4 คน เคยมีประสบการณ์ถูกกระทำทารุณกรรมทางร่างกายในวัยเด็ก และในทุก ๆ ปี มีเด็กอายุ 2-17 ปี กว่า 1 พันล้านคนที่เคยถูกกระทำทารุณกรรมทางร่างกาย ทางเพศหรือความรุนแรงทางอารมณ์หรือถูกปล่อยปละละเลย

การทารุณกรรมทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงทั้งระยะสั้นและระยะยาวต่อเด็ก และคนรุ่นต่อ ๆ ไป (Subsequent Generations) ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาวะฉุกเฉินซึ่งรวมไปบุคคลากรที่รับผิดชอบในเรื่องการปกป้องคุ้มครองเด็ก ควรมีส่วนร่วมในการทำงานและประสานงานให้เกิดการคุ้มครองและช่วยเหลือกรณีที่มีทารุณกรรมเกิดขึ้น

มาตรฐานนี้ได้ออกแบบมาเพื่อป้องกันและช่วยเหลือกรณีที่มีทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ รวมถึงการละเลยทอดทิ้ง การแสวงหาผลประโยชน์และความรุนแรงรูปแบบอื่น ๆ

เป้าหมายตามมาตรฐาน: เด็กทุกคนต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการทารุณกรรมทางร่างกายและอารมณ์จิตใจ และสามารถเข้าถึงบริการที่เหมาะสมกับบริบทของเพศ ภาวะ อายุ และความต้องการเฉพาะ เช่น ความพิการ

ตัวอย่างกิจกรรมในการเตรียมความพร้อม เผื่อระวัง และรับมือความเสี่ยงที่เกิดจากการทารุณกรรมทางร่างกายและจิตใจ

3.1.1 การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (Preparedness and Early Actions)

- ประสานงานการทำงานกับเด็กและภาคีเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อเข้าใจถึงความเสี่ยงและการคุ้มครองเด็กจากการทารุณกรรมซึ่งอาจมีอิทธิพลมาจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้
  - บรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม แนวทางการปฏิบัติและวิถีในชุมชน
  - เพศภาวะ อายุ และความพิการ
  - กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
  - แนวปฏิบัติที่เอื้อหรือสนับสนุนให้การทารุณกรรมยังคงดำเนินได้ต่อ
- ประเมินและพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการระบุ ส่งต่อและตอบสนองต่อกรณีที่มีการทารุณกรรมต่อเด็ก
- ระบุจุดแข็ง ช่องว่าง โอกาสและทรัพยากรที่มี และพัฒนายุทธศาสตร์การทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ให้สามารถป้องกันการทารุณกรรมต่อเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาศักยภาพของบุคคลากรผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงกับเด็ก บุคคลากรเหล่านี้จำเป็นต้องลงนามยินยอมที่จะปฏิบัติตามจรรยาบรรณและนโยบายคุ้มครองเด็ก
- พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก/ผู้จัดการเคส (caseworkers) และเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการด้านอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการกิจต่อไปนี้
  - ระบุสัญญาณ/ข้อบ่งชี้ของการถูกทารุณกรรม
  - ประเมินความปลอดภัยของเด็กในช่วงเวลาต่าง ๆ ของการช่วยเหลือ
  - ประเมินและตัดสินความสามารถในการปกป้องคุ้มครองเด็กของผู้ดูแลเด็ก และ
  - ให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตสังคมเบื้องต้น เช่น การปฐมพยาบาลทางจิตใจ
- ประสานงานกับเด็กและผู้ดูแล เพื่อพัฒนาสื่อข้อมูลที่สามารนำไปแจกจ่ายเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่เด็กและผู้ปกครอง ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
  - คำนิยามและรูปแบบต่าง ๆ ของการทารุณกรรม
  - ผลกระทบจากการถูกทารุณกรรม
  - บริการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นเรื่องการป้องกันและตอบสนอง (ให้ความช่วยเหลือ) ต่อการถูกทารุณกรรม

3.1.2 การเผชิญเหตุและรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน (Response)

- สนับสนุนให้ผู้ดูแลสามารถพัฒนาความสามารถในการรับมือและทักษะการดูแลเด็กเชิงบวก (โดยไม่ใช้ความรุนแรง) และเข้าถึงโครงการความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพหรือหารายได้เลี้ยงครอบครัว
- สนับสนุนให้ครูและบุคคลากรอื่น ๆ ที่ทำงานกับเด็กให้มีทักษะในการดูแลและพัฒนาเด็กโดยไม่ใช้ความรุนแรง
- ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหาหรือถูกทารุณกรรมให้สามารถเข้าถึงกระบวนการการจัดการรายกรณีที่เหมาะสม มีความครอบคลุมและรักษาข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ทั้งนี้เด็กและผู้ดูแลควรต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน รวมถึงเรื่องความปลอดภัยและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและครอบครัว
- ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความเสี่ยงให้สามารถเข้าถึงบริการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศภาวะ อายุ และความพิการ โดยกิจกรรมเหล่านี้ควรต้องสนับสนุนให้เด็กมีทักษะในการรับมือกับปัญหา ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ รวมถึงกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก
- จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักร่วมกับสมาชิกในชุมชน ให้สามารถระบุสัญญาณ (ข้อบ่งชี้) และผลของการถูกทารุณกรรมทางจิตสังคมของเด็กและผู้ดูแล (ดูมาตรฐานที่ 10)
- ทำงานร่วมกับกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เช่น โรงเรียน เพื่อ (ก) ลดการตีตราในรูปแบบต่าง ๆ จากการถูกทารุณกรรม และ (ข) ให้การสนับสนุนกับกลุ่มที่อาจ (เสี่ยงต่อการ) ถูกทารุณกรรม
- พัฒนานโยบายคุ้มครองเด็กภายในองค์กรหรือในชุมชน รวมถึงระบบการรายงานและติดตามผลเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่ถูกกระทำทารุณกรรมในบ้าน/สถานที่ส่วนบุคคล พื้นที่สาธารณะ และในสถานรองรับหรือเลี้ยงดูเด็กรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งในพื้นที่กักกัน กักตัว หรือในระหว่างการย้ายถิ่น

เอกสารอ้างอิง:

- Preventing Child Maltreatment: A Guide to Taking Action and Generating Evidence, WHO, 2006. [Available in Arabic, English, French, Chinese, Italian, Spanish.]
- INSPIRE Handbook: Action for Implementing the Seven Strategies for Ending Violence Against Children, World Health Organization (WHO), 2018.

3.2 ความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ (Sexual and Gender-Based Violence – SGBV)

‘ความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violence)’ หมายถึง กิจกรรมทางเพศกับเด็กทุกรูปแบบซึ่งเกิดจากการกระทำของผู้ใหญ่หรือเด็กด้วยกันเอง หากผู้กระทำมีการใช้อำนาจที่เหนือกว่าในการข่มขู่ กดดัน หลอกลวง หรือวิธีการอื่น ๆ ในการทำให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมให้ตนบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมทางเพศที่หยิบยื่นสู่เด็กรวมถึง

- การชักจูงล่อลวงหรือการบังคับให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ
- การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยการค้าหรือการนำเด็กมาค้าประเวณี
- การใช้เด็กสำหรับผลิตสื่อลามกเด็กไม่ว่าจะเป็นภาพการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กหรือเป็นภาพคล้ายเด็ก
- การให้เด็กค้าประเวณี พรนเปรอตทางเพศ การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กในวงการท่องเที่ยว การค้ามนุษย์ (ไม่ว่าจะภายในหรือระหว่างประเทศ)
- ประเพณีจารีตหรือแนวปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก เช่น การตัดหรือขลิบอวัยวะเพศ การบังคับหรือชักจูงให้แต่งงานโดยมีผู้ได้ผลประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว

แม้ว่าเด็กจำนวนมากอาจตกเป็นผู้เสียหายดังกล่าวข้างต้นโดยปราศจากการบีบบังคับ หรือการควบคุม แต่ก็ส่งผลกระทบต่อจิตใจต่อเด็ก มีลักษณะของการชู้ตริตเอาไรต์เอาเปรียบ และสร้างความชอกช้ำเจ็บปวดทางจิตใจแก่เด็ก ความรุนแรงทางเพศอาจไม่จำเป็นต้องมีการสัมผัสเนื้อตัวร่างกาย เช่น การพูดจาแทะโลม การใช้สายตาหรือคำพูดที่สื่อไปในเชิงคุกคามทางเพศ หรือแม้แต่การซื้อขายรูปภาพ คลิปวิดีโอ หลอกลวง ใช้หรือแสวงประโยชน์จากเด็กผ่านสื่อลามกอนาจาร

(ปรับจากคู่มือและข้อตกลงเรื่องการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยงและเป็นผู้เสียหายจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์และความรุนแรง กรมกิจการเด็กและเยาวชน)

ความรุนแรงที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ (Gender-Based Violence – SGBV) หมายถึง การกระทำกิจกรรมทางเพศที่ขัดต่อความประสงค์หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล อันเกิดจากฐานคิด ทศนคติหรือที่แตกต่างด้านเพศสภาพ (ความเป็นชาย หญิง เกย์ กะเทย ทอม ดีหรือเพศสภาพอื่นๆ) กิจกรรมที่ว่่านนี้อาจรวมถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตราย ความกังวลใจ ความหวาดกลัวหรือความทรมานทางจิตใจ การข่มขู่ บังคับ สร้างเงื่อนไขให้ปฏิเสธได้ยาก หรือทำให้ขาดซึ่งอิสรภาพ

ความรุนแรงที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพก่อให้เกิดผลร้ายอย่างยาวนานต่อร่างกาย จิตใจ และสุขภาวะ โดยภาพรวมแก่ผู้เสียหาย ครอบครัวและชุมชน การรายงานหรือบอกกล่าวปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ และที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพเป็นเรื่องที่เปราะบาง ยากที่เด็กจะสื่อสารเล่าเรื่องราวได้อย่างทันท่วงที เนื่องจากโครงสร้างทางอำนาจ อายุของเด็ก และการตีตราประทับจากสังคม การให้คุณค่ากับบทบาทและคุณสมบัติบางอย่างแก่เพศชาย เช่น ผู้ชายต้องเข้มแข็ง อดทน และไม่แสดงความอ่อนแอ หรือการตีตราจากสังคม ส่งผลให้การละเมิดทางเพศเด็กชายหลายกรณีไม่ได้รับการรายงาน หรือได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม กลไกหรือบริการเพื่อช่วยเหลือเด็กชายหรือเด็กเพศสภาพอื่น ๆ ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในหลายพื้นที่มีอย่างจำกัด ผู้ปฏิบัติงานต้องสร้างความเข้าใจในเบื้องต้นว่าเด็กแต่ละคนนั้นมีตัวตน รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออก ลักษณะทางกายภาพทางเพศที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจำเป็นต้องหาแนวทางการทำงานช่วยเหลือที่เหมาะสมตามลักษณะความเปราะบางของเด็กเฉพาะราย

การดำเนินการช่วยเหลือเด็กที่ประสบความรุนแรงทางเพศหรือที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพนอกจากการมุ่งรักษาชีวิตยังต้องการการประสานความร่วมมือจากหลายหน่วยงานเพื่อให้เด็กสามารถฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจและใช้ชีวิตได้โดยไม่ถูกตีตรา หรือกีดกันจากสังคม ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กจำเป็นต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การจัดการรายกรณี (Case Management) หรือการให้คำปรึกษาและการเยียวยาบำบัดทางจิตใจ (Counseling and Psychosocial Support)

เป้าหมายตามมาตรฐาน: เด็กทุกคนได้รับข้อมูลที่เพียงพอเหมาะสมและได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัยจากความรุนแรงทางเพศหรือที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ รวมถึงสามารถเข้าถึงการบริการที่เป็นมิตร เน้นเด็กผู้พำนักเป็นศูนย์กลาง (Child Survivor-Centered Response Services) มีความเหมาะสมกับ เพศสภาพ อายุ ข้อจำกัดทางร่างกาย ระดับพัฒนาการของเด็ก และภูมิหลังทางศาสนาและวัฒนธรรม

ตัวอย่างกิจกรรมในการเตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง และรับมือกับความเสียหายที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศและที่เกิดจากเหตุแห่งเพศสภาพ

3.2.1 การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (Preparedness and Early Actions)

- ประสานงานกับหน่วยงานด้านเด็ก หรือองค์กรเครือข่ายในพื้นที่ที่มีความชำนาญด้านการดูแลผู้ถูกละเมิดหรือประสบปัญหาความรุนแรงทางเพศ เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและช่วยเหลือเด็กที่ประสบปัญหา
- เก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการถูกละเมิดทางเพศทุกรูปแบบ โดยรวบรวมจากสถิติของภาครัฐ ภาคเอกชนและในระดับชุมชน
- ทารือร่วมกับกลุ่มตัวแทนเด็กเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเสี่ยงจากความรุนแรงทางเพศและเพศสภาพที่เกิดขึ้นกับเด็กในชุมชน ซึ่งอาจแตกต่างกันระหว่างเด็กชาย เด็กหญิงหรือเด็กที่มีเพศสภาพอื่น ๆ (LGBTQI+) และรับฟังความเห็นของเด็กเกี่ยวกับการสร้างมาตรการการช่วยเหลือ หรือสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยให้แก่เด็กในชุมชนหรือในหน่วยงานที่ดูแลเด็ก
- พัฒนาทบทวนหรือตรวจสอบว่าระบบส่งต่อที่ยังดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เช่น บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการหรือการนำกระบวนการจัดการรายกรณียังเป็นใคร บริการที่มีอยู่มีช่องว่างด้านไหน ช่องทางใดที่เด็กและครอบครัวมักจะใช้เพื่อรายงานเหตุ มีแนวทางหรือข้อกำหนดในการเก็บรักษาข้อมูลให้เป็นความลับหรือไม่ ใครจะเป็นผู้เก็บและส่งต่อข้อมูลเด็กในเบื้องต้น และส่งต่อผ่านช่องทางใด
- อบรมให้ความรู้แก่เด็กและผู้ดูแลผ่านช่องทางโรงเรียน กลไกชุมชน เช่น การพัฒนากิจกรรมทักษะชีวิต โดยใช้สื่อหรือเครื่องมือในการสื่อสารที่เหมาะสม เข้าถึงเด็กกลุ่มเสี่ยงเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศและเพศสภาพ และช่องทางการขอความช่วยเหลือหรือแจ้งเหตุที่เป็นมิตรกับเด็ก
- ทำงานร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชนเพื่อระบุความรุนแรงของปัญหา หากพบว่ามีจารีตประเพณีในชุมชนที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กประสบกับความรุนแรงทางเพศ อาจเริ่มจากการจัดเสวนา พูดคุย ทารือ ค้นหาแนวทางการทำงานกับผู้นำชุมชน หรือสนับสนุนพ่อแม่ให้มีโอกาสพัฒนาอาชีพและรายได้ ผลักดันให้ผู้นำชุมชน และตัวแทนชุมชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กในระยะยาวหากต้องประสบกับความรุนแรงทางเพศ ชักชวนให้พัฒนาวิธีการคุ้มครองเด็กในรูปแบบใหม่ ๆ เพิ่มเติม รวมถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน รมรงค์กับชุมชนให้กว้างให้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิเด็กในปัจจุบัน
- จัดทำแนวทาง จรรยาบรรณการทำงาน เกี่ยวกับการรักษาข้อมูลส่วนตัวและความปลอดภัยของเด็ก และครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงทางเพศ รวมถึงทบทวนกรอบการทำงานและขั้นตอนการปฏิบัติที่ให้เด็กผู้พ้ันภัยเป็นศูนย์กลาง (Survivor-Centered Approach) โดยเน้นเรื่องความปลอดภัย การรักษาความลับ การเคารพสิทธิของเด็ก และการไม่เลือกปฏิบัติ
- สร้างความเข้มแข็งให้กลไกชุมชนมีความสามารถในการติดตามตรวจสอบและระบุเด็กที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดทางเพศ ให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และส่งต่อไปยังเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะวิชาชีพด้านการบำบัดเยียวยาทางจิตใจ หรือการจัดการรายกรณี

3.2.2 การเผชิญเหตุและรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน (Response)

- ดำเนินการประสาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้เด็กได้เข้ารับบริการที่จำเป็นอย่างปลอดภัย ทันที หากจำเป็นต้องบริหารจัดการรายกรณี (Case Management) ต้องระบุผู้รับผิดชอบและหน่วยงานหลักในการประสานความช่วยเหลือจากทีมสหวิชาชีพ
- ในระหว่างที่เกิดภาวะฉุกเฉินอาจขยายช่องทางการรายงานอื่น ๆ และยืดระยะเวลาในการประสานส่งต่อเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ช่วยให้เด็กได้รับบริการที่ครบถ้วนทั้งการตรวจร่างกาย การรักษาบาดแผลทางกาย การปฐมพยาบาลทางจิตใจ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้แก่เด็กและครอบครัว
- เก็บรักษาข้อมูลของเด็กให้เป็นความลับ ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการละเมิดหรือความรุนแรงทางเพศจำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากเด็กและผู้ดูแลเพื่อจัดหาและพัฒนาการให้บริการ และปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของเด็กและครอบครัว ผู้ที่สัมภาษณ์หรือส่งต่อข้อมูลต้องเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และตามกรอบจรรยาบรรณของวิชาชีพ เช่น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก และการเผยแพร่ข้อมูลต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นและประโยชน์สูงสุดของเด็ก
- สื่อสารแจ้งข้อมูลกับเด็กและครอบครัวเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการรายงานเหตุและขอความยินยอมจากเด็กและครอบครัวเพื่อประสานส่งต่อ ให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับขั้นตอนการช่วยเหลือและการจัดหาบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสร้างความมั่นใจและแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับความคืบหน้าในกระบวนการช่วยเหลือรวมถึงกระบวนการดำเนินคดี แม้แต่อุปสรรคต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กและครอบครัวรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจ พร้อมจะให้ความร่วมมือตลอดกระบวนการ
- ติดตามแก้ไขปัญหาลุทธิอุปสรรคในการช่วยเหลือเด็กที่ประสบความรุนแรงทางเพศ เช่น การประสานงานส่งต่อที่เข้มแข็งทันที การปรับปรุงบริการให้เป็นมิตร เหมาะสมกับเพศ อายุ ภาวะข้อจำกัดทางร่างกายของเด็ก การรักษาปลอดภัยแก่เด็กและครอบครัวเมื่อมีการรายงานเหตุหรือดำเนินคดี การหามาตรการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อรักษาข้อมูลให้เป็นความลับ
- กรณีที่เด็กถูกนำส่ง บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานรองรับ หรือสถานสงเคราะห์ ด้วยเหตุผลของความปลอดภัย และไม่ปรากฏผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กคนอื่น ๆ ที่มีความสามารถในการดูแลคุ้มครองเด็ก ผู้ปฏิบัติงานอาจติดตามประเมินความปลอดภัยของเด็กเป็นระยะ ๆ รวมถึงพัฒนาแผนประจำตัวของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่
- ทารอกับเด็กเพื่อนำเอาข้อมูลหรือพัฒนาสารที่สำคัญเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงทางเพศและเพศสภาพ ทำงานร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ด้วยการกระจายข้อมูลดังกล่าวไปในระดับหมู่บ้านและชุมชน

เอกสารอ้างอิง:

- คู่มือและข้อตกลงร่วมกัน: เรื่องการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กในภาวะเสี่ยงและเป็นผู้เสียหายจากการละเมิด ละเลยทอดทิ้ง แสวงประโยชน์และความรุนแรง กรมกิจการเด็กและเยาวชน และยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2560
- Minimum standards for child protection in humanitarian action, 2019
- Inter-Agency GBV in Emergencies Minimum Standards, 2019.
- ‘GBV Responders Network – Keeping Women and Girls Safe: Resources for Addressing Violence Against Women and Girls in Humanitarian Settings’, IRC. [Website]

3.3 การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental Health and Psychosocial Distress)

การเผชิญกับภาวะฉุกเฉินอาจทำให้เด็กและผู้ดูแลต้องประสบกับสภาวะความยากลำบาก ภาวะความเครียดหรือถดถอยทางอารมณ์และจิตใจ ความเครียดที่เกิดขึ้นนั้นมีที่มาจากหลายสถานการณ์ เช่น

- การประสบพ้อเจอกับโศกนาฏกรรมหรือเหตุการณ์เลวร้ายซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจบไปหรือต่อเนื่องยาวนาน
- การพลัดพราก สูญหาย เสียชีวิตของคนในครอบครัว
- การไม่ได้รับบริการพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจ ความปลอดภัยมั่นคงทางจิตใจหรือทางกายภาพ ระบบบริการต่าง ๆ ของรัฐไม่ตอบสนองที่จะช่วยเหลือให้ทันเวลา
- การพลัดพรากจากถิ่นที่อยู่อาศัย
- ระบบครอบครัวและเครือข่ายชุมชนล่มสลาย เช่น ภาวะวิกฤติสงคราม หรือภัยธรรมชาติที่มีขนาดใหญ่

หากความเครียดไม่ได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาให้ลดน้อยลงด้วยวิธีการที่เหมาะสมและส่งเสริมการฟื้นฟูจิตใจ เด็กและผู้ดูแลเริ่มหันไปพึ่งพึ่งสารเสพติด แอลกอฮอล์ มีปัญหาพฤติกรรมหรือเริ่มทำร้ายตัวเอง ผู้ปฏิบัติงานอาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพด้านสุขภาพจิตในการจัดบริการเฉพาะทางเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มศักยภาพให้เด็กสามารถฟื้นคืนสภาวะทางอารมณ์จิตใจให้เป็นปกติ

การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและภาวะความเครียด (Mental Health and Psychosocial Distress) ในมาตรฐานขั้นต่ำนี้ หมายถึง การช่วยเหลือทุกรูปแบบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องหรือส่งเสริมสุขภาพทางใจ (Psychological Well-Being) และ/หรือป้องกันหรือรักษาปัญหาสุขภาพจิต (คณะกรรมการระหว่างองค์กรเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Inter-Agency Standing Committee - IASC)

การดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและจิตสังคม (Mental Health and Psychosocial Support - MHPSS) ในภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน (เช่น เหตุการณ์ระบาด COVID-19) มุ่งรวบรวมผู้ทำงานหลากหลายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทำงานด้านโรคระบาดวิทยา หรือด้านสังคม วัฒนธรรม ในหน่วยงานสุขภาพ สังคม การคุ้มครองเด็ก การศึกษา และชุมชน “เน้นย้ำความจำเป็นของวิธีการหลากหลายที่เสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้การช่วยเหลือที่รวดเร็ว ทันเวลา และเหมาะสม”

ในภาวะวิกฤติหรือฉุกเฉิน เด็กสามารถจัดการกับความเครียด ความหวาดกลัว หดหู่เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดฝันได้ ศักยภาพประจำตัวที่เด็กสามารถฟื้นคืนความเข้มแข็งนั้นเป็นผลจากปัจจัยสำคัญต่อไปนี้

- อายุ พัฒนาการในช่วงต่าง ๆ และความพร้อมของร่างกาย (ไม่มีข้อจำกัดทางร่างกาย เช่น ภาวะพิการ/ทุพพลภาพ)
- การเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการรอดชีวิตและดำเนินชีวิตต่อ รวมถึงการรักษาความปลอดภัยของพื้นที่ชุมชนที่อาศัย
- ภาวะความเข้มแข็งและศักยภาพในการรับมือของเด็กและครอบครัวหรือผู้ดูแลก่อนเกิดวิกฤติ
- ความช่วยเหลือทางสังคมอารมณ์ จิตใจ ที่เด็กได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ดูแล
- ความช่วยเหลือทางสังคมอารมณ์ จิตใจ ที่พ่อแม่หรือผู้ดูแลได้รับจากคนรอบข้างที่ไวใจ หรือจากหน่วยงานที่ให้บริการ
- เครือข่ายสนับสนุนที่ให้การดูแลในชุมชน หรือทรัพยากรอื่น ๆ ที่มี ที่จะช่วยให้เด็กและครอบครัวมีความพร้อมในการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

รูปที่ 1: พีระมิดมาตรการการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและจิตสังคม

(ปรับจาก 1.CPMS, 2019 2.Interim Briefing Note รายงานย่อ: มุมมองด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมของการระบาด COVID-19: ADDRESSING MENTAL HEALTH AND PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF COVID-19 OUTBREAK, IASC Reference Group on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings, February 2020, 3. Save the Children MHPSS Training slides)

เป้าหมายตามมาตรฐาน : เด็กและผู้ดูแล (พ่อแม่ ผู้ปกครอง) มีสุขภาพจิตและสุขภาพทางใจที่ดี แข็งแรงขึ้นกว่าเดิม

ตัวอย่างกิจกรรมในการเตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง และรับมือกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตและภาวะความเครียด

3.3.1 การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (Preparedness and Early Actions)

- การทำแผนที่ความเชี่ยวชาญและโครงสร้างบริการด้านสุขภาพจิตที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยพยายามมองหาทรัพยากรหรือดึงเอาศักยภาพที่มีอยู่แล้วของเด็ก ผู้ปกครองและเครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชน เชื่อมกับบริการสุขภาพ สวัสดิการสังคม และการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน การทำแผนที่จะช่วยเป็นกลไกในการรวบรวม ประสานและมองหาทรัพยากรใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้เด็กได้รับการช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการ
- วิเคราะห์บริบทของปัญหาเรื่องสุขภาพจิตของเด็ก วัยรุ่นและผู้ดูแลในชุมชนหรือพื้นที่ที่รับผิดชอบว่ามีเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมอะไรบางอย่างที่ช่วยสนับสนุนให้เด็กและผู้ดูแลมีวิธีการที่ดีในการจัดการกับความเครียด มีปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยที่ช่วยคุ้มครองเด็กอะไรบางอย่างในชุมชน
- วิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงาน และวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องเพื่อจัดการภาวะเครียดและดูแลสุขภาพทางใจเบื้องต้นแก่เด็กและครอบครัว (เช่น กิจกรรมในระดับที่หนึ่งหรือสองของปิรามิด) และสอดแทรกแผนการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมเข้าไปอยู่ในแผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ
- ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน อาสาสมัครด้านการคุ้มครองเด็กให้มีทักษะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
  - การสังเกตและมองเห็นข้อบ่งชี้สำคัญของปัญหาสุขภาพจิตและภาวะความเครียด
  - ทักษะสำหรับการปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น ได้แก่ การสังเกตเห็นปัญหา (Look) การฟังอย่างตั้งใจ (Listen) และการเชื่อมต่อไปยังหน่วยงานเฉพาะทางหากมีอาการรุนแรง (Link)
- สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ผู้ดูแลเด็กและกลไกชุมชนให้มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเบื้องต้น เช่น วิธีการจัดการความเครียดสำหรับเด็ก วัยรุ่น พ่อแม่ผู้ปกครอง สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลเพื่อขอรับความช่วยเหลือตามช่องทางต่าง ๆ เมื่ออยู่ในภาวะเหตุ ุ้มเศร้าม

3.3.2 การเผชิญเหตุและรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน (Response)

- ช่วยเหลือให้เด็กและผู้ดูแลได้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิตในระดับขั้นต่าง ๆ เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน โดยอาจปรับรูปแบบของกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของภัยที่เกิดขึ้น เช่น บางสถานการณ์การจัดกิจกรรมกับเด็กเป็นกลุ่มใหญ่อาจไม่เหมาะสมในช่วงที่มีโรคร้ายแรง ดังนั้นต้องสนับสนุนส่งเสริมให้กลไกชุมชนทำกิจกรรมสำรวจความต้องการหรือให้บริการตามบ้าน หรือการดูแลแบบตัวต่อตัว
- เข้าร่วมการประชุมในระดับจังหวัดหรืออำเภอ เช่น การประชุมระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเตรียมปฏิบัติงานช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยพยายามผลักดันให้เห็นถึงความจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตในฐานะที่เป็นบริการสำคัญในการช่วยให้เด็กมีชีวิตรอดปลอดภัย แสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนจากการประชุมเพื่อนำมาวางแผนและจัดสรรความช่วยเหลือ

- ร่วมมือกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขในการสอดแทรกกิจกรรมหรือบริการเบื้องต้น รวมถึงงบประมาณ ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต เข้าไปอยู่เป็นส่วนหนึ่งของแผนเผชิญเหตุหรือมาตรการการรับมือภัยพิบัติ หรือแผนการพัฒนาเด็กและชุมชนของหน่วยงาน ด้านการศึกษา และการพัฒนาท้องถิ่น
- ประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่เพื่อให้ระบบการส่งต่อดำเนินการอย่างรวดเร็ว และรับประกันว่าเด็กและผู้ดูแลจะได้รับบริการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ทั้งนี้ การเริ่มต้น ด้วยการปฐมพยาบาลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต อาจต้องเชื่อมโยงไปหาบริการด้านอื่น ๆ หากสำรวจ พบเจอสถานเหตุของปัญหาและความต้องการโดยละเอียด เช่น การเสริมทักษะชีวิตและการศึกษา สุขอนามัยพื้นฐานของครอบครัว การส่งเสริมช่องทางในการประกอบอาชีพและทักษะการเลี้ยงดูลูก โดยไม่ใช้ความรุนแรง
- ร่วมกับกลไกชุมชนในการสร้างความตระหนักเรื่องสุขภาพจิตและสุขภาวะทางใจแก่เด็กและครอบครัว การป้องกันปัญหาการติดยาหรือเลือกปฏิบัติจากสังคม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ในการพูดถึงปัญหาเรื่องสุขภาพจิต รวมถึงการขอรับบริการความช่วยเหลือ
- ให้ข้อมูลแก่เด็กและผู้ดูแลเกี่ยวกับบริการด้านสุขภาพจิต และใช้โอกาสนี้สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบ ส่งต่อความช่วยเหลือ สนับสนุนวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพภาวะทางใจ หรือตรวจสอบปัญหา การเข้าถึงบริการ

เอกสารอ้างอิง

- IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings, Inter-Agency Standing Committee (IASC), Geneva, 2019
- Psychological First Aid: Guide for Field Workers, World Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International, Geneva, 2011.
- Psychological First Aid Training Manual for Child Practitioners, Save the Children, 2013.
- Interim Briefing Note รายงานย่อ: มุมมองด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมของการระบาด COVID-19: ADDRESSING MENTAL HEALTH AND PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF COVID-19 OUTBREAK, IASC Reference Group on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings, February 2020
- Promoting Children's Development and Wellbeing, Save the Children, 2018. [Online training]

3.4 เด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากผู้ดูแล (Unaccompanied and Separated Children)

การพลัดพรากจากผู้ปกครองของเด็ก เกิดจากหลายสาเหตุทั้งจากอุบัติเหตุและการกระทำโดยตั้งใจ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน การที่เด็กพลัดพรากจากผู้ดูแลทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะตกใจกลัว ส่งผลต่อสภาพจิตใจ และทำให้การเข้าถึงความช่วยเหลือต่าง ๆ ยากลำบากมากขึ้น การพลัดพรากหรือแยกจากพ่อแม่หรือผู้ดูแล เป็นสิ่งที่ป้องกันได้

เมื่อเผชิญภัยพิบัติ การช่วยเหลือเด็กที่พลัดพรากอาจทำให้เกิดผลในเชิงบวกและลบแก่เด็กและครอบครัว ผู้ปฏิบัติงานต้องตระหนักอยู่เสมอว่า เด็กน่าจะมีครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดที่เด็กไว้วางใจ การแยกเด็กจากครอบครัว และผลักให้เด็กเข้าสู่สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้าโดยทันทีไม่ใช่หนทางแรกที่ต้องพิจารณา การส่งเด็กเข้าสู่สถานรองรับ ควรเป็นทางเลือกสุดท้าย และหากเป็นไปได้ควรเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวและมีระยะเวลาสั้นที่สุด โดยต้องมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอว่าจะยังคงใช้มาตรการเหล่านี้ต่อไปหรือไม่ เมื่อสาเหตุของการแยกเด็กถูกแก้ไขหรือทำให้สิ้นสุดลงแล้ว การคืนเด็กสู่ครอบครัวเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ การนำเด็กเข้าสู่การดูแลในเชิงสถาบันจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการประเมินและค้นพบข้อเท็จจริงแล้วว่าไม่มีผู้ใดหรือเครือข่ายครอบครัวที่มีศักยภาพในการดูแลเด็กหลงเหลืออยู่แล้ว

เป้าหมายตามมาตรฐาน: มีมาตรการในการป้องกันการพลัดพรากจากครอบครัว และเด็กที่พลัดพรากแยกจากผู้ดูแลได้รับการดูแลและการคุ้มครองที่ปลอดภัยเหมาะสม ทันทีที่สนองต่อความต้องการและสิทธิของเด็ก และประโยชน์สูงสุดของเด็ก

ตัวอย่างกิจกรรมในการเตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง และรับมือปัญหาเด็กพลัดพรากหรือแยกจากผู้ดูแล

3.5 การเตรียมความพร้อมและรับมือเบื้องต้น (Preparedness and Early Actions)

- การทำแผนที่สำรวจบริการที่เกี่ยวข้องในระดับชุมชนและจังหวัด ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กที่พลัดหลง ละเอียดทอถี่ รวมถึงแนวทางการป้องกันการพลัดพรากจากพ่อแม่ผู้ดูแล
- ให้ความรู้กับชุมชนและครอบครัวถึงความสำคัญของการจดทะเบียนการเกิด
- สร้างเสริมศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานช่วยเหลือรายกรณี (Case Workers) และอาสาสมัครของชุมชน เพื่อสามารถระบุปัญหา ส่งต่อความช่วยเหลือ หรือทำงานติดตามเด็กที่พลัดพรากหรือถูกละเลยทอดทิ้งกับครอบครัวหรือเครือญาติ
- ส่งเสริมให้ระบบการคุ้มครองเด็กและการจัดการรายกรณี (Case Management) รับเรื่องและดำเนินการจัดการช่วยเหลือเด็กที่พลัดพรากหรือถูกละเลยทอดทิ้ง
- กำหนดตัวบุคลากรหรือผู้ประสานงานในพื้นที่ที่อาจเป็นจุดพบเจอเด็ก เช่น ในบริเวณที่มีการอพยพ มีผู้ลี้ภัยหรือผู้พลัดถิ่นจำนวนมาก การอบรมให้ความรู้อาจครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้
  - วิธีการป้องกันการพลัดพรากจากครอบครัว
  - การระบุตัวเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ
  - ความเสี่ยงที่เด็กเผชิญในบริบทพื้นที่นั้น
  - การช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่เด็ก ทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว (พิจารณาตามกรอบกฎหมาย แนวปฏิบัติที่มีอยู่ เช่น การติดตามหาครอบครัว การเลี้ยงดูโดยเครือญาติ การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ ของการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมแบบครอบครัว การรับเด็กเข้าสถานรองรับ หรือการให้เด็กใช้ชีวิตโดยอิสระภายใต้การกำกับดูแล (Supervised Independent Living Arrangement)
  - กลไกการประสานขอรับบริการด้านตามความต้องการของเด็ก
- สื่อสาร ให้ข้อมูลเบื้องต้น โดยอาจผลิตสื่อที่เข้าใจและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับเด็กและผู้ปกครองเพื่อป้องกันการพลัดพรากหรือแยกจากครอบครัว เช่น วิธีการป้องกันเด็กพลัดหลง ช่องทางในการรับเรื่องเมื่อเกิดเหตุ

3.6 การเผชิญเหตุและรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศ ที่เกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน (Response)

- ทำงานร่วมกับเด็ก ครอบครัวและชุมชนในการติดตาม วิเคราะห์ขนาดและรากของปัญหา รวมถึง ความเสี่ยงของการที่เด็กต้องพลัดพรากจากครอบครัวในภาวะวิกฤต และค้นหาแนวทางในการป้องกัน และช่วยเหลือกรณีที่มีเด็กถูกทอดทิ้งหรือพลัดพรากจากครอบครัว
- ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานรองรับ ต้องทบทวน ทำความเข้าใจและตกลงแนวทาง รวมถึงเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเด็ก กระบวนการจัดการรายกรณี และการประสานทรัพยากรที่จำเป็นให้แก่เด็กภายในระยะเวลาสองอาทิตย์หลังจากเกิดภาวะฉุกเฉิน
- อบรม ทบทวนความรู้กับเจ้าหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เกี่ยวกับขั้นตอนและอุปกรณ์ หรือทรัพยากร รวมถึง เอกสารที่ต้องใช้ในการเริ่มกระบวนการจัดการรายกรณี และการติดตาม หาคครอบครัวของเด็กและคืนเด็กสู่ครอบครัว
- ในพื้นที่อพยพหรือพื้นที่พักพิง อาจจัดให้มีจุดรับเรื่องร้องทุกข์ หรือจุดคัดกรอง ในบริเวณที่ผู้อพยพ หนีภัยเดินทางเข้ามา ประสานงานเพื่อสำรวจหาพื้นที่ที่ปลอดภัย หากต้องมีการเคลื่อนย้ายคน จำนวนมาก ต้องวางมาตรการป้องกันเด็กพลัดหลง
- มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ลงทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลเด็กและครอบครัว มีบุคคลที่สามารถ สื่อสารให้ข้อมูลที่เป็นมิตรกับเด็ก
- ใช้กระบวนการจัดการรายกรณีในการประเมินความต้องการ ทรัพยากรที่เด็กและครอบครัวมี และปัจจัยที่เอื้อต่อการคุ้มครองเด็ก และรับประกันว่าการหาแนวทางช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานั้น นำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเลี้ยงดูทดแทน หรือการส่งเด็กคืนสู่ครอบครัว หรือผู้ดูแล
- กรณีที่สืบค้นเจอครอบครัวของเด็กแล้ว แต่เด็กไม่สามารถคืนสู่ครอบครัวได้เพราะการกระทำดังกล่าว อาจไม่ได้นำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดของเด็ก ให้เด็กได้ติดต่อสื่อสารพูดคุยกับครอบครัว หากประเมิน แล้วว่าการกระทำดังกล่าวส่งผลดีและประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก
- ติดตามผลความเป็นอยู่โดยรวมของเด็กเมื่อเด็กได้คืนสู่ครอบครัวแล้ว เพื่อรับประกันว่าเด็กจะได้รับการดูแลที่เหมาะสมและปลอดภัย

ดูประกอบ Tool 6: แบบฟอร์มการลงทะเบียนฉบับเต็มสำหรับเด็กที่ไม่ได้รับการดูแลและพลัดพรากหรือแยก จากครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- Toolkit on Unaccompanied and Separated Children, IAWG UASC and the Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2016.
- Guidelines on Assessing and Determining the Best Interests of the Child: 2018 Provisional Release, UNHCR, 2018.

ภาคผนวก

- ▣ Tool 1: แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็กอย่างเป็นองค์รวม
- ▣ Tool 2: ตัวอย่างแบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน (สถานการณ์โควิด-2019)
- ▣ Tool 3: ตัวอย่างแบบฟอร์มการสำรวจความต้องการของเด็กในการรับมือการข้ามแดนผู้หนีภัย การสู้รบ ปี 2020
- ▣ Tool 4: ตัวอย่างแผนเตรียมความพร้อมฯ ในภาวะฉุกเฉินแบบละเอียด
- ▣ Tool 5: แนวทางการบูรณาการงานด้านคุ้มครองเด็กในแผนงานรับมือภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉิน
- ▣ Tool 6: แบบฟอร์มการลงทะเบียนฉบับเต็มสำหรับเด็กที่ไม่ได้รับการดูแลและพลัดพรากหรือ แยกจากครอบครัว

Tool 1 : แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็ก อย่างเป็นองค์รวม

วัตถุประสงค์: เครื่องมือนี้เน้นการเก็บข้อมูลพื้นฐาน (แบบทุติยภูมิ) ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการเตรียมความพร้อม การรับมือเบื้องต้น และการเผชิญเหตุแบบเต็มรูปแบบในภาวะวิกฤติ/ฉุกเฉิน การเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มนี้ควรทำในช่วงของการวางแผนเตรียมรับมือภัยพิบัติ อย่างน้อย 72 ชั่วโมงหลังจากประเมินแล้วว่า ควรมีการรับมือเบื้องต้นเพื่อป้องกันการขยายตัวของภัย ผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กควรรับทราบหรือจัดเตรียมข้อมูลเหล่านี้เพื่อสะดวกต่อการวางแผนประสานงาน ระดมทรัพยากร และช่วยให้การทำโครงการช่วยเหลือต่าง ๆ ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและครอบครัว ลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก และทำให้เจ้าหน้าที่เองปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกปลอดภัย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อเด็กอย่างเป็นองค์รวม – (จังหวัด/ชุมชน) – (วัน/เดือน/ปี)

1. ข้อมูลพื้นฐานในระดับจังหวัด/ชุมชน

จำนวนสถิติในระดับจังหวัด			
จำนวนประชากร (ที่มา, ปี พ.ศ.)	จำนวนประชากรที่อายุต่ำกว่า 18 ปี (ที่มา, ปี)		
	จำนวนประชากรที่อายุต่ำกว่า 5 (Source, Year)	ชาย	หญิง
อัตราเจริญพันธุ์ (จำนวนบุตรต่อแม่ 1 คน) (ที่มา, ปี พ.ศ.)	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพที่ดี- Life Expectancy (ที่มา, ปี พ.ศ.)		
อัตราการเสียชีวิตของแม่ (ที่มา, ปี พ.ศ.)	อัตราการอ่านออกเขียนได้ ของบุคคลอายุ 15 ปีขึ้นไป (ที่มา, ปี พ.ศ.)	XX%	XX%
		ชาย	หญิง
จำนวนเด็กที่เกิดจากแม่อายุต่ำกว่า 18 ปี (ที่มา, ปี พ.ศ.)	อัตราการเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา (ที่มา, ปี พ.ศ.)	XX%	XX%
		ชาย	หญิง
อัตราการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี (เทียบกับ 1,000 การเกิดและรอดชีวิต) (ที่มา, ปี พ.ศ.)	อัตราการเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา (Source, Year)	XX%	XX%
		ชาย	หญิง
อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด (เทียบกับ 1,000 การเกิดและรอดชีวิต) (ที่มา, ปี พ.ศ.)	สถิติการสำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษา (ที่มา, ปี พ.ศ.)	XX%	XX%
		ชาย	หญิง

จำนวนสถิติในระดับจังหวัด				
HIV/AIDS prevalence อัตราการติดเชื้อ HIV/AIDSs (ที่มา, ปี พ.ศ.)		สถิติการเข้าเรียนในชั้นปฐมวัย	XX% ชาย	XX% หญิง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะฉุกเฉิน

2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยหรือการขยายตัวของภัยพิบัติ

- สาเหตุหลักของภาวะวิกฤติ และการคาดการณ์ระยะเวลาที่ภัยจะเกิดขึ้นและดำรงอยู่
- มีสาเหตุพื้นฐานอื่นใดอีกหรือไม่ที่จะเพิ่มความเสี่ยงหรือความเปราะบางของประชากร (รวมถึงกลุ่มเด็ก) เช่น ทางการเมือง ภูมิอากาศ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

2.2 พื้นที่หลักที่ได้รับผลกระทบ

(ระบุรูปแบบของภัยพิบัติและความเสียหายของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่/ อาจแนบแผนที่ภัยหรือแผนที่ความเสี่ยง)

2.3 จำนวนของประชากรที่ได้รับผลกระทบ

(จำนวนครัวเรือน ประชากรที่ได้รับผลกระทบ แยกเป็น ชาย/หญิง เด็กชาย/เด็กหญิง)

2.4 ลักษณะของกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบ (ระบุว่ามีการระบุประชากรใดที่ตกเป็นกลุ่มเสี่ยง หรือน่าจะได้รับผลกระทบมากที่สุด ตัวอย่าง กลุ่มประชากรที่เปราะบางที่สุด เช่น กลุ่มที่มีฐานะยากจนอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดเมือง กลุ่มประชากรต่างชาติหรือคนไร้สัญชาติที่ไม่มีเอกสารประจำตัว กลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้ง กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรรายย่อยที่เข้าไม่ถึงสิทธิและบริการของรัฐ เป็นต้น)

2.5 โครงสร้างด้านการจัดการภัยพิบัติ

- (โครงสร้างทางบทบาทหน้าที่) โครงสร้างในการรับมือและจัดการภัยพิบัติมีลักษณะอย่างไรในระดับจังหวัด/อำเภอ หรือชุมชน ภาครัฐเข้ามีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง บทบาทหน้าที่ในการจัดการภัยพิบัติเป็นอย่างไร
- (เงินทุน/งบประมาณในการดำเนินการ) ในพื้นที่จังหวัด ใครเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือในการรับมือและจัดการภัยพิบัติ (ทั้งภาครัฐ เอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศ)

2.6 ระบบการคุ้มครองเด็ก

ตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองเด็ก(ภาพรวมระดับประเทศ หรือ ข้อมูลเฉพาะของจังหวัด)					
ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	(เติมข้อมูล)	ที่มา	ตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองเด็ก	ช	ญ
นิยามความหมายของเด็ก		พรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	อัตราการจดทะเบียนการเกิด(จังหวัด)		
อายุขั้นต่ำที่อนุญาตให้ทำงาน		พรบ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	จำนวนแรงงานเด็ก (จังหวัด-ถ้ามี)		
เงื่อนไขที่อนุญาตให้เด็กทำงานได้			จำนวนเด็กที่แต่งงานก่อนอายุ 18 ปี (จังหวัด- ถ้ามี/หรือเป็นข้อมูลรายการณที่เคยเกิดขึ้น)		
อายุขั้นต่ำในการสมรส			จำนวนเด็กที่อยู่ในที่ต้องกัก (เด็กกระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเด็กต่างชาติหรือไม่มีสถานะบุคคลที่ถูกกักไว้ในตม.เพื่อผลักดันกลับ)		
อายุขั้นต่ำที่ผู้ปกครองสามารถให้ความยินยอมในการสมรส			เด็กที่อยู่ในสถานรับรองหรือเลี้ยงดูเด็ก (ทั้งภาครัฐและเอกชน)		
อายุขั้นต่ำยินยอมมีเพศสัมพันธ์			สถิติเด็กเร่ร่อน/อยู่บนท้องถนน		
จำนวนเด็กที่ภาวะพิการ/ทุพพลภาพ			เด็กกำพร้า (ขาดผู้ดูแล)		

2.7 กลไกการประสานความร่วมมือในการคุ้มครองเด็ก (อธิบายช่องทางในการรายงานเหตุ การรับเรื่อง (เคส) และขั้นตอนการดำเนินงานประสานส่งต่อเพื่อขอรับบริการด้านต่างๆก่อนภาวะฉุกเฉิน)

2.8 จารัตประเพณีหรือวัตรปฏิบัติที่ช่วยเสริมสุขภาพของเด็กในชุมชนโดยรวม หรือที่มีส่วนเอื้อให้เกิดการละเมิดเด็ก (บันทึกข้อมูลหรือแนวปฏิบัติ จารัตทางศาสนาและวัฒนธรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก โดยเฉพาะในช่วงวิกฤติ เช่น พ่อแม่มักจะส่งลูกออกไปทำงานในช่วงภาวะฉุกเฉินเพื่อหารายได้เพิ่ม หรือการบังคับให้เด็กแต่งงานเพื่อรักษาเกียรติหรือเพื่อหารายได้เข้าครอบครัว)

2.9. ศักยภาพ กำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ (ระบุ)

3. กลุ่มเด็กที่ได้รับผลกระทบ

(ส่วนนี้ให้สำรวจสถานะของเด็กที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของกลุ่มชายขอบหรือกลุ่มที่ตกสำรวจทั้งหลาย)

- การเข้าถึงบริการด้านต่าง ๆ (เด็กและครอบครัวมีปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานเรื่องใดบ้าง ผลกระทบของภาวะฉุกเฉินต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร (รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภค สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่าง ๆ อาหาร น้ำสะอาด ไฟฟ้า การติดต่อสื่อสาร(โทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต)
- กลุ่มประชากรชายขอบและเด็กกลุ่มเสี่ยงที่อาจตกสำรวจจากการช่วยเหลือหรือจากบริการพื้นฐานต่าง ๆ

4. การสำรวจความต้องการของเด็ก

(ส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของแบบฟอร์มฉบับนี้ เพื่อสำรวจว่าเมืองค์กรใดบ้างที่ทำงานช่วยเหลือเด็กจากความเสียรูปแบบต่าง ๆ และเป็นารช่วยเหลือลักษณะใด รวมถึงการรวบรวมสถิติที่เคยมีเกี่ยวกับการละเมิดเด็ก)

Tool 2: ตัวอย่างแบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน (สถานการณ์โควิด-2019)

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินความต้องการของเด็ก ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - 19 เครื่องมือนี้ถูกปฏิบัติงานในระดับชุมชน เช่น กลไกชุมชนต่าง ๆ อสม. นักพัฒนาสังคม สามารถใช้เพื่อสำรวจกับเด็กหญิงและเด็กชาย (อายุระหว่าง 12-18 ปี) ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - 19 เครื่องมือชิ้นนี้จะใช้เพื่อเป็นการประเมินความต้องการเบื้องต้นจากผลกระทบของโรคโควิดและการทำงานเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก

รวมถึงบริการที่มีและการเข้าถึงบริการ) - Social Situations (including access to services)	
Do children in this location know about COVID-19/Corona Virus/(or any other local term) in this area?	☐ Yes ☐ No ☐ don't know
เด็ก ๆ ในชุมชนทราบถึงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 หรือไม่	☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ ☐ ไม่แน่ใจ
How are you getting information? ทราบข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างไร	☐ Talk with family members ☐ Talk with friends by phone ☐ Internet by using mobile phone ☐ Others ( ) คุยกับคนในครอบครัว คุยกับเพื่อนทางโทรศัพท์ จากอินเทอร์เน็ต อื่น ๆ _____

<p>Is there discrimination against children associated with or having COVID-19 in this area? มีการดูถูกหรือกีดกันเด็ก ๆ ที่ติดเชื้อโควิด-19 หรืออาจเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ป่วยในพื้นที่หรือไม่</p>	<p> ☐ Yes ☐ No ☐ don't know If yes, list type of discrimination .... </p>
<p>Are there mental health and psychosocial support services available for children in your location? If yes, what services? มีบริการการให้ความช่วยเหลือด้านจิตใจ หรือบริการด้านจิตสังคม ในพื้นที่หรือไม่ ถ้ามี กรุณาระบุ</p>	<p> ☐ Yes (What services?) ☐ No ☐ don't know มี บริการนั้นคือ _____ ไม่มี ไม่ทราบ </p>
ความปลอดภัยและการคุ้มครองเด็ก (Safety and Protection of Children)	
<p>Currently do you stay at home? ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่บ้านหรือไม่</p>	<p> ☐ Yes ☐ No ☐ don't know ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ </p>
<p>Currently do you go to school? ปัจจุบันได้ไปโรงเรียนหรือไม่</p>	<p> ☐ Yes ☐ No ☐ don't know ได้ไป ไม่ได้ไป ไม่ทราบ </p>

<p>Do you have any activities that uplift you when you are feeling down? What are they?</p> <p>มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ (ชื่อเด็ก) สามารถทำเมื่อรู้สึกเบื่อหรือรู้สึกไม่ดี กิจกรรมเหล่านี้คืออะไร</p>	<p>☐ Yes (What are they?) มี (กิจกรรมเหล่านี้คืออะไร)</p> <p>☐ No ไม่มี</p> <p>☐ don't know ไม่ทราบ</p>
<p>*In case if children share particular child protection concerns of themselves, please refer the case immediately to child protection case management staff? Is it required? หากเด็กพูดถึงข้อกังวลเรื่องการคุ้มครองเด็ก ผู้สัมภาษณ์ควรส่งข้อมูลเรื่องคุ้มครองเด็ก ผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับรายงาน/ส่งต่อเคสไปยังเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กหรือไม่</p> <p>☐ No ☐ Yes</p> <p>If yes what is the risk level? (If you don't know you do not need to determine. Make a swift report to the case management staff.) หากมีความจำเป็นต้องส่งต่อเคส เคสนี้อยู่ในความเสียงระดับใด (ผู้สัมภาษณ์ไม่จำเป็นต้องประเมินหากไม่ทราบ กรุณาส่งต่อเคสไปยังเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กทันที)</p> <p>☐ follow-up within 24 hours (High Risk) ☐ follow-up within 3 days (Medium Risk) ☐ follow-up within 1 week (Low Risk) ติดตามภายใน 24 ชั่วโมง (ความเสียงสูง) ติดตามภายใน 3 วัน (ความเสียงปานกลาง) ติดตามภายใน 1 สัปดาห์ (ความเสียงต่ำ)</p>	

Tool 3: ตัวอย่างแบบฟอร์มการสำรวจความต้องการของเด็กในการรับมือการข้ามแดนผู้หนีภัยการสู้รบ

การประเมินความต้องการแบบรวดเร็วผู้พลัดถิ่นจากเมียนมาเข้าสู่ประเทศไทย

วันที่ประเมิน _____

สถานที่ (หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด) _____

พิกัด GPS (ถ้ามี โปรดระบุ) _____

ชื่อหน่วยงานประเมิน _____

ชื่อผู้ประเมิน หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล

_____

ภาพรวม

_____

<p>1. ทำไมถึงมีการประเมินนี้</p> <p>กรุณาอธิบายเหตุผลของการประเมิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้พลัดถิ่นเพิ่งย้ายข้ามมาจากเมียนมา และมาอยู่ที่สถานที่นี้ ● ผู้พลัดถิ่นเคยอยู่ที่อื่นในประเทศไทย และเพิ่งถูกย้ายมาอยู่ที่สถานที่นี้ ● ผู้พลัดถิ่นเพิ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ที่สถานที่นี้ ● อื่นๆ (โปรดระบุ)
<p>2. ประเภทสถานที่</p>	<p>สถานที่เปิด พื้นที่ปลอดภัยชั่วคราว ค่ายพักพิงที่มีอยู่เดิม สถานที่ใหม่</p>
<p>หากเป็นสถานที่ใหม่โปรดอธิบาย</p>	<p>_____</p>

3. มีหน่วยงานที่จัดการสถานที่หรือไม่		☐ มี ☐ ไม่มี กองทัพ หน่วยงานด้านปกครอง (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสหประชาชาติ เอ็นจีโอ (ระบุ) ไม่มี อื่นๆ (ระบุ)									
4. ตัวเลขประชากรโดยประมาณ											
ชาย						หญิง					
0-2	3-5	6-9	10-14	15-17	18+	0-2	3-5	6-9	10-14	15-17	18+
5. มีผู้หญิงหรือเด็กพิการหรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย (อายุ และ ประเมินจำนวน)		☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ									
6. ประชากรพลัดถิ่นมาจากที่ใด		<ul style="list-style-type: none"> ● Kachin State ● Kayah State ● Kayin State ● Chin State ● Mon State ● Rakhine State ● Shan State ● Ayeyarwady Region ● Bago Region ● Magway Region ● Mandalay Region ● Sagaing Region ● Taninthayi Region ● Yangon Region 									
7. โปรดระบุกลุ่มชาติพันธุ์หลัก		<ul style="list-style-type: none"> ● Karen ● Karenni ● Kachin ● Chin ● Bamar/Burman ● Mon ● Rohingyas ● Shan ● Others (please specify) 									

8. โปรดระบุภาษาหลักที่พูด	<ul style="list-style-type: none"> ● Burmese ● Shan ● Karen ● Karenni ● Kachin ● Chin ● Mon ● Rakhine ● English ● Thai ● Others (please specify)
9. ประชากรย้ายมาที่สถานที่นี้ตั้งแต่เมื่อไหร่	<p>ก.พ. 2564</p> <p>มี.ค. 2564</p> <p>เม.ย.2564 .</p> <p>พ.ค. 2564</p> <p>มิ.ย. 2564</p> <p>ก.ค. 2564</p> <p>ส.ค. 2564</p> <p>ก.ย. 2564</p> <p>ต.ค. 2564</p> <p>อื่นๆ</p>
10. มีข้อกังวลหลักที่คุณสังเกตเห็นในประชากรที่คุณกำลังประเมินหรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
11. คุณประสบปัญหาและเจอความท้าทายในการเข้าถึงประชากรหรือไม่ ถ้าประสบปัญหา โปรดอธิบายถึงความท้าทายที่ต้องเผชิญและการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหเหล่านี้	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
12. ใครบ้างที่สามารถเข้าถึง หรือเคยเข้าถึงประชากรที่คุณกำลังประเมินอยู่	<p>กองทัพ</p> <p>หน่วยงานด้านปกครอง (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ)</p> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>UNHCR</p> <p>UNICEF</p> <p>เอ็นจีโอ (ระบุ)</p> <p>ชุมชนที่อยู่ที่นี่</p> <p>ไม่มี</p> <p>อื่นๆ (ระบุ)</p>

การคุ้มครองเด็ก

1. มีเด็กที่พลัดพรากจากพ่อแม่หรือผู้ดูแลหรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.2 ถ้ามีเด็กที่พลัดพราก สาเหตุหลักของการแยกจากกันคืออะไร เช่น พ่อแม่หรือผู้ดูแลตัดสินใจอยู่ที่เดิมต่อ หรือคนดูแล ผู้ปกครองส่งเด็กไปกับครอบครัว เพื่อน หรือเด็กพลัดพรากจากพ่อแม่กันอยู่แล้วก่อนหน้านี้ ฯลฯ	พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูตัดสินใจอยู่ที่เดิม พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูสมัครใจที่จะส่งลูกให้เดินทางมากับครอบครัวหรือเพื่อน เด็กพลัดพรากจากพ่อแม่ตั้งแต่อ่อนอายุขัยเข้ามา อื่นๆ		
1.3 ถ้ามีเด็กที่พลัดพราก มีเด็กที่พลัดพรากกี่คน	อายุ (ปี)	เด็กชาย (คน)	เด็กหญิง (คน)
	0-2		
	5-3		
	6-9		
	14-10		
	15-17		
	18+		
1.4 ถ้ามีเด็กที่พลัดพราก เด็ก ๆ อยู่กับใครหรือมีใครดูแลพวกเขา โปรดอธิบาย	ญาติ เพื่อน อื่นๆ		
2. มีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแลหรือไม่ ไม่อยู่ในความดูแลของผู้ใหญ่	☐ มี ☐ ไม่มี		
2.1 ถ้ามีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล ทำไมพวกเขาถึงไม่มีผู้ดูแล			
2.2 ถ้ามีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล มีทั้งหมดกี่คน	อายุ (ปี)	เด็กชาย (คน)	เด็กหญิง (คน)
	0-2		
	5-3		
	6-9		
	14-10		
	15-17		
	18+		

<p>2.3 ถ้ามีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล เด็กอายุเท่าไรบ้าง</p> <p><i>โปรดระบุรายละเอียดของอายุเด็กทั้งหมด หากเป็นไปได้</i></p>	
<p>2.4 ถ้ามีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล เป็นเด็กผู้ชายกี่คน เด็กผู้หญิงกี่คน</p> <p><i>โปรดอธิบาย</i></p>	
<p>2.5 ถ้ามีเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล เด็ก ๆ อยู่กับใครหรือมีใครดูแลพวกเขา</p> <p><i>โปรดอธิบาย</i></p>	<p>คนอื่น ๆ ในชุมชน ชุมชนไทยที่อยู่ที่นี่ สถานสงเคราะห์ ไม่มี อื่นๆ</p>
<p>3. มีพ่อแม่ที่ไม่รู้ว่าลูกตัวเองอยู่ที่ไหนไหม</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>3.1 ถ้ามีพ่อแม่ที่ไม่รู้ว่าลูกตัวเองอยู่ที่ไหน ลูกของพวกเขาหายไปเมื่อไหร่และอย่างไร</p> <p><i>กรุณาอธิบาย</i></p>	
<p>4. มีกลไกในการค้นหาสมาชิกในครอบครัวที่หายไป (พ่อแม่/ผู้ดูแล/เด็ก) และกลับมารวมกันอีกครั้งหรือไม่</p> <p><i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>5. มีบุคคลที่ไม่รู้จักในชุมชนที่เสนอพาเด็กไปจากพวกเขาไหม</p> <p><i>ถ้ามี โปรดอธิบาย (ใครคือบุคคลที่พาเด็ก ๆ ไป พวกเขาต้องการอะไร เกิดอะไรขึ้นเด็ก ๆ และพาเด็ก ๆ ไปไหน)</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>6. ในชุมชนมีการดูแลแบบดั้งเดิมหรือ ระบบเครือญาติหรือไม่</p> <p><i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>7. มีสถานสงเคราะห์เด็กในบริเวณใกล้เคียงที่ให้การดูแลเด็กกำพร้าหรือเด็กที่พลัดพรากจากพ่อแม่หรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ</p>

<p>7.1 ถ้ามี สถานสงเคราะห์เด็กมีการให้บริการแบบไหนบ้าง</p> <p><i>กรุณาอธิบาย</i></p>	<p>บริการช่วยติดตามหาครอบครัวและการคืนสู่ครอบครัว</p> <p>การจัดการรายกรณี (Case management)</p> <p>การดูแลด้านจิตใจ</p> <p>กิจกรรมสันทนาการ</p> <p>กิจกรรมการศึกษาในระบบ</p> <p>ให้ที่พักพิง</p> <p>อื่นๆ</p>
<p>7.2 ใครเป็นคนดูแล</p>	<p>เอ็นจีโอ</p> <p>มูลนิธิในท้องถิ่น</p> <p>บริษัทเอกชน</p> <p>รัฐบาล</p> <p>อื่นๆ</p>
<p>7.3 มีข้อกังวลใด ๆ เกี่ยวกับสถานสงเคราะห์เด็ก เหล่านี้หรือไม่</p> <p><i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ</p>
<p>7.4 สถานสงเคราะห์เด็กเหล่านี้มีการดูแลเด็กกำพร้าที่เพิ่งย้ายถิ่นฐานหรือดูแลเด็กพลัดพรากจากพ่อแม่หรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ</p>
<p>8. มีพื้นที่ปลอดภัยให้เด็ก ๆ ได้ใช้เวลาระหว่างวันหรือไม่</p> <p><i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ</p>
<p>9. มีความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กหรือข้อกังวลใดๆ หรือไม่</p>	<p>การทารุณกรรมด้านจิตใจ (เช่น การกีดกัน และตีตรา)</p> <p>การทารุณกรรมทางกาย</p> <p>การใช้แรงงานเด็ก</p> <p>ความรุนแรงในครอบครัว</p> <p>ความรุนแรงทางเพศ</p> <p>การค้ามนุษย์ (รวมทั้งการค้าประเวณี)</p> <p>การแต่งงานเด็ก หรือบังคับให้แต่งงาน</p> <p>การลักพาตัว</p> <p>การฆาตกรรม</p> <p>บาดแผลทางจิตใจและความเครียด</p> <p>อันตรายทางกายและการบาดเจ็บ</p> <p>การบังคับเข้าสู่กองกำลังทางอาวุธ</p> <p>การเข้าถึงบริการพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำ และที่พักอาศัย</p> <p>การเข้าไม่ถึงบริการและความช่วยเหลือ</p> <p>อื่นๆ</p>

<p>10. มีรายงานหรือหลักฐานเกี่ยวกับเด็กที่บอบช้ำหรือมีความทุกข์ทางอารมณ์หรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>11. มีข้อบ่งชี้ของการติตราหรือการเลือกปฏิบัติต่อเด็กกลุ่มใดหรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>12. มีบริการสำหรับเด็กในสถานที่ตั้งปัจจุบันหรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p> <p>บริการช่วยติดตามหาครอบครัวและการคืนสู่ครอบครัว การจัดการรายกรณี (Case management) การดูแลด้านจิตใจ กิจกรรมสันตินาการ กิจกรรมการศึกษาจากระบบ ให้ที่พักพิง อื่นๆ</p>
<p>13. สภาพแวดล้อมปัจจุบันความต้องการหลักของเด็กที่ต้องได้รับการแก้ไขคืออะไร</p>	
<p>14. ใครหรือหน่วยงานใดดูแลการคุ้มครองเด็กในพื้นที่</p>	<p>Terre des Homme Save the Children International IRC One Sky DISAC UNHCR กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อื่นๆ</p>
<p>15. คำแนะนำในการคุ้มครองเด็กโปรดให้คำแนะนำสำหรับการดำเนินการ</p>	

น้ำ สุขาภิบาล และสุขอนามัย

1. ผู้คนสามารถเข้าถึงน้ำได้หรือไม่	☐ ได้ ☐ ไม่ได้
2. มีปัญหาด้านความปลอดภัยที่เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงน้ำของผู้หญิงและเด็กหรือไม่ <i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i>	☐ มี ☐ ไม่มี
3. น้ำปลอดภัยสำหรับดื่มหรือไม่? <i>หากน้ำไม่ปลอดภัยที่จะดื่ม ให้อธิบายว่ามี การสังเกตหรือประเมินอย่างไร</i>	☐ ปลอดภัย ☐ ไม่ปลอดภัย
4. แหล่งน้ำที่ใช้ปัจจุบันได้รับการบำบัดก่อนดื่มหรือไม่ <i>ถ้าใช่ กรุณาอธิบายวิธีบำบัดน้ำก่อนดื่ม</i>	☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ ☐ ไม่ได้สังเกต
5. น้ำที่ใช่ดื่มในตอนนี้นำมาจากไหน	☐ น้ำประปา เข้าสูบ้านเรือน ☐ น้ำประปา จากก๊อกสาธารณะ ☐ หลุมเจาะน้ำจากใต้ดิน ☐ บ่อน้ำจากใต้ดิน มีฝาปิด ☐ บ่อน้ำจากใต้ดิน ไม่มีฝาปิด ☐ แอ่งน้ำ/บ่อน้ำ ที่มีการป้องกัน ☐ แอ่งน้ำ/บ่อน้ำ ธรรมชาติ ☐ น้ำฝนที่เก็บกักไว้ ☐ รถบรรทุกส่งน้ำ ☐ รถเข็นส่งน้ำ ☐ น้ำขวด ☐ น้ำถุง ☐ แหล่งน้ำพื้นผิวดิน (แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน ฝาย ทะเลสาบ บ่อน้ำ คลอง คลองส่งน้ำ) ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____

<p>6. น้ำที่ใช้อาบ ชักผ้า และใช้ในครัวเรือน ในตอนนี้มาจากไหน</p>	<p>☐ น้ำประปา เข้าสู่บ้านเรือน</p> <p>☐ น้ำประปา จากกioskสาธารณะ</p> <p>☐ หลุมเจาะน้ำจากใต้ดิน</p> <p>☐ บ่อน้ำจากใต้ดิน มีฝาปิด</p> <p>☐ บ่อน้ำจากใต้ดิน ไม่มีฝาปิด</p> <p>☐ แอ่งน้ำ/บ่อน้ำ ที่มีการป้องกัน</p> <p>☐ แอ่งน้ำ/บ่อน้ำ ธรรมชาติ</p> <p>☐ น้ำฝนที่เก็บกักไว้</p> <p>☐ รถบรรทุกส่งน้ำ</p> <p>☐ รถเข็นส่งน้ำ</p> <p>☐ น้ำขวด</p> <p>☐ น้ำถุง</p> <p>☐ แหล่งน้ำพื้นผิวดิน (แม่น้ำ ลำธาร เขื่อน ฝาย ทะเลสาบ บ่อน้ำ คลอง คลองส่งน้ำ)</p> <p>☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____</p>
<p>7. มีการบำบัดน้ำหรือไม่</p>	<p>☐ มีเฉพาะแหล่งต้นทางเท่านั้น ☐ มีในระดับครัวเรือน</p> <p>☐ มีทั้งในแหล่งต้นทางและระดับครัวเรือน ☐ ไม่จำเป็น</p>
<p>8. มีแหล่งน้ำอื่นในบริเวณใกล้เคียงหรือไม่</p> <p>ถ้ามี โปรดระบุประเภทและตำแหน่ง ระยะทางของแหล่งน้ำนั้น</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>9. มีน้ำเท่าไร ต่อ 1 คน/วัน</p>	<p>☐ 15 ลิตร/คน/วัน ☐ ไม่จำกัด</p> <p>อื่น ๆ (โปรดระบุ): _____</p>
<p>10. มีน้ำเพียงพอสำหรับประชากร ที่พลัดถิ่นหรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>11. แหล่งน้ำปัจจุบันสามารถพึ่งพาได้ไหม</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>12. ประชาชนมีสถานะเพียงพอในการ ตักน้ำและจัดเก็บอย่างปลอดภัยหรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>13. การปฏิบัติในการถ่ายอุจจาระในปัจจุบัน ใช้วิธีใด</p> <p>ระบุจำนวนห้องสุขาที่มีอยู่</p>	<p>☐ ส้วมนั่งยอง ชักโครก</p> <p>☐ ส้วมหลุมแห้ง</p> <p>☐ ขี้ถ่ายในที่โล่ง ระบุตำแหน่ง _____</p>
<p>13.1 ถ้ามีส้วมหลุมแห้ง ส้วมนั่งยองหรือ ชักโครก มีการแยกเพศหรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>13.2 ถ้ามีส้วมหลุมแห้ง ส้วมนั่งยอง ชักโครก คนที่มีข้อจำกัดด้านการ เคลื่อนไหวและหรือผู้พิการสามารถ เข้าถึงได้หรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่ได้</p>

<p>13.3 มีข้อสังเกตอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการใช้งาน การเข้าถึง หรือความปลอดภัยของห้องสุขาหรือไม่ <i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>13.4 มีข้อกังวลด้านความปลอดภัยสำหรับผู้หญิงและเด็กในการเข้าถึงสถานที่ถ่ายอุจจาระหรือไม่ <i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>13.5 ถ้ามีการถ่ายอุจจาระในที่โล่งมีพื้นที่กำหนดหรือไม่ <i>ถ้ามี โปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>14. ผู้ชายและเด็กผู้ชายอาบน้ำที่ไหน</p>	
<p>15. ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงอาบน้ำที่ไหน</p>	
<p>16. มีความกังวลเรื่องความปลอดภัยหรือสุขอนามัยที่บริเวณอาบน้ำหรือไม่ <i>ถ้ามีโปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>17. มีผลิตภัณฑ์เพื่อสุขอนามัย (สบู่ กระดาษชำระ) หรือไม่ <i>หากมีบางส่วนโปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี ☐ มีบ้าง</p>
<p>18. วัยรุ่นหญิงและหญิงวัยเจริญพันธุ์สามารถเข้าถึงอุปกรณ์สุขอนามัยรวมทั้งผ้าอนามัยได้หรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>19. มีปัญหาในการระบายน้ำหรือไม่ (เช่น น้ำท่วมที่อยู่อาศัยหรือห้องสุขามีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงหรือแมลงนำเชื้อโรค น้ำเน่าเสียที่ปนเปื้อนพื้นที่อยู่อาศัยหรือแหล่งน้ำ) <i>ถ้ามีโปรดอธิบาย</i></p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>
<p>20. พฤติกรรมด้านสุขอนามัยในการป้องกันที่ทำอยู่ มีอะไรบ้าง</p>	<p>ล้างมือด้วยสบู่หลังถ่ายอุจจาระ ล้างมือด้วยสบู่หลังทิ้งอุจจาระของทารก ล้างมือด้วยสบู่ก่อนและหลังการเตรียมอาหาร ล้างมือด้วยสบู่ก่อนและหลังรับประทานอาหารหรือให้นมเด็ก น้ำมีฝาปิด อาหารมีฝาปิด ผู้คนหลีกเลี่ยงการเดินเท้าเปล่าเมื่อถ่ายอุจจาระ ถังขยะมีฝาปิดอย่างแน่นหนา</p>

21. ขยะมูลฝอยถูกกำจัดในพื้นที่นี้อย่างไร	เก็บโดยเทศบาล และนำไปทิ้งที่อื่น เก็บและเผาที่จุดพักอาศัย เก็บและฝังที่จุดพักอาศัย ไม่ทราบ อื่นๆ
22. คำแนะนำ น้ำ สุขาภิบาลและสุขอนามัย โปรดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการ	

สุขภาพและโภชนาการ

1. มีหญิงตั้งครรภ์หรือไม่ ถ้ามี โปรดระบุจำนวน	☐ มี ☐ ไม่มี
2. มีหญิงให้นมบุตรหรือไม่ ถ้ามี โปรดระบุจำนวน	☐ มี ☐ ไม่มี
3. มีทารกอายุ 0-12 เดือน หรือไม่ ถ้ามีโปรดระบุจำนวน	☐ มี ☐ ไม่มี
4. มีปัญหาสุขภาพที่เรื้อรังหรือและ ปัญหาสุขภาพอื่นๆ หรือใหม่	☐ บาดแผล ☐ โรคติดต่อทางเดินหายใจ ☐ โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร และพยาธิ ☐ มาลาเรีย ☐ หัด ☐ อื่นๆ
5. เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีมีความเสี่ยงต่อ สุขภาพด้านใดบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน บริบทนี้	☐ บาดแผล ☐ โรคติดต่อทางเดินหายใจ ☐ โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร และพยาธิ ☐ มาลาเรีย ☐ หัด ☐ อื่นๆ
6. สถานะการฉีดวัคซีนของประชากรเหล่านี้ นี้เป็นอย่างไร	
7. มีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคติดต่อ หรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย	☐ มี ☐ ไม่มี

8. สถานการณ์โควิด 19 ในชุมชนที่ประชากรพลัดถิ่นมาเป็นอย่างไร	<p>ให้คะแนนจาก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับ จากน้อยไปมาก ระดับ 1 หมายถึง มีจำนวนผู้ติดเชื้อไม่กี่คน และควบคุมได้ ระดับ 5 หมายถึง ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูงสุด</p> ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ ไม่ทราบ
9. ผู้พลัดถิ่นมีหน้ากากไหม	☐ มี ☐ ไม่มี
9.1 ถ้ามี พวกเขาใช้หรือไม่	☐ ใช้ ☐ ไม่ใช่
10. สถานบริการสุขภาพอยู่ที่ไหน	
11. ผู้พลัดถิ่นสามารถเข้าถึงได้หรือไม่? (สถานบริการสุขภาพ)	☐ ได้ ☐ ไม่ได้
12. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของไทยให้บริการแก่ผู้พลัดถิ่นหรือไม่ รวมถึงบริการสูติกรรมและทารกแรกเกิด <i>ถ้าให้บริการ โปรดระบุประเภทของบริการ</i>	☐ ให้บริการ ☐ ไม่ให้บริการ ฝากครรภ์ คลอดบุตร ดูแลหลังคลอด ดูแลสุขภาพเด็กแรกเกิด อื่นๆ
13. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีคุณสมบัติ มีจำนวนเพียงพอหรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
14. ทารกแรกเกิด ถึง 6 เดือนกินอะไร	กรุณาเลือกตัวเลือกทุกตัวที่ใช้ ☐ นมแม่ ☐ นมผงสำหรับทารก ☐ นมหรือของเหลวอื่น ๆ ☐ อาหารครอบครัว
15. ตั้งแต่เกิดภาวะฉุกเฉิน อาหารประเภทใดที่เด็กอายุ 6-24 เดือนได้กินมากที่สุด?	กรุณาเลือกตัวเลือกทุกตัวที่ใช้ ☐ ธัญพืช เช่น ข้าว ข้าวสาลี ขนมนึ่ง ☐ พืชตระกูลถั่ว ☐ โปรตีนจากสัตว์ เช่น ไข่ ไก่ เนื้อวัว เป็นต้น ☐ ผักใบเขียว เช่น ผักโขม ใบพลู ☐ ผักสีส้มหรือสีเหลือง เช่น แครอท ฟักทอง ☐ ผลไม้
16. อาหารมาจากไหนและใครเป็นคนแจกจ่าย	

17. มีแม่และผู้ดูแลสามารถเข้าถึงสถานที่ปรุงอาหารและเครื่องใช้ในการเตรียมอาหารของบุตรหลานได้หรือไม่	☐ ได้ ☐ ไม่ได้
17.1 ถ้าไม่ได้ ใครเป็นคนเตรียมอาหารให้เด็กเล็ก	
18. ครอบครัวต้องเผชิญกับความกังวลหรือความยากลำบากอะไรบ้างในการให้อาหารทารกหรือเด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี นับตั้งแต่เกิดวิกฤต	<p>กรุณาเลือกตัวเลือกทุกข้อที่เป็นปัญหา</p> ☐ ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ☐ ทารกที่ไม่ได้กินนมแม่แล้ว ไม่มีนมผง ☐ การเข้าถึงอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็ก > 6 เดือน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ _____
19. มีแม่ที่หยุดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี
19.1 ถ้ามี ทำไมพวกเขาถึงหยุดให้นมลูก	
20. มีการแจกจ่ายนมผงสำหรับทารกหรือผลิตภัณฑ์นมอื่น ๆ และ/หรือขวดนมจุกนมสำหรับทารก ตั้งแต่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี
20.1 ถ้ามี ของบริจาคเหล่านี้มาจากไหน	
21. มีสัญญาณบ่งชี้ของการขาดสารอาหารที่ชัดเจนได้หรือไม่ (เช่น เด็กที่ผอมแห้งมาก, มีอาการบวม / บวมน้ำทั้งสองข้าง) ในเด็กหรือไม่	☐ มี ☐ ไม่มี
21.1 ถ้ามี สัญญาณอะไร	☐ ผอมแห้ง อ่อนแรง ☐ ผอม ☐ เตี้ย ☐ บวมน้ำ ☐ บวม ☐ ขาดวิตามินเอ ☐ อื่นๆ

<p>22. สำหรับหน่วยงานสาธารณสุข / NGO เท่านั้น : มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพที่มีความเชี่ยวชาญในการรักษาภาวะการขาดสารอาหารหรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p> <p>กรุณาเลือกตัวเลือกดังต่อไปนี้</p> <p>☐ การคัดกรองภาวะการขาดสารอาหารในเด็ก</p> <p>☐ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>☐ การรักษาภาวะการขาดสารอาหารเฉียบพลัน</p> <p>☐ การจัดจ่ายผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับเด็ก</p> <p>☐ การจัดจ่ายนมเด็ก</p> <p>☐ การจัดจ่ายอาหารสำหรับสตรีมีครรภ์และให้นมบุตร</p> <p>☐ การเสริมสารอาหาร (Vitamin A, ธาตุเหล็ก, สารอาหารรวม)</p>
<p>23. มีการให้บริการด้านโภชนาการในพื้นที่หรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p> <p>กรุณาเลือกตัวเลือกดังต่อไปนี้ แต่อย่าอ่านสิ่งนี้ให้แม่ฟัง</p> <p>☐ การคัดกรองภาวะการขาดสารอาหารในเด็ก</p> <p>☐ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่</p> <p>☐ การรักษาภาวะการขาดสารอาหารเฉียบพลัน</p> <p>☐ การจัดจ่ายผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับเด็ก</p> <p>☐ การจัดจ่ายนมเด็ก</p> <p>☐ การจัดจ่ายอาหารสำหรับสตรีมีครรภ์และให้นมบุตร</p> <p>☐ การเสริมสารอาหาร (Vitamin A, ธาตุเหล็ก, สารอาหารรวม)</p>
<p>24. คำแนะนำด้านสุขภาพและโภชนาการโปรดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการ</p>	

การศึกษา

<p>1. มีเด็กวัยเรียนกี่คนที่เข้าโรงเรียนก่อนย้ายถิ่นฐาน โปรดระบุจำนวนเด็กโดยประมาณ</p>	
<p>2. โปรดระบุอายุของเด็กที่เข้าเรียนและชั้นเรียนของพวกเขา</p>	
<p>3. มีครูอยู่ในกลุ่มประชากรที่พลัดถิ่นใหม่ ถ้ามี โปรดระบุรายละเอียดของคุณครูระดับการศึกษา ชั้นการเรียนการสอน กลุ่มอายุ</p>	<p>☐ Primary education ประถมศึกษา (อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6)</p> <p>☐ Lower secondary มัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3)</p> <p>☐ Upper secondary education มัธยมศึกษาปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)</p> <p>☐ หมวตวิชาชีพ</p>

<p>4. เด็ก ๆ มีสื่อการเรียนรู้หรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบายสื่อการเรียนรู้</p>	<p>อุปกรณ์</p>	<p>ไม่มี</p>	<p>ร้อยละ 0-25 ของเด็ก มีอุปกรณ์นี้</p>	<p>ร้อยละ 25-50 ของเด็ก มีอุปกรณ์นี้</p>	<p>ร้อยละ 50-75 ของเด็ก มีอุปกรณ์นี้</p>	<p>ร้อยละ 75-100 ของเด็ก มีอุปกรณ์นี้</p>
หนังสือเรียน						
ดินสอ ปากกา						
สมุดจด						
กระเป๋า นักเรียน						
สีเทียน สีไม้						
<p>5. เด็ก ๆ สามารถเข้าถึงสื่อสันทนาการได้หรือไม่ ถ้าเข้าถึง โปรดอธิบายถึงสื่อการเรียนการสอน</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>					
<p>6. มีพื้นที่อื่นที่สามารถใช้จัดการเรียนการสอนได้หรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>					
<p>7. เด็กวัยเรียนพลัดถิ่นใช้ภาษาอะไรในการเรียนรู้ในโรงเรียน</p>						
<p>8. มีเด็กวัยเรียนที่ไม่รู้หนังสือในกลุ่มประชากรพลัดถิ่นหรือไม่</p>	<p>☐ มี ☐ ไม่มี</p>					
<p>8.1 ถ้ามี มีกี่คน โปรดระบุจำนวนร้อยละโดยประมาณ</p>						
<p>8.2 ถ้ามี ส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย</p>	<p>☐ เด็กหญิง ☐ เด็กชาย ☐ ทั้งคู่</p>					
<p>8.3 ถ้ามี พวกเขาอยู่ในช่วงชั้นไหน กรุณาอธิบาย</p>	<p>☐ Primary education ประถมศึกษา (อนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6) ☐ Lower secondary มัธยมต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ☐ Upper secondary education มัธยมปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)</p>					
<p>9. เด็กวัยเรียนสามารถเข้าถึงอุปกรณ์และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้หรือไม่</p>	<p>☐ ได้ เข้าถึงอุปกรณ์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ☐ ได้ เข้าถึงอุปกรณ์ แต่ไม่มีอินเทอร์เน็ต ☐ ไม่ได้ ไม่มีอุปกรณ์แต่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ ☐ ไม่ได้ ไม่มีอุปกรณ์และไม่มีอินเทอร์เน็ต ☐ ไม่ทราบ</p>					
<p>10. ความต้องการการสนับสนุนด้านการศึกษาที่สำคัญที่สุดสำหรับชุมชนหรือพื้นที่นี้คืออะไร</p>	<p>☐ สร้างพื้นที่ชั่วคราวสำหรับการเรียนรู้ ☐ จัดหาสื่อการเรียนรู้ ☐ จัดหาแหล่งข้อมูลการสอน ☐ สนับสนุนด้านจิตสังคมแก่ครูและนักเรียน ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p>					
<p>11. คำแนะนำด้านการศึกษา โปรดให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการดำเนินการ</p>						

ตอนท้ายของการประเมิน

1. มีองค์กรที่ทำงานในพื้นที่อยู่แล้วหรือไม่ ถ้ามี ให้ระบุชื่อองค์กรและประเภทของ บริการ	☐ มี	☐ ไม่มี
2. มีการจัดการประสานงานในพื้นที่หรือไม่ ถ้ามี โปรดอธิบาย	☐ มี	☐ ไม่มี
3. พื้นที่ได้รับความช่วยเหลือแล้วหรือยัง ถ้าได้แล้ว โปรดอธิบาย	☐ ได้แล้ว	☐ ยังไม่ได้
4. ความคิดเห็นเพิ่มเติม		
5. คำแนะนำหลัก		

Tool 4: ตัวอย่างแผนเตรียมความพร้อมฯ ในภาวะฉุกเฉิน

แผนการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและสถานการณ์ฉุกเฉิน

1. การประเมินความเสี่ยง

1.1 การระบุความเสี่ยงและการจัดลำดับความเสี่ยง

ลำดับความสำคัญความเสี่ยง	รูปแบบ/ประเภทของภัยพิบัติ	ประเภทของภัยพิบัติ/ความถี่ที่อาจเกิดขึ้น (ช่วงเวลา/ฤดูกาล วัฒนธรรม หรือคองที)	ลำดับของความเสี่ยง
1	การระบาดของโรค / โรคระบาด (รวมถึงการระบาดของ COVID-19)	มีช่วงเวลาและวัฒนธรรม	
2	มลพิษทางอากาศ	ฤดูกาล	
3	น้ำท่วม อุทกภัย พายุน้ำท่วมฉับพลัน	ฤดูกาล	
4	ภัยแล้ง	ฤดูกาล	
5	การเคลื่อนย้ายของประชาชนในสภาวะที่ไม่ปกติ	วัฒนธรรม	
6	สถานการณ์ความไม่สงบหรือความรุนแรงในพื้นที่	วัฒนธรรม	

1.2 รายการรูปแบบความเสี่ยง (Checklist) และแผนการตอบสนองต่อความเสี่ยงในแต่ละระดับ

ความเสี่ยง	ช่วงเวลาที่ต้องเริ่มตอบสนองต่อภัยพิบัติ	มีการเตรียมความพร้อมขั้นสูงแล้วหรือไม่	มีแผนในการรับมือแล้วหรือไม่	หมายเหตุ
ลำดับความสำคัญ		ใช่/ไม่ใช่	ใช่/ไม่ใช่	รายละเอียดอื่นๆ
1. การระบาดของโรค (รวมถึงการระบาดของ COVID-19)	วันที่ต้องเริ่มกระบวนการเตรียมความพร้อมขั้นสูง <ul style="list-style-type: none"> ตลอดทั้งปี 			
2. น้ำท่วม อุทกภัย พายุน้ำท่วมฉับพลัน	<ul style="list-style-type: none"> สิงหาคม-กันยายน ฤดูฝนและอาจเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง พฤศจิกายน-มกราคม มรสุมฤดูฝนในพื้นที่ภาคใต้ 			
3. ภัยแล้ง				
4. มลพิษทางอากาศ				
5. สถานการณ์ความไม่สงบหรือความรุนแรงในพื้นที่				

1.3 การติดตามประเมินความเสี่ยง

เครื่องมือในการติดตามประเมินความเสี่ยงสามารถพัฒนาจากระดับ 0 ถึง ระดับสถานการณ์ปกติ

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับการเผชิญเหตุ (Trigger for Humanitarian response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้มีส่วนที่รับผิดชอบ
น้ำท่วม	ร้อยละของเด็กและกลุ่มเปราะบางที่ประสบภัยพิบัติ	การประเมินความเสี่ยงและสถานการณ์แสดงให้เห็นว่าขาดแผนเผชิญเหตุในพื้นที่หรือชุมชน การเตือนภัยฝนตกหนักหรือพายุ การเตือนภัยจากหน่วยงาน เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา ร้อยละพยากรณ์อากาศฝนตกหนักหรือมรสุม ร้อยละฝนตกอย่างต่อเนื่อง ร้อยละการแจ้งเตือนภัยน้ำท่วมในพื้นที่ ร้อยละการแจ้งเตือนภัยสูงสุดของระดับน้ำในพื้นที่ ร้อยละรายงานน้ำท่วมซึ่งในพื้นที่	ร้อยละของเด็กและกลุ่มเปราะบางที่ต้องอพยพออกจากที่อยู่อาศัยเนื่องจากน้ำท่วม	สื่อต่าง ๆ การแจ้งเตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	น้ำท่วมเกิดขึ้นในช่วงฤดูมรสุมและอาจเกิดขึ้นบ่อยในพื้นที่ตะวันออกตกเฉียงใต้ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และพื้นที่ภาคใต้ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม ช่วงที่มีน้ำเยอะที่สุดจะอยู่ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
	ร้อยละจำนวนของเด็กที่พลัดพรากหรือต้องแยกจากครอบครัวหรือผู้ดูแลหลัก ร้อยละจำนวนของเด็กที่อาจเสี่ยงต่อการถูกกระทำความรุนแรง รวมถึงความรุนแรงทางเพศและการถูกแสวงหาประโยชน์	ประเมินความเสี่ยงจากจำนวนเด็กที่มีความเสี่ยงตั้งแต่ก่อนเกิดภัยพิบัติ เช่น เด็กที่อาจถูกทอดทิ้ง เด็กที่ประสบปัญหาความรุนแรง เด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์	ข้อมูลของเด็กที่เคยประสบปัญหาความรุนแรง เด็กกำพร้าหรือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง	การประเมินความต้องการเบื้องต้น โดยเร็ว (rapid need assessment) ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ เด็กและครอบครัว ของพม. หรือเครือข่ายในพื้นที่	เมื่อมีการเคลื่อนย้ายของประชาชนเนื่องจากภัยพิบัติ	
	ร้อยละจำนวนของเด็กที่มีความเสี่ยง จากการบริหารจัดการร่างกายและจิตวิทยา	ประเมินความเสี่ยงจากการที่โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุหรือแผนรับมือหรือไม่	ร้อยละของโรงเรียนที่ต้องหยุดการเรียนการสอนเนื่องจากน้ำท่วม	ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ฐานในพื้นที่	ประเมินข้อมูลและสถานการณ์ในพื้นที่เป็นรายสัปดาห์	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
	ร้อยละจำนวนเด็กที่เจ็บป่วยจากโรคติดต่อทางน้ำ/สูชอนามัยพื้นฐาน และการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและน้ำไม่ถูกสุขลักษณะ	ประเมินความเสี่ยงจากความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและน้ำในพื้นที่ที่ไม่ได้มาตรฐาน	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กที่เจ็บป่วยจากการไม่สามารถเข้าถึงน้ำและบริการด้านสุขภาพที่สะอาด	รายงานจากพื้นที่ที่อพยพชั่วคราวหรือรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด		
	ร้อยละของครอบครัวที่รายงานว่ามีการดำรงชีวิตได้ลำบากหรือประสบปัญหา	ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีความสามารถในการรับรู้ปรับตัว และฟื้นคืนกลับ (resilience) การขาดการคุ้มครองทางสังคม	จำนวนของเด็กและครอบครัวที่มีความเปราะบางและหันไปใช้วิธีการรับมือในทางที่ไม่ดีเนื่องจากสูญเสียการดำรงชีวิต เช่น การให้เด็กออกจากระบบการศึกษา แรงงานเด็ก และทำให้เด็กถูกแสวงหาประโยชน์	ข้อมูลจากการสำรวจของหน่วยงานในพื้นที่		
มรสุม	ใช้ตัวชี้วัดเช่นเดียว กับน้ำท่วม	การเตือนภัยมรสุม				
ภัยแล้ง	ร้อยละของเด็กและครอบครัวที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำสำหรับบริโภคและใช้ในชีวิตประจำวัน	ร้อยละของครอบครัวที่ได้รับผลกระทบที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละของครอบครัวที่ได้รับผลกระทบที่เพิ่มขึ้น	ข้อมูลจากหน่วยงานในพื้นที่และกรมบรรเทาสาธารณภัย	ทุก 2 สัปดาห์	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	
	ร้อยละของเด็กที่ถูกทอดทิ้งเนื่องจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เนื่องจากประสบภัยแล้ง	ร้อยละของครอบครัวที่มีเด็กถูกทอดทิ้งหรือครอบครัวที่มีเด็กเป็นผู้นำครอบครัว	ร้อยละของเด็กที่มีความเสี่ยงจากการย้ายถิ่นฐานที่อันตราย และแรงงานเด็กหรือเด็กที่ทำงานในสภาวะที่อันตราย	ร้อยละของครอบครัวที่มีเด็กถูกทอดทิ้งหรือครอบครัวที่มีเด็กเป็นผู้นำครอบครัว ร้อยละของเด็กที่มีความเสี่ยงจากการย้ายถิ่นฐานที่อันตราย และแรงงานเด็กหรือเด็กที่ทำงานในสภาวะที่อันตราย	ข้อมูลของหน่วยงานในพื้นที่ เช่น เครือข่ายที่ทำงานคุ้มครองเด็ก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และบ้านพักเด็กและครอบครัว	ทุก 2 สัปดาห์	
	ร้อยละของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบและจำนวนของเด็กที่เข้ารับผลลดลง	ร้อยละของโรงเรียนที่มีเด็กขาดเรียนมากขึ้น	ร้อยละของโรงเรียนที่มีเด็กขาดเรียนมากขึ้น	ร้อยละของโรงเรียนที่มีเด็กขาดเรียนมากขึ้น	กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
การย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติ	ร้อยละของเด็กและผู้ใหญ่ที่เคลื่อนย้ายระหว่างจังหวัดหรือภูมิภาคเนื่องจากการภัยธรรมชาติหรือปัญหาความขัดแย้งหรือความรุนแรงในพื้นที่	การเตือนภัยพิบัติในพื้นที่ เช่น ภัยธรรมชาติที่อาจมีผลกระทบในระยะยาว หรือความรุนแรง ความขัดแย้งในพื้นที่ที่มีจำนวนและความถี่มากขึ้น	ร้อยละของผู้อพยพย้ายถิ่นที่เพิ่มขึ้นระหว่างจังหวัด ภูมิภาค หรือข้ามชายแดน (เช่น พื้นที่ชายแดน)	ร้อยละของผู้อพยพย้ายถิ่นที่เพิ่มขึ้นระหว่างจังหวัด ภูมิภาค หรือข้ามชายแดน (เช่น พื้นที่ชายแดน)	ข้อมูลจากหน่วยงานความมั่นคง และหน่วยงานในพื้นที่	รายสัปดาห์	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับการเผชิญเหตุ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
	ร้อยละของเด็กที่พลัดพรากและแยกจากครอบครัว	รายงานจำนวนของเด็กที่พลัดพรากและแยกจากครอบครัวที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่	รายงานจำนวนของเด็กที่พลัดพรากและแยกจากครอบครัว	ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็ก และครอบครัว หรือหน่วยงานที่ทำงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่	รายสัปดาห์	
	ร้อยละเด็กที่ถูกจับจากการเข้าเมืองผิดกฎหมาย	รายงานการข้ามพรมแดน	จำนวนของผู้ย้ายถิ่นฐานข้ามแดนที่มีจำนวนมาก	ข้อมูลจากหน่วยงานความมั่นคง และหน่วยงานในพื้นที่	รายสัปดาห์	
	ร้อยละของเด็กที่ได้รับผลกระทบทางจิตใจ	รายงานความรุนแรงต่อเด็ก	#ของเคสคุ้มครองเด็กที่ต้องการบริการการดูแลเยียวยาทางจิตใจ	รายงานการให้บริการของหน่วยงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ พมจ.และบพต.	รายสัปดาห์	
	ร้อยละของเด็กที่เจ็บป่วยและได้ผลกระทบจากการหนีภัย การเดินทางที่ยากลำบาก การขาดอาหาร และการขาดการดูแลที่เหมาะสม	รายงานการย้ายถิ่นฐานของคนจำนวนมาก	จำนวนของผู้ย้ายถิ่นฐานจำนวนมาก	รายงานการประเมินผลกระทบเบื้องต้น รายงานจากหน่วยงานของพม.และหน่วยงานที่ให้บริการด้านการคุ้มครอง เช่น UNHCR	รายสัปดาห์	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับการเผชิญเหตุ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
สถานการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในพื้นที่	การประท้วง การเคลื่อนย้าย ยุทธโศภนการทางทหาร การชุมนุมอย่างมีนัยยะสำคัญของฝ่ายตรงข้าม จำนวนของเหตุความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น เช่น การต่อสู้ การโจมตี โรงเรียนในพื้นที่ที่ต้องปิด			ข้อมูลหรือการรายงานของหน่วยงานความมั่นคง การรายงานจากสื่อ และแถลงการณ์	รายวัน/รายสัปดาห์	
	ร้อยละจำนวนของเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง	ร้อยละของเด็กที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางจิตใจ	ร้อยละของเด็กที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางจิตใจ	ข้อมูลการรายงานจากชุมชน โรงเรียน และหน่วยงานของพม. ในพื้นที่		

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกกระดับ การเผชิญเหตุเพิ่มรูปแบบ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีส่วนที่รับผิดชอบ
การระบาดของโรค	จำนวนของผู้ป่วยหนักที่เพิ่มมากขึ้น และเกิดอัตราความ สามารถในการรับมือ ของสถานพยาบาล ในพื้นที่และ โรงพยาบาล สถิติและผลการ ศึกษาในระดับทุติยภูมิ เช่นจำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรค เช่น จำนวนของเด็ก ที่ขาดสารอาหาร โภชนาการ และ จำนวนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีเสียชีวิต ร้อยละและจำนวน ของโรงเรียนในพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบมีเด็ก ออกจากการศึกษา หรือไม่สามารถ มาโรงเรียนได้	ร้อยละของเด็กและครอบครัวที่ได้รับ ผลกระทบในทางลบจาก การระบาดของโรค (ในระดับ ทุติยภูมิ) COVID-19 และโรคติดต่อ อื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเสียชีวิต ความ พิการ หรือการขาดการดำรงชีวิตที่ เพิ่มสูงขึ้นจำนวนของเด็กที่เข้าเรียน ลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง	รายชื่อผู้ว่าต้องยกกระดับ การเผชิญเหตุเพิ่มรูปแบบ (Trigger for Humanitarian Response)	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด WHO กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	รายสัปดาห์	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
	ร้อยละจำนวนของเด็กที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรค	การร้องขอสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัยจากโรงเรียน ชุมชน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		
	ร้อยละจำนวนของโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อเตรียมความพร้อม เช่น การจัดซื้ออุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัย เพื่อเปิดการเรียนการสอนตามปกติ	ร้อยละของรายงานโรคที่ประสบปัญหาความรุนแรง ถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทอดทิ้งและได้รับผลกระทบทางจิตใจที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นตั้งแต่มีการระบาดของโรค	ร้อยละของรายงานโรคที่ประสบปัญหาความรุนแรง ถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทอดทิ้งและได้รับผลกระทบทางจิตใจที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นตั้งแต่มีการระบาดของโรค	รายงานจำนวนเคสจากช่องทางจากรายงานต่าง ๆ เช่น hotline	รายสัปดาห์/รายเดือน	
	ร้อยละจำนวนของเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง การถูกแสวงหาประโยชน์ ถูกทอดทิ้งและอื่น ๆ	ร้อยละของรายงานโรคที่ประสบปัญหาความรุนแรง ถูกแสวงหาผลประโยชน์ และทอดทิ้งที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นผ่านทางจากรายงาน เช่น hotline หรือช่องทางติดตามการรายงานอื่น ๆ ในชุมชน	ร้อยละของรายงานโรคที่ประสบปัญหาความรุนแรง ถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทอดทิ้งและได้รับผลกระทบทางจิตใจที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นตั้งแต่มีการระบาดของโรค	รายงานจำนวนเคสจากช่องทางจากรายงานต่าง ๆ เช่น hotline	รายสัปดาห์/รายเดือน	

ความเสี่ยง (Risk)	ตัวชี้วัด (Indicator)	สัญญาณที่บ่งชี้ว่าต้องรับมือเบื้องต้น (Early Action)	สัญญาณบ่งชี้ว่าต้องยกระดับการเผชิญเหตุ (Trigger for Humanitarian Response)	ที่มาของข้อมูล (Source of Info)	ช่วงเวลาและความถี่ของภัยพิบัติ (Frequency)	ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
		ร้อยละของจำนวนแคสคูมครองเด็กที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและการตอบสนองของกลไกคุ้มครองเด็กไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ (หรือล้มเหลว) ระยะเวลาของการใช้มาตรการ lock-down ที่ส่งผลกระทบต่อทางจิตใจอย่างรุนแรงต่อเด็ก		ข้อมูลการรายงานทางเคส การติดตาม ข้อมูลการรายงาน จากชุมชน		
		ร้อยละของผู้ติดเชื้อในพื้นที่ (% ของเด็กที่ติดเชื้อ)				
มลพิษทางอากาศ	ค่ามลพิษทางอากาศที่สูงหรืออยู่ในขั้นวิกฤต	ร้อยละจำนวนของโรงเรียนที่ต้องปิด การศึกษาอันเนื่องมาจากปัญหามลพิษทางอากาศ ร้อยละของจำนวนเด็กที่มีโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจที่มีสาเหตุมาจากคุณภาพอากาศ ร้อยละจำนวนวันที่เด็กไม่สามารถออกไปเล่นในที่แจ้งเนื่องจากปัญหาหมอกควันพิษและคุณภาพอากาศที่อาจเป็นพิษต่อร่างกาย	ร้อยละจำนวนของโรงเรียนที่ต้องปิด การศึกษาอันเนื่องมาจากปัญหามลพิษทางอากาศ ร้อยละของจำนวนเด็กที่มีโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจที่มีสาเหตุมาจากคุณภาพอากาศ ร้อยละจำนวนวันที่เด็กไม่สามารถออกไปเล่นในที่แจ้งเนื่องจากปัญหาหมอกควันพิษและคุณภาพอากาศที่อาจเป็นพิษต่อร่างกาย	ข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศ รายงานจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ฤดูร้อน ช่วงที่มีการเผาเพื่อ การเกษตร	

การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ขั้นตอนการประสานงานระหว่างหน่วยงาน: ระบุขั้นตอนการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

2. Early Action Planning การวางแผนเพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน/ภาวะภัยพิบัติ

การวางแผนมาตรการรับมือสถานการณ์เพื่อลดผลกระทบของอันตรายที่คาดการณ์และ/หรือลดความเสี่ยงที่อาจเพิ่มขึ้นในภาวะภัยพิบัติ การวางแผน Early Intervention ควรที่จะสะท้อนให้เห็นถึงระดับความรุนแรงในแต่ละช่วงของการเกิดภัยพิบัติ

ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ	สถานะ	คำอธิบาย/ ตัวชี้วัดสถานการณ์
ระยะที่ 0	ปกติ Normal	ไม่มีตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงหรือภัยพิบัติ
ระยะที่ 1	Alert	มีการชี้วัดความเสี่ยง/ความน่าจะเป็นที่จะเกิดภัยพิบัติในอนาคต (ความเสี่ยงน้อย)
ระยะที่ 2	Alarm	มีการชี้วัดความเสี่ยง/ความน่าจะเป็นที่จะเกิดภัยพิบัติในอนาคต (ความเสี่ยงกลาง)
ระยะที่ 3	Crisis	อยู่ในภาวะภัยพิบัติ ต้องมีการรับมือและเผชิญเหตุทันที
ระยะที่ 4	สภาวะฉุกเฉิน/ ภัยพิบัติ Emergency	อยู่ในภาวะภัยพิบัติ ต้องมีการรับมือและเผชิญเหตุทันที

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
น้ำท่วม	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และความตระหนักรู้ของชุมชน (เช่น การฝึกการป้องกันน้ำท่วมและการให้ความช่วยเหลือ ● การเฝ้าระวังภัยน้ำท่วม ● การฝึกปฏิบัติและซ้อมแผนรับมือภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ โดยเฉพาะแผนการรายงานเหตุฉุกเฉิน ● การจัดการอบรมเรื่องนโยบายคุ้มครองเด็กของสำนักงานสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/บ้านพักเด็กและครอบครัว ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ● จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ สร้างภาคีเครือข่ายประชาชนในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม เช่น การแจ้งเตือนภัย การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน/หมู่บ้าน การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ● สนับสนุนให้เกิดการกำหนดแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงภัยของชุมชน ● เพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนมีศักยภาพในการเฝ้าระวังและความพร้อมที่จะเผชิญสาธารณภัยเพื่อจำกัดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุด ● การสนับสนุนให้โรงเรียนและชุมชนมีแผนในการรับมือกับภัยพิบัติและแผนเผชิญเหตุในการรับมือกับน้ำท่วม ● เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมเรื่องการทำความช่วยเหลือเบื้องต้น เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ● มีการแจกจ่ายและใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่องสัญญาณเตือนภัยน้ำท่วม โดยเจ้าหน้าที่และชุมชนทราบถึงวิธีการหนีภัยและจุดรวมพลกรณีที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่เสี่ยงภัย ● กลไกคุ้มครองเด็กในพื้นที่ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการเบื้องต้น เช่น การป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กในภาวะฉุกเฉิน และการจัดพื้นที่และกิจกรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่ปลอดภัย 	ระยะที่ 0	
		ระยะที่ 0/1/2	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
	<ul style="list-style-type: none"> ค้นหาและทำงานร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ การแจ้งเตือนไปยังหน่วยงาน (พม.) ในพื้นที่ถึงภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น การติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องโดยมีการประสานข้อมูลจากในพื้นที่ การประสานข้อมูลจากหน่วยงานอื่นๆ และจากสื่อสาธารณะต่าง ๆ จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 1 การเตือนภัย (Alert)	
	<ul style="list-style-type: none"> การจัดเตรียมทีมที่ลงพื้นที่ที่มีภัยพิบัติและปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือ มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานและประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำกลไกในการติดตามการให้ความช่วยเหลือและช่องทางในการร้องเรียนกรณีที่มีข้อเสนอนะหรือคำติชมเกี่ยวกับการทำงานการให้ความช่วยเหลือ ประสานงานกับหน่วยงานหลักที่ให้ปฏิบัติการใจในการให้ความช่วยเหลือในภาวะภัยพิบัติ เช่น สำนักรักษาและบรรเทาสาธารณภัย อย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 2 (Alarm)	
	<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดทำการประเมินสถานการณ์ภัยพิบัติในพื้นที่ที่ประสบภัย จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการรับมือกับภัยพิบัติ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประสานทรัพยากรในการให้ความช่วยเหลือ จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 3 (Crisis)	
	<ul style="list-style-type: none"> ประสานงานกับหน่วยงานพม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 	ระยะที่ 4 (Emergency)	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
ภัยแล้ง	<ul style="list-style-type: none"> ● ติดตามรายงานข่าวภัยแล้งผ่านการทำงานของสำนักงานป้องกัน หน่วยงานป้องกัน สาธารณภัย ● จัดการอบรมพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและแผนเผชิญเหตุให้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง ● ประสานงานกับหน่วยงานหลักที่ปฏิบัติภารกิจในการให้ความช่วยเหลือในภาวะภัยพิบัติ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง ● การฝึกปฏิบัติและซ้อมแผนรับมือภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ โดยเฉพาะแผนการ รายงานเคสคุ้มครองเด็ก ● การจัดการอบรมเรื่องนโยบายคุ้มครองเด็กของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/บ้านพักเด็กและครอบครัว ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ● ปรับปรุงและทบทวนแผนเผชิญเหตุและแผนรับมือกับภัยพิบัติ ● ในพื้นที่ที่มีกลไกชุมชนคุ้มครองเด็กให้หาโอกาสในการสร้างความเข้าใจและพัฒนา ศักยภาพในการรับมือกับภัยพิบัติ ● จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	<p>ระยะที่ 0 (ภาวะปกติ)</p> <p>ระยะที่ 0/1/2</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ● การค้นหาและทำงานร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ ● การแจ้งเตือนไปยังหน่วยงาน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ในพื้นที่ถึงภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น ● การติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่องโดยมีข้อมูลจากในพื้นที่ ● การประสานข้อมูลจากหน่วยงานอื่นๆ และจากสื่อสาธารณะต่าง ๆ 	<p>ระยะที่ 1 (Alert)</p>	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือในภาวะภัยพิบัติ มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จัดทำรายการและประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำกลไกในการติดตามการให้ความช่วยเหลือและช่องทางในการร้องเรียนกรณีที่มีข้อเสนอนะหรือคำติชมเกี่ยวกับการทำงานการให้ความช่วยเหลือ ประสานงานกับหน่วยงานหลักที่ให้บริการกักใจในการให้ความช่วยเหลือในภาวะภัยพิบัติ เช่น สำนัป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 2 (Alarm)	
	<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดการประเมินสถานการณ์ภัยพิบัติในพื้นที่ประสบภัย จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการรับมือกับภัยพิบัติ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประสานทรัพยากรในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้มีการจัดอันดับความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งน้ำของโรงเรียน จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 3 (Crisis)	
	<ul style="list-style-type: none"> ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนการรับมือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	ระยะที่ 4 (ภาวะภัยพิบัติ)	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
การระบาดของโรค	<p>การรับมือกับการระบาดของ covid-19</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีการเตรียมความพร้อมในการให้บริการด้านสุขอนามัย ● ให้ความรู้เรื่องการระบาดของโรคและการป้องกันกับเด็กและชุมชนผ่านสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ● จัดเตรียมแผนและวิธีการในการทำงานผ่านระบบออนไลน์ให้การทำงานสามารถทำได้ต่อเนื่องในกรณีที่ไม่สามารถเดินทางไปสำนักงานได้ (Work from Home) ● จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้นให้กับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ● มีการติดตามจำนวนผู้ติดเชื้อภายในพื้นที่ ในประเทศและในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเฝ้าระวังการระบาดที่อาจเพิ่มสูงขึ้น ● มีการประสานงานและจัดทำฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความช่วยเหลือและบริการในพื้นที่ เช่น หน่วยงานที่ให้บริการด้านการคุ้มครองเด็ก ● จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ สร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม เช่น การแจ้งเตือนภัย การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน/หมู่บ้าน การฝึกการป้องกันและบรรเทา ● จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล <p>การรับมือกับการระบาดของโรคระบาดอื่นๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับขั้นตอนด้านบน</p>	<p>ระยะที่ 0 (ภาวะปกติ)</p> <p>ระยะที่ 0/1/2</p>	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
<p>COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแผนการปฏิบัติงานต่อเนื่อง จัดซื้อและจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโรคระบาด เช่น สบู่ หน้ากากอนามัย เจลล้างมือฆ่าเชื้อโรค และอื่น ๆ อย่างเพียงพอ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามสถานการณ์การระบาด ข่าวลือ สถานการณ์การเคลื่อนย้ายของประชาชนและนโยบายข้อจำกัดต่าง ๆ ของรัฐบาล เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ <p>ในกรณีที่เป็นการระบาดของโรคระบาดอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้มีการติดตามข้อมูลและคำแนะนำจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล <ul style="list-style-type: none"> ให้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์การเผชิญเหตุและการรับมือ ให้ใช้แผนการจัดการธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (business continuity) และแผนการทำงานจากบ้านเพื่อป้องกันและลดการระบาดของโรค เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ จัดทำข้อมูลประเมินสถานการณ์การระบาดของโรคร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และประเมินผล แจกอุปกรณ์ป้องกันโรคระบาดของโรคให้กับบุคลากร/เจ้าหน้าที่ด้านหน้า 	<p>COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแผนการปฏิบัติงานต่อเนื่อง จัดซื้อและจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันโรคระบาด เช่น สบู่ หน้ากากอนามัย เจลล้างมือฆ่าเชื้อโรค และอื่น ๆ อย่างเพียงพอ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามสถานการณ์การระบาด ข่าวลือ สถานการณ์การเคลื่อนย้ายของประชาชนและนโยบายข้อจำกัดต่าง ๆ ของรัฐบาล เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ <p>ในกรณีที่เป็นการระบาดของโรคระบาดอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้มีการติดตามข้อมูลและคำแนะนำจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล <ul style="list-style-type: none"> ให้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์การเผชิญเหตุและการรับมือ ให้ใช้แผนการจัดการธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (business continuity) และแผนการทำงานจากบ้านเพื่อป้องกันและลดการระบาดของโรค เผยแพร่ข้อมูลการป้องกันโรคระบาดผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ และอื่น ๆ จัดทำข้อมูลประเมินสถานการณ์การระบาดของโรคร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และประเมินผล แจกอุปกรณ์ป้องกันโรคระบาดของโรคให้กับบุคลากร/เจ้าหน้าที่ด้านหน้า 	<p>ระยะที่ 1 (Alert)</p> <p>ระยะที่ 2 (Alarm)</p>	<p>งบประมาณ/ทรัพยากร</p> <p>การจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์หากการระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้นควรมีการประสานงานคำแนะนำและแนวทางการรับมือจากกรมควบคุมโรคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ</p> <p>ในกรณีที่มีการระบาดมีความรุนแรงและแผนรับมือไม่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ให้มีการปรับแผนและทรัพยากรให้มีความเหมาะสม</p>

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
	<p>แผนการรับมือการระบาดของ COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำสื่อให้ความรู้เพื่อป้องกันกลุ่มเด็กและผู้ดูแลที่มีความเปราะบางจากความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับการระบาดของโรค ● ใช้มาตรการการรับมือกับสถานการณ์เพื่อควบคุมและลดการแพร่ระบาดของโรค ● ในกรณีของเด็กที่มีความเปราะบาง ให้จัดบริการการให้ความช่วยเหลือ การคุ้มครองเด็ก การจัดการรายกรณี และบริการด้านจิตสังคมผ่านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด เช่น การให้บริการผ่านระบบออนไลน์ ● ให้พิจารณาของสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น อาหาร หรือเงินสดที่การให้กับเด็กและครอบครัวที่มีความเปราะบางหรือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ เช่น ไม่สามารถดำรงชีพได้ตามปกติ <p>การป้องกันและดูแลเจ้าหน้าที่</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ให้จัดการสนับสนุนการทำงานจากบ้านของเจ้าหน้าที่ โดยมีการจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการทำงาน ● สนับสนุนให้มีมาตรการดูแลสุขภาพปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในด่านหน้า ● สนับสนุนให้มีการจัดการบริการการให้คำแนะนำและดูแลเยียวยาจิตใจกับเจ้าหน้าที่ ● จัดทำรายงานสถานการณ์ และประเมินผล 	<p>ระยะที่ 3 (Crisis)</p> <p>ระยะที่ 4 (Emergency)</p>	
มลพิษทางอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการติดตามตัวชี้วัดคุณภาพของอากาศ โดยอ้างอิงข้อมูลจากกรมควบคุมมลพิษ ● มีการติดตามความเสี่ยงและผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ (พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ จำนวนวันที่ได้รับผลกระทบ จำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะเด็กและโรงเรียน) 	ระยะที่ 0 (ปกติ)	

ภัยพิบัติ	Early Action Interventions	ช่วงของการเกิดภัยพิบัติ (Phase)	งบประมาณ/ทรัพยากร
<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาสัมพันธ์ให้พื้นที่ใกล้เคียงสถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยและปลอดภัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ● เตรียมแผนการสนับสนุนการพัฒนาทัศนภาพและให้ความรู้ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องการป้องกันภัย การหลบและหนีภัย และผลกระทบทางจิตใจจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ● จัดทำแผนอพยพ แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางแผนการอพยพให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ● ประสานงานกับหน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องประสานข้อมูลและแนวทางการรับมือกับสถานการณ์เพื่อลดความเสียหายต่อชีวิตให้มากที่สุด ● ประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนรับมือในกรณีที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบและแผนการหลบหรือหนีภัย ● พัฒนาศักยภาพและให้ความรู้บุคลากรทางการศึกษา เช่น ครู ให้เข้าใจถึงมาตรการการรับมือ และการช่วยเหลือหากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ● จัดอบรมและซ้อมแผนร่วมกับเด็กและครอบครัวในชุมชน หรือในโรงเรียนเพื่อมั่นใจว่าเด็กมีความเข้าใจในแผนปฏิบัติการและการรับมือ ● แจงและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความช่วยเหลือและบริการในพื้นที่ เช่น หน่วยงานที่ให้บริการด้านคุ้มครองเด็ก หากมีสถานการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น ● จัดทำรายงานสถานการณ์ ติดตามสถานการณ์และประเมินผล ● ให้ความช่วยเหลือกับเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนการติดตามที่ชัดเจนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บริการด้านการสงเคราะห์และหน่วยงานที่ให้บริการด้านสุขภาพจิต 	<ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับ ● การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน ● กำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรอง 	<p>ระยะที่ 1 (Alert)</p> <p>ระยะที่ 2 (Alarm)</p> <p>ระยะที่ 3 (Crisis) / ระยะที่ 4 (Emergency)</p>	

3. Humanitarian Interventions

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการป้องกัน	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
ปรับใช้กับความเสียหายทุกระดับ ขั้นตอนปฏิบัติการ	<p>มาตรการแบบบูรณาการ</p> <p>ภายใน 72 ชั่วโมงแรก</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เริ่มการใช้ระบบตรวจสอบและแจ้งเตือนภัย ■ ประสานงานหน่วยงานในพื้นที่ ■ เริ่มประสานเตรียมประเมินความต้องการกับทีมที่ปฏิบัติงานรับมือภัยพิบัติ ■ ทำการประเมินความต้องการเร่งด่วนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ <p>ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และอื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เข้าร่วมในการประเมินความต้องการร่วมที่จะเกิดขึ้น ■ เตรียมประสานงานของประมาณหรือทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการรับมือภัยพิบัติ <p>หลัง 72 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทำการประเมินความต้องการละเอียดโดยพิจารณาให้ครอบคลุมหลายมิติ ■ ทำงานผ่านคณะทำงานประสานที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อทำแผนการทำงานซึ่งมีองค์ประกอบของทั้งภาครัฐ หน่วยงานภาคประชาสังคมและชุมชน ■ ประสานงานบริหารจัดการสิ่งของและการเข้าถึงพื้นที่ 		

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> ■ พัฒนาแผนการรับมือสถานการณ์ของแต่ละส่วนงาน ■ จัดตั้งทีมปฏิบัติงานตามแผนรับมือ/แผนเผชิญเหตุที่วางไว้และเข้าปฏิบัติงาน ■ ในพื้นที่เป้าหมายของการเข้าปฏิบัติงาน ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าสายด่วน หรือช่องทางรายงานเหตุ(คุ้มครองเด็ก) ใช้งานได้ในการร้องเรียนหรือการแจ้งข้อมูล และมีการจัดทำระบบความรับผิดชอบและการรายงานที่ชัดเจนซึ่งเด็กสามารถเข้าถึงได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ นำโดย พม. ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ■ ปฏิบัติการหรือเครือข่ายใหม่ในพื้นที่ที่ไม่ได้ปฏิบัติงาน ■ ทำงานร่วมกับสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 	<p>การดำเนินงานขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยพิบัติเป็นหลัก โดย (แบ่งตามเกณฑ์ความเสี่ยงหรือระดับความรุนแรง)</p> <p>การดำเนินงานอาจต้องการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในกรณีภัยพิบัติมีความรุนแรงและมีจำนวนผู้ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก</p>
<p>นำท่วม</p>	<p>การคุ้มครองเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จัดตั้งและดำเนินกิจกรรมสันตนาการ เช่น พื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก (Child Friendly Space) เพื่อการดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง พิจารณาโอกาสในการบูรณาการการศึกษา เช่น พื้นที่การเรียนรู้ชั่วคราวภายในศูนย์อพยพ ■ ตรวจสอบระบบการส่งต่อและการจัดการรายกรณี (การให้ความช่วยเหลือ) ให้ใช้งานได้จริง/ หากไม่ ให้มีการสนับสนุนเด็กกลุ่มเป้าหมายและเด็กกลุ่มเปราะบางผ่านนักสังคมสงเคราะห์ / เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่บุคลากรปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ■ การให้บริการด้านสุขภาพจิตและจิตสังคม (MHPSS) จัดอบรมการให้ความช่วยเหลือด้านปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น (PFA) แก่ ครู ผู้นำกิจกรรมในพื้นที่สร้างสรรค์ (Child Friendly Space) คณะกรรมการชุมชน/ผู้ปกครองเด็ก และ ให้มีผู้ปฏิบัติงาน PFA ในทุกภาคส่วน เช่น ทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ บพต.และหน่วยงานของพม.เป็นผู้นำ โดยร่วมกับเครือข่ายหลักในพื้นที่ ■ ปฏิบัติงาน หรือเครือข่ายใหม่ในพื้นที่ ■ ทำงานร่วมกับหน่วยงานจัดการภัยพิบัติ เช่น ปก. สธ. ศธ. และอื่น ๆ 	

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> ■ ในสถานการณ์ที่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเป็นจำนวนมาก ให้เตรียมแผนในการรับมือกับการติดตาม ค้นหาและส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัว (ในกรณีที่ได้กักขังหรือแยกจากครอบครัวอันเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้าย) ซึ่งแผนหรือมาตรการควรรวมถึงขั้นตอนการระบุตัวตน การทำเอกสารประกอบ การติดตามครอบครัว และการกลับคืนสู่ครอบครัว ■ ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายขนาดใหญ่ / ชั่วคราวแฉก หรือ ในพื้นที่ที่ไม่มีระบบการคุ้มครองที่เพียงพอ ให้สนับสนุนระบบ การคุ้มครองเด็กที่นำโดยชุมชน (Community based) เพื่อให้มีผู้ดูแลต่าง ๆ สร้างความตระหนัก การป้องกัน ระบุตัวและส่งต่อกรณีเด็กที่ต้องการการคุ้มครอง ■ สร้างความตระหนักและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการคุ้มครองเด็กในสถานพักพิงชั่วคราวหรือที่พักสำหรับผู้พลัดถิ่น ซึ่งเด็กและกลุ่มเปราะบางอาจเสี่ยงต่อการเกิดความเสี่ยง/ความรุนแรงทางเพศเพิ่มขึ้น การถูกแสวงหาผลประโยชน์ การตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เนื่องจากสภาพลัดถิ่น การสูญเสียการคุ้มครอง การไม่มีพื้นที่เพียงพอ ฯลฯ ผ่านทางเครือข่ายในพื้นที่ ผู้นำชุมชน <p>การศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทำงานร่วมกับครูและหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ในการพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาการสูญเสียโอกาสในการเรียนอันเนื่องมาจาก การปิดโรงเรียนเป็นเวลานานเนื่องจากเหตุนี้ท่วม <p>เงินสงเคราะห์</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ การมอบเงินสงเคราะห์แก่ครอบครัวที่มีความเปราะบางสูง และในเด็กที่ต้องการออกจากโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ		

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการป้องกัน	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
ภาวะภัยแล้ง	<p>การคุ้มครองเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จัดตั้งและดำเนินกิจกรรมสันถวนการเช่น Child Friendly Space/ Safe Spaces/ สำหรับการดูแลเด็ก เช่น ภายในศูนย์อพยพ พิจารณาโอกาสในการบูรณาการการศึกษา เช่น พื้นที่เรียนรู้ชั่วคราว ตรวจสอบระบบการส่งต่อและการจัดการรายกรณีให้ใช้งานได้จริง/ หากไม่ ให้มีการสนับสนุนเด็กกลุ่มเป้าหมายและเด็กกลุ่มเปราะบาง ผ่านกลไกสังคมสงเคราะห์ / เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่บุคคลากรปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ■ MSPSS: จัดอบรมการให้ความช่วยเหลือด้านการปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น (PFA) แก่ ครู ผู้นำ CFS คณะกรรมการชุมชน/ ผู้ปกครองเด็ก และ ให้มีผู้ปฏิบัติงาน PFA ในทุกภาคส่วน เช่น ทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ ■ ในสถานการณ์ที่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเป็นจำนวนมาก ให้เตรียมแผนในการรับมือกับการติดตาม ค้นหาและคืนเด็กกลับสู่ครอบครัว (ในกรณีที่ได้ก้อจากพ่อกหรือแยกจากครอบครัวอันเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้าย) ซึ่งแผน/มาตรการควรรวมถึงขั้นตอนการระบุตัวตน การทำเอกสารประกอบ การติดตามครอบครัว และ การกลับคืนสู่ครอบครัว ■ ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายขนาดใหญ่ / ชำพรรมแดน หรือ ในพื้นที่ที่ไม่มีระบบการคุ้มครองที่เพียงพอ ให้สนับสนุนระบบ การคุ้มครองเด็กที่นำโดยชุมชนเพื่อให้ข้อมูล สร้างความตระหนัก การป้องกัน และระงับตัว และ ส่งต่อกรณีเด็กที่ต้องการการคุ้มครอง ■ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการคุ้มครองเด็กในสถานพักพิงชั่วคราว ที่พักสำหรับผู้พลัดถิ่น ซึ่งเด็กและกลุ่มเปราะบางอาจเสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรง/ความรุนแรงทางเพศเพิ่มขึ้น การถูกแสวงหาผลประโยชน์ การตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เนื่องจากการพลัดถิ่น การสูญเสียการคุ้มครองการไม่มีพื้นที่เพียงพอ ฯลฯ ผ่านทางเครือข่ายในพื้นที่ ผู้นำชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ทำงานร่วมกับหน่วยจัดการภัยพิบัติ 	

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
โรคระบาด	<p>การศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทำงานร่วมกับครูและหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ในการพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาการสูญเสียโอกาสในการเรียนอันเนื่องมาจากการปิดโรงเรียนเป็นเวลานานเนื่องจากเหตุน้ำท่วมเงินสงเคราะห์ ■ การมอบเงินสงเคราะห์แก่ครอบครัวที่มีความเปราะบางสูง และในเด็กเสี่ยงต่อการต้องออกจากโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ <p>COVID-19/ โรคที่สามารถติดต่อได้ง่าย (Pandemic หรือ Epidemic)</p> <p>สาธารณสุข น้ำสะอาด สุขาภิบาล และสุขอนามัย (WASH)</p> <p>การสื่อสารเกี่ยวกับความเสี่ยงของโรคที่ครอบคลุมเพื่อปกป้องเด็กและผู้ดูแลที่เปราะบางที่สุดจากความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 (หลักการสื่อสารความเสี่ยงและการมีส่วนร่วมของชุมชน)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ พัฒนาและเผยแพร่สื่อการให้ความรู้ให้กับเด็กที่เปราะบาง ■ การณรงค์เปลี่ยนพฤติกรรมสังคมให้ตระหนักถึงการป้องกันและการระบาดของโรค ■ พัฒนา/ปรับปรุงการรับมือกับการระบาดของโรคให้ทันสมัยและพร้อมปฏิบัติงานหาก COVID-19 กลับมาแพร่ระบาดอีก	<ul style="list-style-type: none"> ■ พม.ร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ปฏิบัติงาน หรือเครือข่ายใหม่ในพื้นที่ ■ ทำงานร่วมกับหน่วยจัดการภัยพิบัติ	

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<p>มาตรการเร่งด่วนเพื่อควบคุมและบรรเทาโรค (เสาหลัก WASH)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จัดหาชุดดูแลสุขอนามัยพร้อมอุปกรณ์สำหรับการล้างมือที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ■ สนับสนุนอาสาสมัครชุมชนด้านสุขภาพในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในกาปฏิบัติงานให้ปลอดภัยต่อเด็ก <ul style="list-style-type: none"> ○ การอบรมนโยบายคุ้มครองเด็ก สุขภาวะขั้นพื้นฐาน ○ อ้างอิงกลับไปยังข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/เครือข่ายในพื้นที่ในช่วงแรกของการปฏิบัติงาน (ระยะที่ 1 และ 2) เพื่อการประสานงานการทำงาน <p>การคุ้มครองเด็ก</p> <p>ความปลอดภัยและการคุ้มครองเด็ก: ระบุถึงความเสี่ยงด้านการคุ้มครองเด็กที่เชื่อมโยงกับการแยกตัว (isolation) การเว้นระยะห่างทางสังคม และความเครียด (เสาหลักด้านสุขภาพจิต และ ภาวะทางจิตใจ/การคุ้มครองเด็ก)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ การคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบ <ul style="list-style-type: none"> ○ ทำการประเมินความเปราะบางของเด็กในชุมชน โดยเฉพาะเด็กที่ต้องแยกจากผู้ดูแลหลักอันเนื่องมาจากมาตรการป้องกันการระบาดของโรค (เช่น การแยกตัวเพื่อการรักษา) เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกทารุณกรรม ความรุนแรง สภาวะปัญหาสุขภาพจิต ○ จัดทำระบบการจัดการดูแลและค้นหาเด็กที่อาจแยกจากครอบครัวหรือขาดผู้ดูแล พัฒนาระบบการส่งต่อเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลทางเลือกที่เหมาะสม 		

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> ○ สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้วยกลไกการคุ้มครองเด็กในชุมชนเพื่อเสริมสร้างการระบุเด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากครอบครัวหรือผู้ดูแลหลัก และกระบวนการส่งต่อการช่วยเหลือที่เหมาะสมและทันเวลาที่ ■ การให้บริการด้านการเยียวยาจิตใจและสังคม (MHPSS) สำหรับบุคคลทั่วไป ○ สร้างความตระหนักรู้ด้านผลกระทบทางจิตใจและการจัดการความเครียดสำหรับเด็กและครอบครัวในช่วงล็อกดาวน์ ○ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกโดยไม่ใช้ความรุนแรงและมีส่วนร่วมใน 'การเล่น/กิจกรรม' เพื่อกระชับสายใยครอบครัว ■ ทบทวนและนำมาตรการปฏิบัติงานการจัดการรายกรณีมาใช้ ○ ให้การสนับสนุนการจัดการกรณีผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์/เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ <p>เงินสงเคราะห์</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ พิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยเงินสงเคราะห์เพื่อการใช้จ่ายนอกประสงค์แก่ครอบครัวที่เปราะบางที่สุดและไม่เข้าเกณฑ์ได้รับความช่วยเหลืออื่น ๆ จากรัฐบาลในกรณีที่มีการระบอบการระลอกต่อไปของ COVID-19 ในอนาคต ■ จัดอบรมด้านการดำรงชีพและให้ทุนแก่เยาวชนกลุ่มเปราะบาง/ครอบครัวเพื่อรับมือการระบอบการระลอกต่อไปในอนาคต (หรือเพื่อเป็นการฟื้นฟูให้กลับสู่ภาวะปกติ) <p>การเกิดโรคระบาด (โรคระบาดที่เกิดจากการตีมาจากแหล่งนำที่มี การปนเปื้อน - เช่น อหิวาตกโรค)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ WASH ในโรงเรียน, ที่พักพิง, ที่พักพิงชั่วคราวต่าง ๆ (ขั้นตอนปฏิบัติงานตามระบุไว้ด้านบน)		

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการป้องกัน	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<p>การเกิดโรคระบาด (โรคระบาดที่มีผลเป็นพาหะ เช่น ไรต์ใช้เลือดออก)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ให้ความรู้เรื่องการแพร่เชื้อ: การป้องกันและป้องกัน (การหยุดยั้ง การแพร่พันธุ์) การใช้เปร์ย มุ้งกันแมลง การสื่อสารผ่าน ครู คณะกรรมการโรงเรียน กลุ่มผู้ปกครอง ช่องทางสื่อออนไลน์ ฯลฯ ■ การแจกจ่ายมุ้งในพื้นที่ที่มีอัตราการเสียชีวิตหรือการเจ็บป่วย – ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการป้องกัน 		
มลพิษทางอากาศ	<p>การศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ แจกสื่อการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพื่อสร้างความตระหนักรู้ เช่น การรณรงค์เพื่อแก้ไขต้นเหตุของปัญหา ■ สนับสนุนสื่อการเรียนรู้ที่บ้าน ในกรณีที่ได้ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ ■ ให้การสนับสนุนเสริมสร้างศักยภาพแก่หน่วยงานในพื้นที่และทำงานร่วมกับหน่วยงานหลัก เช่น กรมควบคุมมลพิษ และ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย <p>ด้านสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จัดหาหน้ากากอนามัยให้เด็กและกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบ 		
สถานการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงในพื้นที่การคุ้มครองเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> ■ ตรวจสอบระบบการส่งต่อและการจัดการรายกรณี (การให้ความช่วยเหลือ) ให้ใช้งานได้จริง/ หากไม่ ให้มีการสนับสนุนเด็กกลุ่มเป้าหมายและเด็กกลุ่มเปราะบางผ่านนักสังคมสงเคราะห์ / เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่บุคลากรปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ บพต.และหน่วยงานของพม.เป็นผู้นำ โดยร่วมกับเครือข่ายหลักในพื้นที่ปฏิบัติงาน หรือเครือข่ายใหม่ในพื้นที่ ■ บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยจัดการภัยพิบัติ เช่น ปภ. สธ. ศธ. และอื่น ๆ 	

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<ul style="list-style-type: none"> ■ การคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบ<ul style="list-style-type: none"> ■ ทำการประเมินความเปราะบางของเด็กในชุมชน โดยเฉพาะเด็กที่ต้องแยกจากหรือสูญเสีย ผู้ดูแลหลัก เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกทารุณกรรม ความรุนแรง สภาวะปัญหาสุขภาพจิต ■ จัดทำระบบการจัดการดูแลและค้นหาเด็กที่อาจแยกจากครอบครัวหรือขาดผู้ดูแล พัฒนาระบบการส่งต่อเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลทางเลือกที่เหมาะสม ■ สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้วยกลไกการคุ้มครองเด็กในชุมชนเพื่อเสริมสร้างการระงับเด็กที่พลัดพรากหรือแยกจากครอบครัวหรือผู้ดูแลหลัก และกระบวนการส่งต่อการช่วยเหลือที่เหมาะสมและทันเวลาที่ ■ การให้บริการด้านสุขภาพจิตและจิตสังคม (MHPSS) จัดอบรมการให้ความช่วยเหลือด้านการปฐมพยาบาลทางจิตใจเบื้องต้น (PFA) แก่ ครู ผู้นำกิจกรรมในพื้นที่สร้างสรรค์ (Child Friendly Space) คณะกรรมการชุมชน/ผู้ปกครองเด็ก และ ให้มีผู้ปฏิบัติงาน PFA ในทุกภาคส่วน เช่น ทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ ■ สนับสนุนให้เกิดการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการความเสี่ยงเพื่อลดความเสียหายของชุมชน และโรงเรียน ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นใกล้สถานศึกษาและชุมชน โดยคำนึงถึงความเปราะบางของเด็กทุกกลุ่ม เช่น เด็กที่มีความพิการและเด็กเล็ก ■ ประชาสัมพันธ์พื้นที่ใกล้เคียงสถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยและปลอดภัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		

การจัดลำดับความเสี่ยง (Risk Priority)	มาตรการเบื้องต้น	ผู้รับผิดชอบหลัก	หมายเหตุ
	<p>มาตรการเบื้องต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> เตรียมแผนการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและให้ความรู้ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเรื่องการป้องกันภัย การหลบและหนีภัย และผลกระทบทางจิตใจจากเหตุการณ์ความไม่สงบ จัดทำแผนอพยพ แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางแผนการอพยพ การอพยพให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม <p>การศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> เตรียมความพร้อมมาตรการรับมือ แผนการอพยพในกรณีที่เกิด สถานศึกษาได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ความไม่สงบ รวมถึงการซ้อมแผนร่วมกับเด็ก ทำแผนสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่องสำหรับนักเรียน ผ่านช่องทางต่างๆที่เหมาะสม เช่น ออนไลน์ ทั้งนี้วิธีการควรได้รับการประเมินตามความเหมาะสมและการเข้าถึงของเด็กและครอบครัว <p>เงินสงเคราะห์</p> <ul style="list-style-type: none"> การมอบเงินสงเคราะห์แก่ครอบครัวที่มีความเปราะบางสูง และในเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ การติดตามผลและประเมิน 		

4. การเตรียมความพร้อมขั้นต่ำเพื่อรับมือภัยพิบัติและสถานการณ์ภัย (Minimum Preparedness Actions)

การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติและสถานการณ์ภัย	ได้ทำหรือไม่ (ใช่/ไม่ใช่)	แผนในการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้แล้วเสร็จ	งบประมาณ/ทรัพยากร	กำหนดเวลา
ตัวอย่าง จัดอบรมพัฒนาศักยภาพให้ผู้บริหารเพื่อให้แผนมีความครอบคลุม				
ตัวอย่าง มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เหมาะสมกับการรับมือภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ ตามระดับของความเสียหาย ความรุนแรงและผลกระทบ				

ส่วนงาน / วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ของ (Sub-objectives)	การระบุความต้องการหรือความช่วยเหลือที่จำเป็นของเด็ก และครอบครัว	กิจกรรมหลัก	ตัวชี้วัด	Guidance / Tools
	ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขสนับสนุนการระบุตัวตนของเด็กตามกฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน ผ่านการจดทะเบียนการเกิด	สร้างความสัมพันธ์หรือการเชื่อมต่อกับหน่วยงานจดทะเบียนเกิดและงานดูแลขอหมายเจดีย์พินธุ์ งานอนามัยแม่และเด็ก และงานแผนครอบครัว	สร้างความเป็นมิตรหรือการเชื่อมต่อกับหน่วยงานจดทะเบียนเกิดและงานดูแลขอหมายเจดีย์พินธุ์ งานอนามัยแม่และเด็ก และงานแผนครอบครัว	ร้อยละ ของเด็กเกิดใหม่ที่ได้รับบริการจดทะเบียนการเกิดอย่างเป็นทางการ (เป้าหมาย 100%)	
ด้านโภชนาการเด็ก					
มาตรฐานขั้นต่ำ ข้อ 25: เด็กและผู้ดูแลโดยเฉพาะหญิงตั้งครรภ์และแม่ที่ให้นมบุตรสามารถเข้าถึงบริการทางโภชนาการที่ปลอดภัยเพียงพอและเหมาะสม	โครงการด้านโภชนาการเด็กสนับสนุนส่งเสริมการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและการฟื้นฟูจิตใจของเด็กและผู้ดูแลเด็ก	เพิ่มคำถามเกี่ยวกับสุขภาพจิตและการจัดการความเครียดในระหว่างที่มีการสัมภาษณ์เด็กหรือผู้ดูแลเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินมาตรการช่วยเหลือสำหรับครัวเรือนที่เสี่ยงต่อภาวะทุพโภชนาการและ/หรือที่เสี่ยงต่อความรุนแรง เช่น การส่งเสริมกิจกรรมช่วยเหลือแม่ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ หรือกิจกรรมพัฒนาทางจิตและสังคมสำหรับเด็กทารกและเด็กเล็ก - จัดกิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือให้พ่อแม่เลี้ยงดูลูกโดยไม่ใช้ความรุนแรง การพัฒนาทางจิตสังคม และการที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและครอบครัว 	ร้อยละ โครงการโภชนาการในพื้นที่ที่สอดแทรกแนวทางการคุ้มครองเด็กเข้าไปในกิจกรรมและกิจกรรม (เป้าหมาย 100%); ร้อยละ ของการส่งต่อที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามระเบียบรรมจากหน่วยงานด้านโภชนาการเด็กไปยังกลุ่มงานคุ้มครองเด็ก	
ผู้ปฏิบัติงานด้านโภชนาการเด็กมีส่วนร่วมทำงานป้องกันไม่ให้เกิดการลักพาตัวจากครอบครัวและสามารถให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมเมื่อเจอเหตุการณ์ที่ลึกลับ	ระมัดระวังเด็กที่ลึกลับหรือแยกจากผู้ปกครองโดยการทำกรบันทึกข้อมูลเบื้องต้นที่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก (เช่น ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย หรือพื้นที่ที่สร้างสรรคสำหรับเด็ก)	- ระบุตัวเด็กที่ลึกลับหรือแยกจากผู้ปกครองโดยการทำกรบันทึกข้อมูลเบื้องต้นที่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก (เช่น ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย หรือพื้นที่ที่สร้างสรรคสำหรับเด็ก) ในสถานพยาบาล	<ul style="list-style-type: none"> - สสำรวจเบื้องต้นว่าเด็กที่เข้ารับบริการด้านโภชนาการได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ปลอดภัยจากความรุนแรงด้วยหรือไม่ - ติดตามเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ใช้บริการโภชนาการ รวมถึงเด็กที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลหรือเด็กที่เสี่ยงต่อการลักพาตัวจากผู้ดูแล หรือถูกขโมยหรือขโมยตัว - ติดตามและจัดการหน่วยงานทางสาธารณสุขเมื่อผู้ดูแลเด็กเข้ามาใช้บริการในโครงการ 	ร้อยละ ของเจ้าหน้าที่ด้านโภชนาการที่สามารถระบุอาการความเสี่ยงของเด็กเพื่อป้องกันเด็กจากการลักพาตัวจากครอบครัว (เป้าหมาย 100%)	
การดูแลด้านสาธารณสุขฉุกเฉินและกรณีฉุกเฉินขั้นพื้นฐาน)					
มาตรฐานขั้นต่ำ ข้อ 26: เด็กทุกคนเข้าถึงน้ำสะอาดสำหรับบริโภคและได้ใช้บริการสุขอนามัยขั้นพื้นฐานที่เคารพข้อศักดิ์ศรี	มีการให้บริการด้านสาธารณสุขฉุกเฉินขั้นพื้นฐานในพื้นที่ที่ดูแลเด็กหรือสถานที่ให้บริการด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน (เช่น ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย หรือพื้นที่ที่สร้างสรรคสำหรับเด็ก)	- จัดหาน้ำสะอาด น้ำดื่มนี้ ใช้ที่เพียงพอให้พื้นที่ดูแลเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> - หรือร่วมกับเด็กและเยาวชน(รวมทั้งเด็กหญิง) เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานที่ให้บริการ (จุดกรองน้ำดื่ม ห้องน้ำ ที่ชำระล้างอื่นๆ) และวิธีการจัดการขยะจากผ้าอนามัย รวมถึงบริการหรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับเด็กที่อาจเข้าถึงได้ทางร่างกาย - จัดหาและสร้างจุดบริการน้ำสะอาดเพื่อใช้ไปตลอดทั้ง (แสงสว่างที่สว่าง มีกลิ่นคาวน้ำสะอาด แยกเพศชายหญิง แข็งแรง เด็กๆ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวางสำหรับผู้พิการ และสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในชุมชน) - ในพื้นที่ที่เด็กจะเข้าไปรอน้ำ อาจจัดเตรียมภาชนะที่เหมาะสมกับเด็กต่อระดับระดับน้ำให้เป็นการสนับสนุนการใช้แรงงานเด็กภคภคหรือขนน้ำ คำนึงถึงระยะทางที่เด็กจะเดินมาที่จุดรอน้ำว่าไกลเกินไปหรือไม่ หรือการที่ได้มีการรอน้ำไปใช้ จะเป็นการรบกวนการที่กิจกรรมอื่นของเด็กหรือไม่ (เช่น การเข้าชั้นเรียนหรือการรบกวนกิจกรรมของเด็ก) 	ร้อยละ ของพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็กที่มีน้ำใช้ดื่มที่เพียงพอ (เป้าหมาย 100%)	
ความเป็นมนุษย์ และลดความเสี่ยงต่อความรุนแรงทางกาย ทางเพศและการแสวงประโยชน์ต่อเด็ก	สถานที่ให้บริการน้ำสะอาดจะต้อง (WASH facilities): (a) เป็นมิตรกับเด็ก เด็กสามารถเข้าถึงจุดบริการได้โดยสะดวกและทั่วถึง และ; (b) ลด ความเสี่ยงหรืออันตรายใดๆ ที่เด็กอาจเกิดขึ้นกับเด็ก	- หรือร่วมกับเด็กและเยาวชน(รวมทั้งเด็กหญิง) เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานที่ให้บริการ (จุดกรองน้ำดื่ม ห้องน้ำ ที่ชำระล้างอื่นๆ) และวิธีการจัดการขยะจากผ้าอนามัย รวมถึงบริการหรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับเด็กที่อาจเข้าถึงได้ทางร่างกาย	<ul style="list-style-type: none"> - หรือร่วมกับเด็กและเยาวชน(รวมทั้งเด็กหญิง) เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานที่ให้บริการ (จุดกรองน้ำดื่ม ห้องน้ำ ที่ชำระล้างอื่นๆ) และวิธีการจัดการขยะจากผ้าอนามัย รวมถึงบริการหรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับเด็กที่อาจเข้าถึงได้ทางร่างกาย - จัดหาและสร้างจุดบริการน้ำสะอาดเพื่อใช้ไปตลอดทั้ง (แสงสว่างที่สว่าง มีกลิ่นคาวน้ำสะอาด แยกเพศชายหญิง แข็งแรง เด็กๆ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ไม่มีสิ่งกีดขวางสำหรับผู้พิการ และสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในชุมชน) - ในพื้นที่ที่เด็กจะเข้าไปรอน้ำ อาจจัดเตรียมภาชนะที่เหมาะสมกับเด็กต่อระดับระดับน้ำให้เป็นการสนับสนุนการใช้แรงงานเด็กภคภคหรือขนน้ำ คำนึงถึงระยะทางที่เด็กจะเดินมาที่จุดรอน้ำว่าไกลเกินไปหรือไม่ หรือการที่ได้มีการรอน้ำไปใช้ จะเป็นการรบกวนการที่กิจกรรมอื่นของเด็กหรือไม่ (เช่น การเข้าชั้นเรียนหรือการรบกวนกิจกรรมของเด็ก) 	ร้อยละ ของโครงการสาธารณสุขฉุกเฉินที่คำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของเด็ก ซึ่งมีการจัดทำความปลอดภัยตั้งแต่ช่วงวางแผนผลทำโครงการ ระหว่างดำเนินการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล	ร้อยละ ของสถานที่ให้บริการน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคที่ดำเนินการตามมาตรฐาน ร้อยละ ของพื้นที่โครงการที่มีความปลอดภัยและลดความเสี่ยง เมื่อมีเด็กมาบรรเทาทุกข์หรือขนน้ำไปใช้
มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิและสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ	มีการจัดการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงเด็กที่พิการหรือทุพพลภาพ	จัดการทำอนามัยที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงเด็กที่พิการหรือทุพพลภาพ	จัดการทำอนามัยที่เหมาะสมสำหรับเด็ก สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงเด็กที่พิการหรือทุพพลภาพ	ร้อยละ ของเด็กหญิงและเด็กที่มีภาวะพิการซึ่งได้รับความช่วยเหลือให้เข้าถึงอุปกรณ์ที่จำเป็นและสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในชุมชนเพื่อรักษาสุขอนามัย เช่น ผ้าอนามัย หรือของใช้ส่วนตัวอื่นๆ ในการทำความสะอาดร่างกาย	

Tool 6:

แบบฟอร์มการลงทะเบียนฉบับเต็มสำหรับเด็กที่ไม่ได้รับการดูแล
และพลัดพรากหรือแยกจากครอบครัว

การยินยอมให้มีการแชร์ข้อมูล (โปรดตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้กรอกแบบฟอร์มที่ถูกต้องแล้วเพื่อให้ได้รับความยินยอม)

เด็กได้ยินยอมให้จัดเก็บ/แชร์รายละเอียดส่วนตัว (ชื่อ รูปภาพ ฯลฯ) หรือไม่
ส่วนที่ 1 - รายละเอียดส่วนบุคคลของเด็ก

ได้ ไม่ได้

หมายเลขการลงทะเบียน
(สร้างโดยฐานข้อมูล)

สถานะ "การพลัดพราก" หรือ
"แยกจากครอบครัว" ของเด็กคืออะไร

ถูกแยกออกจากครอบครัว ไม่ได้รับการดูแล

รูปภาพ

หมายเลขบัตรประจำตัวอื่น ๆ

หมายเหตุ: จาระบุโดยโครงการ

ชื่อของหน่วยงานที่ออกบัตรประจำตัวอื่น ๆ

ประเภทประชากร

ผู้ขอลี้ภัย ผู้ลี้ภัย (Refugee) ผู้พลัดถิ่นภายในภูมิภาค พลเมือง(ไม่พลัดถิ่น)

หมายเหตุ:

(Asylum seeker) (IDP)

จะระบุโดยโครงการ

ประเด็นการคุ้มครอง

พลัดพรากจากครอบครัว ไม่ได้รับการดูแล เด็กที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังติดอาวุธ (CAAFAG)

หมายเหตุ:

พิการ หายไป / ถูกลักพาตัว กำพร้า

จะระบุโดยโครงการ

เด็กหญิงเป็น(หัวหน้า)หลักในการดูแลครอบครัว เด็กชายเป็น(หัวหน้า)หลักในการดูแลครอบครัว เด็กที่ถูกนำไปค้ามนุษย์ แรงงานข้ามชาติ อยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าหรือสถาบันอื่น ๆ อาศัย/ (นอนในถนน)เด็กเร่ร่อนนอนไม่เป็นที่ (รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก) เด็กถูกใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย ไม่ได้ไปโรงเรียน ถูกคุมขัง ถูกเนรเทศ ใช้สารเสพติด บาดเจ็บสาหัส (ป่วยมาก)มีภาวะความเจ็บป่วยขั้นรุนแรง แม่วิญญู / ตั้งครรภ์ ถูกทารุณกรรมทางกาย ถูกทารุณกรรมทางเพศ ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ติดเชื้อเอชไอวี / เอดส์ วัณโรค

ประเด็นการคุ้มครองอื่น ๆ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ชื่อเด็ก

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

มีชื่อใด ๆ ที่ได้รับหลังจาก
การพลัดพรากหรือแยกจาก
หรือไม่?

มี ไม่มี

ถ้ามีกรุณาระบุชื่อที่ใช้

ชื่อและคำอื่น ๆ ที่ใช้เรียกเด็ก

เพศ

ชาย หญิง

อายุที่ระบุโดยเด็ก

อายุประมาณโดยผู้สัมภาษณ์

ปีเกิด

สัญชาติของเด็ก

คู่มือ สำหรับการกำหนดรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

ชาติพันธุ์ของเด็ก

หมายเหตุ: จะถูกกำหนด

โดยโครงการ

กลุ่มชาติพันธุ์ 1	กลุ่มชาติพันธุ์ 2	กลุ่มชาติพันธุ์ 3
-------------------	-------------------	-------------------

ผู้นำแบบดั้งเดิมสำหรับชุมชน ของเด็ก

หมายเหตุ: จะถูกกำหนด

โดยโครงการ

ผู้นำ 1	ผู้นำ 2	ผู้นำ 3
---------	---------	---------

ภาษาที่เด็กใช้พูด

หมายเหตุ: จะถูกกำหนด

โดยโครงการ

ภาษา 1 ภาษา 2 อื่นๆ

ศาสนาของเด็ก

หมายเหตุ: จะถูกกำหนด

โดยโครงการ

ศาสนา 1 ศาสนา 2 อื่นๆ

สถานที่เกิด / ที่อยู่บ้าน

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

หมายเหตุ: ผู้ดูแลระดับแต่ละระดับสามารถปรับให้เข้ากับรูปแบบที่อยู่เฉพาะของแต่ละภูมิภาคได้

หมายเลขโทรศัพท์

(ลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่น)

คำอธิบายพรรณาสัญลักษณ์ของเด็ก
ด้านกายภาพที่สังเกตเห็นได้

เด็กมีพื้นฐานเกี่ยวกับการคิด (เลข) คำนวน/
ทักษะการอ่านออกเขียนได้หรือไม่?

มี

ไม่มี

ประเภทของการศึกษาการฝึกอบรม

ปฐมวัย

มัธยมศึกษา

การศึกษานอกระบบ

อื่นๆ

หรือประสบการณ์ในการทำงานที่เด็ก

ประถมศึกษา

อาชีวศึกษา

การเรียนรู้หลักสูตรแบบเร่งรัด

ได้มีประสบการณ์ก่อนที่มีพลัดพราก

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

หากเทียบเคียงได้เด็กได้รับการศึกษาในระดับใด

(P1, P2, P3, P4, P5, P6, GS1, GS2, GS3, SS1, SS2, SS3, ระดับ 1, ระดับ 2, การตัดเย็บ, การทำผม, งานช่างไม้, งานอดิเรกอื่น ๆ ฯลฯ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ (ระบุได้หลายระดับโดยสามารถเพิ่มลงในฟอร์มและลงในฐานข้อมูล)

ส่วนที่ 2 - รายละเอียดของครอบครัว

บิดาของเด็ก

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

บิดายังมีชีวิตอยู่หรือไม่

มี ไม่มี ไม่ทราบ อาชีพของบิดา ที่อยู่บ้านของบิดา
(หากแตกต่างจากที่อยู่
ตามสถานที่เกิดของเด็ก /
ที่อยู่บ้าน)

ภูมิลำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

มารดาของเด็ก

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

มารดายังมีชีวิตอยู่หรือไม่

มี ไม่มี ไม่ทราบ อาชีพของมารดา ที่อยู่บ้านของมารดา
(หากแตกต่างจากที่อยู่
ตามสถานที่เกิดของเด็ก/
ที่อยู่บ้าน)

ภูมิลำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

หากเชื่อว่าบิดาหรือมารดา
เสียชีวิตให้ระบุรายละเอียด
รวมถึงว่าข้อมูลที่ได้รับว่า
มีการยืนยันหรือไม่

--

ชื่อของผู้ดูแลก่อนที่
จะพลัดพรากหรือแยกจาก
(หากแตกต่างจากบิดา / มารดา)

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

ความสัมพันธ์ (บิดา มารดา พี่/น้องสาว พี่/น้องชาย ลุง ป้า ยาย ปู่ อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ที่อยู่ถาวรของเด็กและ
ครอบครัวก่อนที่จะพลัดพราก
หรือแยกจาก (ถ้าแตกต่าง
จากสถานที่เกิด / ที่อยู่บ้าน)

ภูมิลำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

หมายเลขโทรศัพท์

คู่มือ สำหรับการกำแผนรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

สมาชิกในครอบครัวที่เด็กได้พลัดพรากหรือแยกจากมา

กรุณาเขียนชื่อหรือชื่อเล่นของบุคคลอื่นที่มีนัยสำคัญที่เด็กพูด สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีหรือคนอื่น ๆ ที่สามารถให้ข้อมูลเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ให้สอบถามเด็ก ๆ อีกครั้งเป็นครั้งคราวถึงชื่อบิดามารดา พี่น้องของเด็ก

ความสัมพันธ์	ชื่อ (ชื่อต้น นามสกุลและชื่อเล่น)	เพศ	อายุ	ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่	อาชีพ	ที่อยู่ล่าสุด	วันที่พลัดพราก	ข้อคิดเห็น

ส่วนที่ 3 - ประวัติการพลัดพรากหรือแยกจาก

วันที่พลัดพรากหรือแยกจาก

สาเหตุหลักของการพลัดพรากหรือแยกจากคืออะไร

- สัมครใจ การหย่าร้าง / การสมรสใหม่ สงคราม ความยากจน
 ถูกทอดทิ้ง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความตาย ถูกลักพาตัวไป
 การทารุณกรรม / ความรุนแรง / การถูกใช้เพื่อการแสวงหาประโยชน์จากครอบครัว ความเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว การส่งกลับภูมิลำเนา การเคลื่อนที่ของประชากร
 ขาดการเข้าถึงบริการ / การสนับสนุน มอบหมายให้อยู่ในความดูแลของบุคคล / องค์กร อื่นๆ
 โปรดระบุ อื่นๆ

สถานที่พลัดพรากหรือแยกจาก

ภูมิลำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

อธิบายสถานการณ์ของการพลัดพรากหรือการแยกจาก

อธิบายการเคลื่อนไหวเพิ่มเติมระหว่างสถานที่ของการพลัดพรากและสถานที่ปัจจุบัน

รายละเอียดของคนอื่นที่สามารถให้ข้อมูลการสืบค้นกลับและวิธีการติดต่อได้

ส่วนที่ 4 - พี่น้อง (ชาย&หญิง) ญาติที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก

เด็กแต่ละคนจะต้องมีไฟล์ของตัวเองและควรจะป้อนลงในฐานข้อมูลแยกต่างหาก

อันดับที่ 1

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล

ฐานข้อมูลหมายเลข หมายเลข
ประจำตัว ประจำตัวอื่นๆ

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

อายุ (โดยประมาณ)

(พี่น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

อันดับที่ 2

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

ฐานข้อมูลหมายเลข	หมายเลข
ประจำตัว	ประจำตัวอื่นๆ

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

	อายุ (โดยประมาณ)
--	------------------

อันดับที่ 3

ชื่อ	ชื่อกลาง	นามสกุล
------	----------	---------

ฐานข้อมูลหมายเลข	หมายเลข
ประจำตัว	ประจำตัวอื่นๆ

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

	อายุ (โดยประมาณ)
--	------------------

ส่วนที่ 5 - การดูแลที่ได้รับในปัจจุบัน

เด็กได้รับการดูแลในปัจจุบันแบบใด

ครอบครัวอุปถัมภ์ ☐	(บนท้องถนน) เร่ร่อนนอนไม่เป็นที่ ☐	ศูนย์ดูแลเด็กชั่วคราว ☐
(เด็กเป็นหัวหน้าครอบครัว) ☐	เด็กเป็นผู้ดูแลหลักในครอบครัว ☐	สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า ☐
	อื่นๆ ☐	

โปรดระบุ

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ชื่อ / ที่อยู่ของหน่วยงานที่ให้หรือสนับสนุนการจัดการดูแล

ชื่อผู้ดูแลปัจจุบัน

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

ของบุคคลคนนี้กับเด็กคืออะไร

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

ที่อยู่ซึ่งเด็กอาศัยอยู่ในปัจจุบัน

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

การดูแลครั้งนี้เริ่มต้นเมื่อใด

ถ้าที่อยู่ปัจจุบันเป็นแบบชั่วคราว สถานที่ใดที่ผู้ดูแลวางแผนจะอาศัยอยู่ (ส่งกลับภูมิภาค, ย้าย, ฯลฯ)

ประเทศ	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

คู่มือ สำหรับการกำหนดรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

ถ้าจำเป็นต้องได้รับการดูแลในระยะสั้นหรือระยะยาว โปรดให้รายละเอียด

ส่วนที่ 6 - ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคุ้มครอง

ให้ข้อมูลมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในประเด็นปัญหาด้านการคุ้มครองทั้งหมดที่ระบุในข้อที่ 1 รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ การดำเนินการ (ที่จำเป็นการดำเนินการ)และการติดตามที่จำเป็น โปรดระบุวันที่ดำเนินการใด ๆ และเน้นความจำเป็นในกรณีที่ต้องการรับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

การประเมิน:

การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

การติดตามอย่างต่อเนื่อง

ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติม

ส่วนที่ 7 - ความต้องการของเด็ก (ผู้ปกครองที่ต้องการ / ผู้ดูแล / สมาชิกในครอบครัวสำหรับการติดตาม)

ประเภทของการดูแลที่เด็กต้องการ

การดูแลชั่วคราว

การกลับไปอยู่กับครอบครัว

การจัดที่พักอาศัยอิสระ

ประเภทของความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในทันที

เด็กต้องการ (การการ) กลับไปอยู่กับ
กับของครอบครัวหรือไม่

ใช่ เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ใช่ แต่ในภายหลัง

ไม่

ถ้า "ไม่" หรือ "ใช่ แต่ในภายหลัง" โปรดอธิบายว่าเหตุใด:

ถ้าหากเด็กไม่ต้องการการกลับไปอยู่กับครอบครัว:

เด็กต้องการ / วางแผนที่จะ (มี)
ใช้ชีวิตอยู่ที่ไหน

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

เด็กต้องการ / วางแผนที่จะ (มี)

ใช้ชีวิตอยู่กับใคร

ตนเอง

สามี / ภรรยา / คู่รัก

สมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ

ไม่รู้

(หากไม่มีคนที่เด็กต้องการจะอยู่ด้วย) หากเด็กไม่ประสงค์จะอยู่กับใคร (การจัด)การดูแลระยะยาว(แบบ)ลักษณะใดที่(พวกเขา)เด็ก ๆ ต้องการ เช่น การอุปการะเลี้ยงดู การรับ(เลี้ยง)เด็กเป็นบุตรบุญธรรม บ้านกลุ่มเล็ก ๆ เด็กเป็นผู้ดูแลหลักในครอบครัวตนเอง(หัวหน้าครอบครัว) หรือต้องการใช้ชีวิต (ที่เป็น)อิสระ

ถ้าเด็กต้องการ การอยู่ร่วมกับ (รวมกลุ่มของ) ครอบครัว:

ความต้องการลำดับแรก

ชื่อ

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

(ที่)น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ที่อยู่ล่าสุด

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

หมายเลขโทรศัพท์

ความต้องการลำดับที่สอง

ชื่อ

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

ที่อยู่ล่าสุด

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

หมายเลขโทรศัพท์

ความต้องการลำดับที่สาม

ชื่อ

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

(ความสัมพันธ์) สัมพันธภาพ

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

ที่อยู่ล่าสุด

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

หมายเลขโทรศัพท์

(เด็กมีการติดต่อหรือได้ยินข่าวจากญาติหรือไม่) เด็กได้ติดต่อ หรือได้รับการติดต่อหรือรับทราบข่าวจากญาติบ้างหรือไม่

มี

ไม่

คู่มือ สำหรับการกำหนดรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

ถ้ามี ให้ระบุรายละเอียด

เด็กยินยอมที่จะเปิดเผยรายละเอียดส่วนบุคคล (ชื่อ รูปภาพ ฯลฯ) เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนในการสนับสนุนการติดตามหรือไม่

ยินยอม

ไม่ยินยอม

ส่วนที่ 8 - ข้อมูลอื่น ๆ

ให้ชื่อของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้สัมภาษณ์เด็ก

--

(ให้) บันทึกข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (กับความเกี่ยวข้อง) ข้อ ที่เป็นประโยชน์ และสามารถ (อาจ) ช่วยในการติดตามเด็กได้

แสดงรายละเอียดของเอกสารใด ๆ ที่เด็กมีติดตัวมา

ส่วนที่ 9 - ความลับของข้อมูล

เด็กต้องการที่จะ(ระงับ)งดหรือไม่ให้ข้อมูลทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้ให้ไว้กับบุคคล / หน่วยงานบางแห่งหรือไม่

ต้องการ

ไม่

(พวกเขา) เด็กต้องการ (ระงับ) ที่จะงดหรือไม่ต้องการให้ข้อมูลแก่ใคร

ครอบครัว

รัฐบาล

ผู้ดำเนินการที่ไม่ใช่รัฐ

อื่นๆ

ระบุข้อมูลที่ (ควรระงับ) ของดหรือไม่ให้

--

เหตุผลในการระงับของดหรือไม่ให้ข้อมูล (สามารถเลือกได้หลายรายการ)

กลัวอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น

ต้องการสื่อสารข้อมูลด้วยตัวเอง

เหตุผลอื่น

โปรดระบุ

--

ข้อมูลเพิ่มเติม

ส่วนที่ 10 - รายละเอียดของผู้สัมภาษณ์

ชื่อ / เข้าสู่ระบบ

--

ตำแหน่ง

--

หน่วยงาน

--

วันที่สัมภาษณ์

--

สถานที่สัมภาษณ์

ภูมิภาค/อำเภอ	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จักร ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

เขตข้อมูลรายการสำหรับฐานข้อมูลจะถูกแรงงและล้อมรอบภายในกล่องที่มีเส้นขอบหนาขึ้น

แบบฟอร์มลงทะเบียนสำหรับเด็กในภาวะ (สภาวะ) เปราะบางอื่น ๆ (ที่ไม่พลัดพรากหรือแยกจากจากครอบครัว)

การยินยอมให้มีการแชร์ข้อมูล (โปรดตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้กรอกแบบฟอร์มที่ถูกต้องแล้วเพื่อให้ได้รับความยินยอม)

เด็กได้ยินยอมให้จัดเก็บ/แชร์รายละเอียดส่วนตัว (ชื่อ รูปภาพ ฯลฯ) หรือไม่

ไม่ได้

ส่วนที่ 1 - รายละเอียดส่วนบุคคลของเด็ก

หมายเลขการลงทะเบียน

(สร้างโดยฐานข้อมูล)

หมายเลขบัตรประจำตัวอื่น ๆ

หมายเหตุ: จะระบุโดยโครงการ

จากหน่วยงานใด

ประเภทประชากร

ผู้ขอลี้ภัย (Asylum seeker) ผู้ลี้ภัย Internally Displaced (IDP) National (not displaced)

ประเด็นการคุ้มครอง

หมายเหตุ: จะระบุโดยโครงการ

ถูกที่บ้านละเลย (ถูกปล่อยปละละเลย) ไม่มีรหัสการลงทะเบียน หายไป / ถูกลักพาตัว เด็กหญิงเป็นหัวหน้าครอบครัว (เด็กหญิงเป็นหลักในการดูแลครอบครัว) เด็กที่ถูกนำมาค้ามนุษย์ อยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าหรือสถาบันอื่น ๆ รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก(เด็กถูกใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย) ถูกคุมขัง ใช้สารเสพติด ป่วยมาก(มีภาวะความเจ็บป่วยขั้นรุนแรง) ถูกทารุณกรรมทางกาย ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ วัณโรค มีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิด / การถูกแสวงหาประโยชน์ พิการ กำพร้า เด็กชายเป็นหัวหน้าครอบครัว(เด็กชายเป็นหลักในการดูแลครอบครัว) แรงงานข้ามชาติ อาศัย/ นอนในถนน(เด็กเร่ร่อนนอนไม่เป็นที่) ไม่ได้ไปโรงเรียน ถูกเนรเทศ บาดเจ็บสาหัส แม่วัยรุ่น / ตั้งครรภ์ ถูกทารุณกรรมทางเพศ ติดเชื้อเอชไอวี / เอดส์ ประเด็นการคุ้มครองอื่น ๆ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ชื่อเด็ก

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ชื่อและคำอื่น ๆ ที่ใช้เรียกเด็ก

<input type="text"/>	เพศ ชาย ☐	หญิง ☐
----------------------	----------------------------------	-------------------------------

อายุที่ระบุโดยเด็ก

<input type="text"/>	อายุประมาณโดยผู้สัมภาษณ์ <input type="text"/>	ปีเกิด <input type="text"/>
----------------------	---	-----------------------------

สัญชาติของเด็ก

เชื้อชาติของเด็ก

กลุ่มชาติพันธุ์ 1 <input type="text"/>	กลุ่มชาติพันธุ์ 2 <input type="text"/>	กลุ่มชาติพันธุ์ 3 <input type="text"/>
--	--	--

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ผู้นำแบบดั้งเดิมสำหรับ

ชุมชนของเด็ก

ผู้นำ 1 <input type="text"/>	ผู้นำ 2 <input type="text"/>	ผู้นำ 3 <input type="text"/>
------------------------------	------------------------------	------------------------------

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

คู่มือ สำหรับการกำหนดรับมือภัยพิบัติเพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

ภาษาที่เด็กใช้พูด

ภาษา 1 ภาษา 2 อื่นๆ

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ศาสนาของเด็ก

ศาสนา 1 ศาสนา 2 อื่นๆ

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

สถานที่เกิด / ที่อยู่บ้าน

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

หมายเหตุ: ผู้ดูแลระบบแต่ละระดับสามารถปรับให้เข้ากับรูปแบบที่อยู่เฉพาะของแต่ละภูมิภาคได้

หมายเลขโทรศัพท์

ส่วนที่ 2 - การดูแลที่ได้รับในปัจจุบัน

ปัจจุบันเด็กอาศัยอยู่:

ลำพัง (อยู่เพียงลำพัง/ดูแลตนเอง) เด็กเป็นหัวหน้าครอบครัว (เป็นหลักในการดูแลครอบครัว) ครอบครัวที่กำกับ ครอบครัวอุปถัมภ์ สถานรองรับ ถ้าเด็กไม่อยู่กับบิดา มารดา
โปรดระบุชื่อผู้ดูแลในปัจจุบันระบุความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ดูแลปัจจุบัน
(ของบุคคลคนนี้นี้กับเด็กคืออะไร)

(พี่/น้อง ชาย/หญิง ลุง ป้า ย่า/ยาย ปู่/ตา อื่น ๆ)

ที่อยู่ปัจจุบันของเด็ก
(ถ้าแตกต่างจากที่อยู่
ตามสถานที่เกิด)

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

หมายเลขโทรศัพท์

การดูแลครั้งนี้เริ่มต้นเมื่อใด

ขนาดครอบครัว (ลักษณะครอบครัว เช่น
ครอบครัวเดี่ยว, ครอบครัวขยาย)

ส่วนที่ 3 - รายละเอียดของครอบครัว

บิดาของเด็ก

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

บิดายังมีชีวิตอยู่หรือไม่

มี ไม่ ไม่ทราบ

อาชีพของบิดา

ที่อยู่บ้านของบิดา
(หากแตกต่างจากที่อยู่
ตามสถานที่เกิดของเด็ก /
ที่อยู่บ้าน)

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

มารดาของเด็ก

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

มารดายังมีชีวิตอยู่หรือไม่

มี ไม่ ไม่ทราบ อาชีพของมารดา

ที่อยู่บ้านของมารดา
(หากแตกต่างจากที่อยู่
ตามสถานที่เกิดของเด็ก /
ที่อยู่บ้าน)

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

หากเชื่อว่าบิดาหรือมารดา
เสียชีวิตให้ระบุรายละเอียด
รวมถึงว่าข้อมูลที่ได้รับว่า
มีการยืนยันหรือไม่

ส่วนที่ 4 - กิจกรรม

เด็กไปโรงเรียนหรือได้รับการฝึกอบรมอยู่หรือไม่

ใช่ ไม่

ถ้าไม่ เพราะอะไร

ข้อจำกัด ด้านการเงิน ขาดการเข้าถึง การตั้งครม / เด็ก ๆ
ต้องช่วยครอบครัว / ทำงาน ขาดความสนใจ ขาดระบบพื้นฐาน
แต่งงานเร็ว (แต่งงานเร็วหรือก่อนวัยอันควร) อื่นๆ

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ถ้าใช่ เป็นการศึกษาหรือ
การฝึกอบรมประเภทใด

หากเทียบเคียงได้เด็กได้รับ
การศึกษาในระดับใด

(ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาผู้ใหญ่ / การรู้หนังสือ การฝึกอบรมวิชาชีพ การฝึกอบรมเร่งรัด อื่น ๆ)

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน หรือการดำเนินชีวิต
หรือกิจกรรมการจ้างงานใดบ้าง

กิจกรรมการเลี้ยงชีพ กิจกรรมเส้นทางการ งานที่ไม่ได้รับค่าจ้าง
การจ้างงานที่ได้รับค่าจ้าง อื่นๆ

หมายเหตุ: จะถูกกำหนดโดยโครงการ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

หากเด็กไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียน หรือรับการฝึกอบรมหรือทำกิจกรรมใดๆ มีสิ่งใดที่เป็นความชอบของเด็กหรือไม่

ไปโรงเรียน การจ้างงานที่ได้รับค่าจ้าง อื่นๆ
กิจกรรมการเลี้ยงชีพ การฝึกอบรม โปรดระบุ

ส่วนที่ 5 - การประเมินการดูแล

พิจารณาความคิดเห็นของเด็ก ครอบครัว ครูของพวกเขา ชุมชน ฯลฯ รวมทั้งข้อสังเกตของคุณเอง

ส่วนบุคคล (ลักษณะทั่วไปและพฤติกรรม)

คำแนะนำในการประเมินความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก: เด็กรู้สึกกังวลหรือไม่ เด็กมีเสื้อผ้าที่เพียงพอหรือไม่ เด็กรู้สึกกลัว / ไม่ชอบเข้าสังคมหรือไม่ เด็กร้องไห้ / ไม่มีความสุขหรือไม่ เด็กไม่สามารถนอนหลับได้ (ฝันร้ายหรือเสียงกริ่งหรือเครื่อง(ใน)ขณะ(การ)นอนหลับ) พฤติกรรมของเด็กมีความโกรธหรือก้าวร้าวหรือไม่ เด็กสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพ(ผูกมิตร)และรักษาสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนไว้ได้หรือไม่ เด็กมีโอกาสร่วม(ส่วนร่วม)ในกิจกรรมที่ผิดปกติหรือไม่มี เด็กรู้สึกปลอดภัยหรือไม่

ข้อสังเกต	การดำเนินการในระหว่างการเยี่ยม	คำแนะนำให้ดำเนินการเพิ่มเติม

การประเมิน: การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน   การติดตามต่อเนื่อง   ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติม

ครอบครัว (ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสภาพความเป็นอยู่ใน (บ้าน) ครอบครัว)

คำแนะนำในการประเมินครอบครัว: เด็กมีความสุขในบ้านหรือไม่ เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับเด็กหรือสมาชิกในครอบครัวอื่น ๆ หรือไม่ เด็กได้รับการปฏิบัติอย่างแตกต่างจากเด็กคนอื่น ๆ ในครอบครัวหรือไม่ เด็กรู้สึกผิดหวังหรือมีความก้าวร้าวในบ้านหรือไม่ เด็กถูกฝึกให้มีระเบียบวินัยอย่างไร เด็กได้รับการสนับสนุนหรือชี้แนะอย่างไรถ้ารู้สึกอารมณ์(เสีย)ไม่ดี บิดามารดา / ผู้ดูแล (สนใจ)ใส่ใจในความเป็นอยู่ของเด็กหรือไม่

ข้อสังเกต	การดำเนินการในระหว่างการเยี่ยม	คำแนะนำให้ดำเนินการเพิ่มเติม

การประเมิน: การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน   การติดตามต่อเนื่อง   ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติม

ชุมชน (การยอมรับ การปรับตัวให้เข้ากับ(สิ่ง)สภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วม)

คำแนะนำในการประเมิน: เด็ก ๆ เข้ากับเพื่อนของเขาได้หรือไม่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการและกิจกรรมอื่น ๆ ตามปกติได้หรือไม่ เด็กถูกแยกออกจากกิจกรรมหรือกลุ่มในชุมชนหรือไม่ เด็กมีปัญหาเรื่องการถูกเลือกปฏิบัติหรือไม่ เด็กรู้สึกแตกต่างหรือรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติอย่างแตกต่างไปจากเพื่อนของตนเองหรือไม่

ข้อสังเกต	การดำเนินการในระหว่างการเยี่ยม	คำแนะนำให้ดำเนินการเพิ่มเติม

การประเมิน: การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน   การติดตามต่อเนื่อง   ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติม

การศึกษา การฝึกอบรมทักษะ

เด็กเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในกิจกรรมและทำงานได้ดีหรือไม่ เด็กมีชุดเครื่องอุปกรณ์และทรัพยากรที่จำเป็นหรือไม่ เด็ก ๆ เข้ากับผู้อื่นได้หรือไม่ เด็กมีประสบการณ์การถูกเลือกปฏิบัติ อคติ การกลั่นแกล้งหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมหรือไม่

ส่วนที่ 7 - ความต้องการของเด็ก

เด็กต้องการความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้นหรือไม่

มี ไม่มี

ถ้ามี กรุณาให้รายละเอียด

หากการประเมินการดูแล (ส่วนที่ 5) หรือข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นในการคุ้มครอง (ข้อ 6) แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือที่นอกเหนือหรือขัดแย้งกับความประสงค์ของเด็กโดยประเด็นเหล่านี้ได้มีการกล่าวถึงกับเด็กหรือไม่ ถ้าไม่ได้อะไร หากได้มีการกล่าวถึงผลที่ได้คืออะไร หากเด็กมีความเสี่ยง มีขั้นตอนอะไรบ้างที่จำเป็นเพื่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก

ส่วนที่ 8 - ความช่วยเหลือที่แนะนำ

การส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่น

ใช่ ไม่

ถ้ามี กรุณาให้รายละเอียด

การช่วยเหลือจากชุมชน

มี ไม่มี

ถ้ามี กรุณาให้รายละเอียด

การไกล่เกลี่ยครอบครัว

มี ไม่มี

ถ้าใช่ กรุณาให้รายละเอียด

อื่นๆ

ใช่ ไม่

ถ้ามี กรุณาให้รายละเอียด

ส่วนที่ 9 - ความลับของข้อมูล

เด็กต้องการที่จะ(ระงับ)งดหรือไม่ให้ข้อมูลทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้ให้ไว้กับบุคคล / หน่วยงานบางแห่งหรือไม่

ใช่ ไม่

(พวกเขา) เด็กต้องการ (ระงับ) ที่จะงด

ครอบครัว รัฐบาล ผู้ดำเนินการที่ไม่ใช่รัฐ อื่นๆ

หรือไม่ต้องการให้ข้อมูลแก่ใคร

ระบุข้อมูลที่ (ควรระงับ) ของดหรือไม่ให้

--

เหตุผลในการขอดหรือไม่ให้ข้อมูล(ระงับข้อมูล)

กลัวอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น ต้องการสื่อสารข้อมูลด้วยตัวเอง

(สามารถเลือกได้หลายรายการ)

เหตุผลอื่น โปรครระบุ

ข้อมูลเพิ่มเติม

--

ส่วนที่ 10 - รายละเอียดของผู้สัมภาษณ์

ชื่อ / เข้าสูระบบ

ตำแหน่ง

หน่วยงาน

วันที่สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

แบบฟอร์มลงทะเบียนสำหรับเด็กอายุต่ำกว่าห้าปี

กรอกข้อมูลเสริมนี้สำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีโดยการเพิ่มคำถามในแบบฟอร์มนี้ลงในแบบฟอร์มการลงทะเบียนฉบับเต็มหรือกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มเพิ่มเติม ถ้าแบบฟอร์มนี้กรอกข้อมูลเสร็จแล้วให้บันทึกชื่อเด็กและรหัสการลงทะเบียนตามแบบฟอร์มลงทะเบียนก่อนกรอกข้อมูลเพิ่มเติม

อย่าลืมพยายามที่จะให้เด็กวาดภาพ โดยคุณอาจให้ความช่วยเหลือ - สำหรับคำตอบสำหรับคำถามบางข้อที่คุณถามเขา / เธอ

ส่วนที่ 1 - รายละเอียดส่วนบุคคลของเด็ก

หมายเลขการลงทะเบียน

ชื่อเด็ก

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

ส่วนที่ 2 - รายละเอียดเกี่ยวกับการที่เด็กเข้ามาอยู่ที่ศูนย์หรือครอบครัว

วันที่พบเด็กหรือแรกรับ (มาถึง)

วัน เดือน ปี

ระบุสถานที่ (ชัดเจน)
ที่พบเด็กให้ชัดเจน

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

โปรดอธิบายรายละเอียดว่าเด็กมาถึงอย่างไร ถูกพบ หรือถูกนำไปที่ศูนย์/ครอบครัวเด็ก ถ้าเด็กมาด้วยตัวเอง พวกเขาคนเดียวหรือกับเด็กคนอื่น ๆ พวกเขาพบกับเด็กคนอื่น ๆ เด็กเหล่านี้สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กได้หรือไม่

(ในกรณีของการเคลื่อนย้ายของประชากร คนอื่น ๆ ไปที่ไหนที่พลัดถิ่นในเวลาเดียวกันกับเด็ก) กรณีกลุ่มคนที่พลัดถิ่นมาพร้อมกับเด็ก กลุ่มคนเหล่านั้นได้มีการเคลื่อนย้ายไปที่ใด

ภูมิสำเนา	Admin Level 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

ถ้าไม่มีการเคลื่อนย้ายของประชากร ได้มีการสอบถามข้อมูลกับประชากรในท้องถิ่น ผู้นำ ฯลฯ เพื่อหาว่าเด็กเป็นที่รู้จักในท้องถิ่นหรือไม่ มีการดำเนินการใด ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการตรวจสอบในท้องถิ่น กรุณาให้รายละเอียด) หากไม่มีการเคลื่อนย้ายของกลุ่มคนจากท้องถิ่นนั้นๆ ได้มีการสอบถามกลุ่มคนเหล่านั้น หรือผู้นำท้องถิ่นหรือไม่ว่า เด็กคือใคร ประวัติของเด็กหรือเด็กเป็นที่รู้จักของคนในท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลที่เป็นต่อการดำเนินการหรือตรวจสอบอย่างไร ระบุรายละเอียด

ชื่อของบุคคลที่พบเด็ก / มอบให้กับศูนย์/ครอบครัวเด็ก (ถ้ามี)

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล
---------	----------	---------

ความสัมพันธ์ของบุคคลคนนี้กับเด็กคืออะไร

ที่อยู่

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

(หากที่อยู่ของคุณนั้นไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดมีข้อมูลใดที่จะนำไปหาเขาหรือเธอได้หรือไม่ รวมถึงชื่อ / ที่อยู่ของคุณคนที่อาจรู้จักบุคคลที่พบเด็ก) หากไม่สามารถระบุที่อยู่ของผู้ที่จะให้ข้อมูลของเด็กได้ จะมีข้อมูลอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการเข้าถึงบุคคลหรือแหล่งข้อมูลนั้นๆได้บ้าง ให้รายละเอียด

หมายเหตุ: เมื่อคุณพบคุณลักษณะ โปรตรอ่านส่วนที่ 6 เอกสารข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

ส่วนที่ 3 - รายชื่อและรายละเอียดเสื้อผ้าและสิ่งของที่พบพร้อมกับเด็ก

มีเสื้อผ้าและสิ่งของที่พบพร้อมกับเด็กหรือไม่ มี ไม่มี

โปรดระบุและอธิบาย (รวมเหรียญ, สร้อยข้อมือ โบว์ผูกผม ฯลฯ)

หมายเหตุ: โปรดแยกเก็บสิ่งของและภาพของเด็กและสำเนาแบบฟอร์มลงทะเบียนไว้ในถุงพลาสติกแต่ละใบ รูปถ่ายของเสื้อผ้าหรือของใช้อื่น ๆ สามารถเก็บและเก็บไว้ในแฟ้มของเด็กได้ซึ่งจะช่วยให้เด็ก ๆ ได้มีสิ่งของที่อาจปลอดภัยเอาไว้

ส่วนที่ 4 - คำสำคัญและประโยคที่พูดโดยเด็ก

กรุณาเขียนเรื่องราว เพลงหรือคำพูดใด ๆ ที่เด็ก ๆ ทำซ้ำบ่อยๆ เขียนผลไม้ ผักหรือสัตว์ที่เฉพาะเจาะจงที่เด็กพูดถึง (อาจให้เบาะแสเกี่ยวกับพื้นที่ต้นทาง) เขียนสิ่งที่เด็กพูดเกี่ยวกับอาชีพของบิดาหรือมารดา: ตัวอย่างเช่น ชาวนา หรือทำงานในเมือง

ถ้าเด็กพูดด้วยสำเนียงหรือภาษาท้องถิ่น และถ้าการพลัดพรากหรือแยกจากครอบครัวเป็นระยะสั้น (ไม่กี่เดือน) คุณคิดว่าเด็กคนนี้มีมาจากไหน

ภูมิสำเนา	ผู้ดูแลระบบระดับ 1	ผู้ดูแลระบบระดับ 2
ผู้ดูแลระบบระดับ 3	ผู้ดูแลระบบระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาลเป็นต้น

ส่วนที่ 5 - คุณลักษณะเฉพาะ

กรุณาเขียนพฤติกรรมใด ๆ ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับเด็ก ซึ่งอาจช่วยให้ผู้ปกครองระบุตัวตนของเขาในภายหลัง เช่น เกมของเด็กและความสนใจหลักหรือสิ่งที่เขาชอบที่จะทำ (ตัวอย่างเช่น: ชอบเล่นในอ่างน้ำ วาดภาพบนพื้นทราย การเล่นกับจินตนาการที่มีอยู่เฉพาะ การเลียนแบบ ซึ่งอาจสะท้อนถึงภูมิหลังครอบครัว การทำงานของพ่อแม่ เหตุการณ์ที่เขา / เธอได้เห็น)

ส่วนที่ 6 - ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่รับเด็กหรือส่งต่อเด็กไปที่ศูนย์หรือครอบครัว

จำนวนผู้ที่จำเด็กได้ หรือพบเด็ก และผู้ที่มีข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็ก:

หมายเหตุ: สำหรับแต่ละบุคคลโปรดกรอกคำถามในแบบฟอร์มด้านล่างและกรอกแบบฟอร์มใหม่และแบบฟอร์มลงทะเบียนสำหรับเด็กอายุต่ำกว่าห้าปีให้ครบ โปรดระบุที่ด้านบนของแบบฟอร์มเหล่านี้ว่าข้อมูลนี้ได้รับจากบุคคลใด (บันทึกชื่อของพวกเขา)

ป้อนข้อมูลในฐานข้อมูล เฉพาะข้อมูลที่ยังไม่ได้รวบรวมผ่านแบบฟอร์มเอกสารต้นฉบับและชื่อ ที่อยู่ ความสัมพันธ์ และเพศของบุคคล

ข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ขัดแย้งกัน จะถูกจัดเก็บไว้ในแบบฟอร์มกระดาษในแฟ้มของเด็กเพื่อให้พนักงานสงเคราะห์ดู

ชื่อต้น	ชื่อกลาง	นามสกุล	ชื่อเล่น
Address	ภูมิลำเนา	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
	ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

ความสัมพันธ์ (ญาติ เพื่อนบ้าน ฯลฯ)

เพศ

ชาย

หญิง

คุณรู้จักเด็กจากที่ไหนและรู้จักได้อย่างไร

คุณเห็นเด็กเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อไหร่

วันที่

คุณอยู่กับใครและสถานการณ์เป็นอย่างไร

คุณจำอะไรเกี่ยวกับเด็กได้บ้าง (หน้าตา เสื้อผ้า)

ข้อมูลอื่นใดที่สามารถช่วยในการสืบค้นครอบครัวของเด็ก

ส่วนที่ 7 - ผู้กรอกแบบฟอร์ม

ชื่อ

ตำแหน่ง

Agency

วันที่สัมภาษณ์

สถานที่ลงทะเบียน

ภูมิภาค	ผู้ดูแลระดับ 1	ผู้ดูแลระดับ 2
ผู้ดูแลระดับ 3	ผู้ดูแลระดับ 4	หมู่บ้าน / พื้นที่ / ที่อยู่ทางกายภาพ - หากไม่รู้จัก ให้ใส่ชื่อสถานที่สำคัญ เช่น ภูเขา ต้นไม้ ชื่อโรงเรียนหรือโรงพยาบาล เป็นต้น

คู่มือสำหรับ
การทำแผนรับมือภัยพิบัติ
เพื่อคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

Save the Children

unicef
for every child